

MEMORIA DE ACTIVIDADES 2015

Instituto da Lingua Galega

Edita
Instituto da Lingua Galega
Universidade de Santiago de Compostela
Praza da Universidade, 4
15782 Santiago de Compostela
A Coruña

Correo electrónico: ilgsec@usc.es
Páxina web: <http://ilg.usc.gal/>
Teléfonos
+34 8818 12815
+34 8818 12802
Fax
+34 81572770

Maquetación
Raquel Vila Amado

Universidade de Santiago de Compostela, maio de 2016

Índice

LIMIAR	5
--------------	---

RELACIÓN DE LIÑAS E PROXECTOS DE INVESTIGACIÓN	7
--	---

A. PROXECTOS PROMOVIDOS NO SEO DO ILG	7
---	---

1. AMPER GALICIA	7
2. ARQUIVO DO GALEGO ORAL (AGO)	8
3. ANÁLISE DIALECTOMÉTRICA DOS DATOS DO ATLAS LINGÜÍSTICO GALEGO	9
4. ATLAS LINGÜÍSTICO GALEGO (ALGA)	10
5. BIBLIOTECA DIXITAL DA GALICIA MEDIEVAL (BGM)	11
6. CAMBIO LINGÜÍSTICO NO GALEGO ACTUAL	11
7. CONSTRUCIÓN VERBAIS E SINTAXE DA ORACIÓN (CONVERSO)	14
8. CORPUS DIXITAL DE TEXTOS GALEGOS DA IDADE MODERNA. CATALOGACIÓN, MULTIEDICIÓN, GLOSARIO E ESTUDO.....	15
9. CORPUS INFORMATIZADO GALEGO-PORTUGUÉS ANTIGO (CIGPA)	16
10. CORPUS ORAL INFORMATIZADO DA LINGUA GALEGA (CORILGA)	16
11. DICONARIO DE PRONUNCIA DA LINGUA GALEGA	17
12. DICONARIO DOS APELIDOS GALEGOS	17
13. EDICIÓN DA COLECCIÓN DIPLOMÁTICA DOS DOCUMENTOS GALEGOS MEDIEVAIS	18
14. EDICIÓN E ELABORACIÓN DOS MATERIAIS GALEGOS DO ALPI (ATLAS LINGÜÍSTICO DE LA PENÍNSULA IBÉRICA)	18
15. FITOFALADOIRO	19
16. GALEGO E PORTUGUÉS BRASILEIRO: HISTÓRIA, VARIAÇÃO E MUDANÇA	19
17. GRAMÁTICA DA LINGUA GALEGA	20
18. CORPUS DE TEXTOS ANTIGOS DE GALICIA (COTAGAL)	20
19. GRAMÁTICA HISTÓRICA DA LINGUA GALEGA (GHLG)	22
20. INVENTARIO TOPONÍMICO DA GALICIA MEDIEVAL (ITGM)	23
21. PLATAFORMA DE DOCUMENTACIÓN E ANÁLISE DE DATOS DIALECTAIS PERCEPTIVOS	23
22. TESOURO INFORMATIZADO DA LINGUA GALEGA (TILG)	24
23. TESOURO DO LÉXICO PATRIMONIAL GALEGO E PORTUGUÉS	24

B. PROXECTOS PROMOVIDOS POR OUTRAS INSTITUCIÓNS	26
---	----

1. ADQUISICIÓN DE ESCENARIOS DE CONOCIMIENTO A TRAVÉS DE LA LECTURA DE TEXTOS: DESARROLLO Y APLICACIÓN DE RECURSOS PARA EL PROCESAMIENTO LINGÜÍSTICO DEL GALLEGO (SKATER-UVIGO)	26
2. AN ELECTRONIC RESEARCH ENVIRONMENT AND EDITION OF THE ESTORIA DE ESPANNA OF ALFONSO X, KING OF CASTILE AND LEON	26
3. CORPUS DE REFERENCIA DO GALEGO ACTUAL (CORGA)	26
4. CORPUS HISPÁNICO Y AMERICANO EN LA RED: TEXTOS ANTIGUOS (CORPUS CHARTA)	27
5. EL ESTUDIO DE LA LENGUA ORAL: EXPLOTACIÓN Y ANÁLISIS DEL CORPUS. ESLORA2	27
6. FRONTERA HISPANO-PORTUGUESA: DOCUMENTACIÓN LINGÜÍSTICA Y BIBLIOGRÁFICA	27
7. GALLAECIAE MONUMENTA HISTORICA	28
8. LIBROS, MEMORIA Y ARCHIVOS: CULTURA ESCRITA EN MONASTERIOS CISTERCIENSES DEL NOROESTE PENINSULAR (SS. XII Y XIII). LEMACIST	28
9. PEDRO DE BARCELLOS E A MONARQUÍA CASTELHANO-LEONESA. ESTUDO E EDIÇÃO DA SEÇÃO FINAL INÉDITA DA CRÓNICA DE 1344	28

CONSULTAS DA PÁGINA WEB DO CENTRO	29
ORGANIZACIÓN DE CURSOS, CONFERENCIAS E ENCONTROS LINGÜÍSTICOS	31
A. SIMPOSIO ILG 2015: CAMBIOS LINGÜÍSTICO NO GALEGO ACTUAL	31
B. GALLAECIA – III CONGRESSO INTERNACIONAL DE LINGUÍSTICA HISTÓRICA	33
C. CURSO DE VERÁN DE LINGUA E CULTURA GALEGAS PARA PERSOAS DE FÓRA DE GALICIA. XXVIII EDICIÓN	36
A ACTIVIDADE DOS INVESTIGADORES	39
A. COMUNICACIÓN EN CONGRESOS E ENCONTROS CIENTÍFICOS	39
B. CURSOS E SEMINARIOS	47
C. CONFERENCIAS	48
D. COMITÉS CIENTÍFICOS E DE REDACCIÓN	50
E. PUBLICACIÓNS	51
PUBLICACIÓNS DO ILG	51
PUBLICACIÓNS DO PERSOAL DO ILG	55
F. REALIZACIÓN E DIRECCIÓN DE TRABALLOS ACADÉMICOS	62
G. ESTADÍAS EN CENTROS DE INVESTIGACIÓN	64
H. COMUNICACIÓNES PRESENTADAS NO ILG	64
I. BOLSAS E PREMIOS	65
K. INVESTIGADORES RECIBIDOS	65
L. PARTICIPACIÓN NA ORGANIZACIÓN DE REUNIÓNS CIENTÍFICAS	66
CONVENIOS, CONTRATOS E CONTRIBUCIÓN INSTITUCIONAL	69
A. CONVENIOS E CONTRATOS	69
B. CONTRIBUCIÓN INSTITUCIONAL: ORGANIZACIÓN SOCIAIS, ACADÉMICAS ETC.	69
RESUMO ECONÓMICO 2015	71
RELACIÓN DE RECURSOS DO ILG	73
PERSOAL	75

Limiār

Un ano máis o Instituto da Lingua Galega somete á consideración dos órganos de goberno da Universidade e fai pública, para xeral coñecemento da sociedade, a memoria que recolle as actividades desenvolvidas ao longo do último ano. Faino así, como non podía ser doutra maneira, para dar cumprimento a un mandato regulamentario, pero sobre todo desde a convicción de que a transparencia e a rendición de contas constitúen un imperativo que vincula e obriga as institucións públicas ou que financian a súa actividade, total ou parcialmente, con fondos públicos.

O ano 2015 foi un ano de intensa actividade dentro do Instituto. Malia as dificultades debidas a un contexto marcado pola crise e polas restricións orzamentarias, o centro conseguiu non só manter a actividade vinculada ás liñas de investigación que viña desenvolvendo nos últimos anos, senón tamén levar a cabo ou poñer a andar novas iniciativas. Deste xeito, os investigadores do ILG publicaron ao longo do ano un considerable volume de artigos e capítulos, a maior parte deles en revistas de impacto e editoras de prestixio no mundo académico; participaron en numerosos congresos de ámbito internacional desenvolvidos en diversos países de Europa e América, e realizaron estadías de investigación en universidades e centros de investigación de México, Brasil, Reino Unido ou Suíza. Paralelamente, o Instituto acolleu ao longo de 2015 6 investigadores (4 predoutorais e 2 posdoutorais), procedentes de centros de investigación do Brasil, Alemaña, Italia e Xeoxia. Mención especial merece a revista de lingüística que edita o Instituto, *Estudos de lingüística galega*, que segue consolidándose como publicación de referencia de ámbito internacional. O ano 2015 estivo marcado pola inclusión da revista no European Reference Index for the Humanities and Social Sciences (ERIH PLUS) e pola súa escalada nos Journal Rankings de SCImago, onde figura clasificada como primeira de entre as publicacións de lingüística de Galicia, Portugal e Brasil e como séptima das revistas deste ámbito publicadas en España.

Entre as novas iniciativas postas en marcha no transcurso de 2015 cómpre salientar, por unha banda, a aparición dos dous primeiros volumes da colección Limiar e a publicación do volume *En memoria de tanto mirage. Homenaxe ao profesor David Mackenzie*, editado polos profesores Dubert, Sousa e Rei-Doval, e que se saíu do prelo só uns poucos meses antes de que o querido profesor Mackenzie nos deixara. Contra final do ano, e mercé ao convenio de colaboración subscrito pola Universidade de Santiago de Compostela e a Fundación Barrié, chegou ás librarías o sexto volume do *Atlas Lingüístico Galego*, coordinado polo profesor Francisco Fernández Rei.

Tocante á organización de cursos e de reunións científicas, cómpre salientar a celebración dunha nova edición, que fai o número 28, do *Curso de lingua e cultura galegas "Galego sen fronteiras"*, en colaboración coa Real Academia Galega e a Secretaría Xeral de Política Lingüística, e do simposio que o Instituto, en colaboración co Consello da Cultura Galega, dedica cada ano a debater sobre un tema monográfico. Nesta ocasión, o encontro levou por título *Cambio lingüístico no galego actual*. De todos os xeitos, o acontecemento más relevante do ano foi sen dúbida *Gallaecia - III Congresso Internacional de Linguística Histórica*, que tivo lugar entre o 27 e o 30 de xullo como homenaxe aos profesores Ramón Lorenzo e Antón Santamarina, dous dos esteos que sustentan o Instituto da Lingua Galega. O congreso, que foi organizado polo ILG en colaboración coas Universidades de São Paulo e Federal da Bahia, reuniu en Santiago de Compostela máis de 300 participantes, procedentes de 109 universidades e centros de investigación de todo o mundo e constituíu unha excelente oportunidade para coñecer de primeira man o traballo que se está a desenvolver en todos eses centros e tamén para mostrar ao mundo a investigación lingüística e filolóxica que se está a realizar en Galicia.

Somos conscientes de que os resultados que hoxe presentamos son o froito do talento e do esforzo individual dos investigadores e investigadoras que forman parte do centro, pero tamén do compromiso, do clima de colaboración, da cultura de equipo e do espírito solidario que o Instituto asumió sempre como sinal de identidade e que tratou de promover entre os seus membros. Sabemos tamén que nada disto sería posible sen o apoio permanente da Universidade de Santiago de Compostela e sen a axuda constante de institucións como a Real Academia Galega, o Consello da Cultura Galega, a Secretaría Xeral de Política Lingüística e a Fundación Barrié. Desde aquí asumimos o compromiso se seguir traballando para corresponder á súa confianza.

Ernesto González Seoane
Director

Relación de liñas e proxectos de investigación

A. PROXECTOS PROMOVIDOS NO SEO DO ILG

1. AMPER GALICIA

IP: Elisa Fernández Rei

EQUIPO INVESTIGADOR: Alba Aguete Cajiao, César Osorio Peláez, Sara Filgueira Lorenzo (bolsa de colaboración do MEC)

FINANCIAMENTO: Rede de Tecnoloxías e Análise dos Datos Lingüísticos. Programa de consolidación de unidades de investigación competitivas do SUG, Xunta de Galicia – FEDER (2014-2015) / Grupo de Referencia Competitiva, GRC2013/40 (Xunta de Galicia – FEDER).

ENTIDADES COLABORADORAS: AtlanTIC (Universidade de Vigo) / Servizo de Consultoría Estatística, Departamento de Estatística e Investigación Operativa, Universidade de Santiago de Compostela

AVANCES SIGNIFICATIVOS E RESULTADOS PUBLICADOS EN 2015

Desenvolvemento dunha ferramenta para a segmentación e análise automática de datos prosódicos, SEA_Ap, en colaboración co grupo AtlanTIC (Universidade de Vigo).

CONTRIBUCIÓNES DERIVADAS

- Aplicación: SEA_AP (**Segmentador e Etiquetador Automático para Análise Prosódica**)
- Presentación no Colóquio Internacional de Geoprosódia do Português e do Galego (Aveiro, xuño 2015): “*Ferramentas de etiquetaxe de corpora orais*”– Paula López Otero Laura Docío Fernández, Marta Martínez Maquieira, Rocío Varela Fernández
- Temos sometidos os seguintes artigos:
  - Paula López Otero / Laura Docío Fernández / Carmen García Mateo/ Marta Martínez Maquieira / Rocío Varela Fernández / Elisa Fernández Rei: “SEA_Ap: A Segmentation and Labelling Tool for Prosodic Analysis”.
  - Marta Martínez, Rocío Varela, Carmen García-Mateo, Elisa Fernández Rei, Adela Martínez Calvo: “Introducing the SEA_AP: an Enhanced Tool for Automatic Prosodic Analysis”.

2. ARQUIVO DO GALEGO ORAL (AGO)

IP: Francisco Fernández Rei

EQUIPO INVESTIGADOR: Concepción Álvarez Pousa, Carme Ares Vázquez, Xosé Henrique Costas González (UVigo), Ana García García, Carme García Rodríguez, Carme Hermida Gulías, Xavier Varela Barreiro

INFORMÁTICA: César Osorio Peláez, Juan José Gómez Noya

FINANCIAMENTO: Convenio coa Secretaría Xeral de Política Lingüística da Xunta de Galicia

PÁGINA WEB: <http://ilg.usc.gal/ago/>

AVANCES SIGNIFICATIVOS E RESULTADOS PUBLICADOS EN 2015

- Realizáronse novas transcripcións de gravacións con diversos temas e de distintas procedencias. De entre elas, 20 textos xa están dispoñibles e outros 10 pendentes da revisión final para axiña penduralos na rede. Seleccionáronse tamén outras mostras que están en diferentes fases de corrección e que se van poñer en internet nos vindeiros meses. Na páxina pódese acceder tanto ao audio editado coma a dous tipos de transcripción, unha semifonolóxica e outra normativizada. As características de ambas as dúas e os criterios empregados na súa conformación están especificados no propio sitio web.
- Comezáronse a facer probas para a introdución do aliñamento da transcripción co audio en materiais do AGO.
- Continuouse co traballo de mantemento e mellora da páxina web para permitir a consulta en liña das versións multimedia dos textos do arquivo que xa están dispoñibles. Desde hai uns meses o dominio .gal tamén está operativo para este proxecto.
- Avanzouse no traballo de catalogación e arquivo de novas gravacións de galego común cun total de 45 novos rexistros. Entre estas, 28 son doazóns de audios gravados nos anos 90 por alumnado dun instituto de Compostela, mais recollidos en diferentes concellos do país, e as outras 17 son gravacións feitas neste ano 2015 polos membros do equipo. Alén disto tamén se incrementou o fondo do subarquivo do galego culto, con numerosas gravacións de conferencias, presentacións, discursos etc.
- Comezouse cos traballos de etiquetaxe de textos do Arquivo para a posta en marcha do TOILG (Tesouro Oral Informatizado da Lingua Galega).
- Continuouse co traballo de mantemento e organización do arquivo para o que se fichou unha parte nova das gravacións dos anos 80 seguindo o modelo empregado con anterioridade para o subarquivo dos etnotextos que se gravaron dende os anos 90 á actualidade.
- En relación co aproveitamento do proxecto cómpre ter en conta que a principal vía de difusión é a que se establece a través da páxina web (<http://ilg.usc.gal/ago>), mais tamén foron atendidas visitas ao fondo do AGO, no edificio do ILG, onde se explicou a orixe, a actualidade e a utilidade do arquivo. Á parte de o visitaren persoas anónimas interesadas no galego oral, que nalgúns casos mostraron interese en colaborar, sobre todo, fornecendo material gravado, o perfil maioritario é o de persoas estudas das nosa ou doutras linguas.

CONTRIBUCIÓNIS DERIVADAS

En relación coas presentacións e publicacións derivadas do proxecto no 2015 cómpre sinalar especialmente a participación de seis membros do equipo no *Gallæcia - III Congreso Inter-*

nacional de Linguística Histórica, Santiago de Compostela, 27-30 xullo 2015. Presentáronse, en dúas sesións coordinadas, os relatorios que se indican a continuación:

- Francisco Fernández Rei: "O Arquivo do Galego Oral do ILG: xénese e situación actual"
- Carme Hermida Gulías: "Os textos orais do concello de Teo e a súa importancia para o galego e para outras disciplinas"
- Ana García García: "Unha viaxe á Ribeira Sacra a través da oralidade: a fala do concello de Taboada no *Arquivo do Galego Oral*"
- Francisco Xavier Varela Barreiro: "O *Tesouro Oral Informatizado da Lingua Galega* (TOILG): caracterización do corpus"
- Xosé Henrique Costas González: "Os textos orais do val do río Ellas e a súa importancia para a dialectoloxía galega e portuguesa"
- Concepción Álvarez Pousa: "A variación lingüística galega en textos orais do concello de Viana do Bolo"

Utilizáronse tamén gravacións que forman parte do AGO para a publicación de dous libros de Carme Hermida Gulías:

- *Un século na historia de Galicia. Os Hermida de Sever.* [Santiago de Compostela]: Meubook, 2015.
- *Daniel Pernas. Unha ponte cara ó futuro.* [Santiago de Compostela]: Meubook, 2015.

Xosé Henrique Costas González presentou tamén as comunicacións que se indican a continuación e que están neste momento pendentes de publicación:

- "A recuperación léxica do galego do val do río Ellas (Cáceres)", en *II Congreso Internacional da Rede de Lexicografía (RELEX)*, Santiago de Compostela, 5-7/10/2015 (con Ana Alicia Manso Flores).
- "A dialectoloxía valega na lingüística histórica galega", en *III Coloquio Galego de Lingüística Histórica*, Vigo, 12-13/11/2015.
- "Achegas á procedencia do léxico do val do río Ellas (Cáceres)", en *IV congreso da Sociedad Extremeña de Estudios Portugueses y de la Lusofonía (SEEPLU)*, Cáceres 11-13/11/2015 (con Ana Alicia Manso Flores).

3. ANÁLISE DIALECTOMÉTRICA DOS DATOS DO ATLAS LINGÜÍSTICO GALEGO

IP: Xulio C. Sousa Fernández

EQUIPO INVESTIGADOR: Rosario Álvarez, Francisco Dubert, Marta Negro Romero

FINANCIAMENTO: Axuda consolidación e estruturación de unidades de investigación do SUG, Secretaría Xeral Universidades, Consellería Educación (2013-2016) Proxecto financiado parcialmente polo Fondo Europeo de Desenvolvemento Rexional (FEDER)

AVANCES SIGNIFICATIVOS E RESULTADOS PUBLICADOS EN 2015

En 2015 leváronse a cabo as seguintes tarefas:

- Incorporación de preguntas á base de datos (léxico e mofosintaxe)
- Revisión da base de datos

- Adaptación dos materiais ao programa de análise Gabmap
- Estudo e análise de preguntas referidas ao léxico

CONTRIBUCIÓN DERIVADAS

- "Os estudos de dialectometría na xeolingüística actual", Francisco Dubert García, Xulio C. Sousa Fernández: *Colóquio Internacional de Geoprosódia do Portugués e do Galego*, Aveiro (Portugal), 17-19 xuño 2015.
- "On quantitative geolinguistics: an illustration from Galician dialectology", F. Dubert & X. Sousa, *Dialectologia. Special Issue 2016* (no prelo).
- "Aggregate analysis of lexical variation in Galician", Xulio Sousa (no prelo).

4. ATLAS LINGÜÍSTICO GALEGO (ALGA)

IP: Francisco Fernández Rei, Manuel González González, Rosario Álvarez

EQUIPO INVESTIGADOR: Xulio Sousa Fernández, Francisco Dubert García, Antón Santamarina, Ana García García, Carme Hermida Gulías, Rosa Mouzo Villar, Irene Santos Raña, Raquel Vila Amado

INFORMÁTICA: César Osorio Peláez, Juan José Gómez Noya

FINANCIAMENTO: Convenio coa Secretaría Xeral de Política Lingüística da Xunta de Galicia, Axuda ao grupo de investigación FILGA (Xunta de Galicia – FEDER)

PÁGINA WEB: <http://ilg.usc.gal/indices/>

AVANCES SIGNIFICATIVOS E RESULTADOS PUBLICADOS EN 2015

- A finais do 2015 imprimiuose o Volume VI *Léxico. Terra, prantas e árbores*. Dirixido por Constantino García e Antón Santamarina; coordinado por F. Fernández Rei; investigadores R. Álvarez Blanco, F. Fernández Rei e M. González González. [A Coruña / Santiago de Compostela]: Fundación Barrié / Universidade de Santiago de Compostela, 2015, 731 p. [ISBN 978-84-9752-100-0 (Fundación Barrié), ISBN 978-84-16533-12-1 (Universidade de Santiago de Compostela), ISBN 84-85728-91-2 (obra completa), Depósito legal C 2071-2015].
- Revisáronse as lendas e os mapas do *Atlas Lingüístico Galego. Volume VII. Ser humano (II)* e leváronse a cabo algunas modificacións, tendo en conta novos criterios de cara á versión final. Comezouse coa maquetación da obra.
- Elaboráronse diversas lendas cos seus respectivos mapas do *Atlas Lingüístico Galego. Volume VIII. Agricultura (I)*. Tamén se levaron a cabo revisións doutras lendas anteriores.
- Fíxose a primeira redacción de 60 mapas do *Atlas Lingüístico Galego. Volume IX. Léxico. Animais salvaxes e domésticos*, con lendas e notas:

1 Paxaro, 2 Voar, 3 Pousarse, 4 Anoxar, 5 Pico, 6 Ás (ala), 7 Pluma, 8 Niño, 9 Nabiñeiro, 10 Gorrión, 11 Carrizo, 12 Paporrubio, 13 Pimpín, 14 Xílgaro, 15 Verderolo, 16 Xirín, 17 Cuco, 18 Laberca, 19 Cotovía, 20 Merlo, 21 Cantar o merlo, 22 Carboeiro, 23 Arcea, 24 Lagarteiro, 25 Escribente, 26 Vichelocrego, 27 Malvís, 28 Anduriña, 29 Vencello, 30 Ferreiro, 31 Ruixeñor, 32 Peto, 33 Lavandeira, 34 Pombo, 35 Rula, 36 Pega, 37 Gaio, 38 Curuxa, 39 Moucho, 40 Bubela, 41 Tordo, 42 Gralla, 43 Perdiz, 44 Perdigón, 45 Paspaillás, 46 Ave de rapiña, 47 Miñato, 48 Aguia, 49 Pineireiro, 50 Morcego, 51 Toupa, 52 Toupeira, 53 Rato, 54 Porco teixo, 55 Denociña, 56 Garduña, 57 Ardilla, 58 Londra, 59 Furón, 60 Coello.

CONTRIBUCIÓN DERIVADAS

- *Atlas Lingüístico Galego. Volume VI Léxico. Terra, prantas e árbores.* Dirixido por Constantino García e Antón Santamarina; coordinado por F. Fernández Rei; investigadores R. Álvarez Blanco, F. Fernández Rei e M. González González. [A Coruña / Santiago de Compostela]: Fundación Barrié / Universidade de Santiago de Compostela, 2015, 731 p.
- Xulio C. Sousa Fernández / David Rodríguez Lorenzo (2015): "Do espazo ao tempo: un estudo sobre o cambio lingüístico no galego moderno". *Simposio ILG 2015. Cambio lingüístico no galego actual*. Santiago de Compostela, 16-25 novembro 2015.
- Francisco Fernández Rei (2015): "Corenta anos de Atlas Lingüístico Galego (ALGa)". *Gallaecia - III Congresso Internacional de Linguística Histórica*. Santiago de Compostela, 27-30 xullo 2015.
- Rosa Mouzo Villar / Irene Santos Raña / Raquel Vila Amado (2015): "Atlas Lingüístico Galego" [Póster]. *Gallaecia - III Congresso Internacional de Linguística Histórica*. Santiago de Compostela, 27-30 xullo 2015.

5. BIBLIOTECA DIXITAL DA GALICIA MEDIEVAL (BGM)

IP: Xavier Varela Barreiro

EQUIPO INVESTIGADOR: Lucía Doval Iglesias, Ricardo Pichel Gotérrez, Xavier Gómez Guinovart (UVigo), Ana Suárez González (USC-Historia)

INFORMÁTICA: Xavier Gómez Guinovart (UVigo)

FINANCIAMENTO: Convenio coa Secretaría Xeral de Políticas Lingüísticas (Xunta de Galicia)

PÁGINA WEB: <http://ilg.usc.gal/BGM/> (<http://bgm.cocodin.com/>)

AVANCES SIGNIFICATIVOS E RESULTADOS PUBLICADOS EN 2015

No transcurso do ano 2015 reformulouse a estrutura de córpora medievais preexistentes no senso de transformar nun corpus único (CIGPA: *Corpus Informatizado GalegoPortugués Antigo*) os cinco preexistentes (Galiza: TMILG, TMILL-G e TMILC-G; Portugal: TMILP e TMILL-P) (ver proxecto *Corpus Informatizado GalegoPortugués Antigo*). En paralelo, tamén se iniciou a unificación das distintas bibliotecas preexistentes ou previstas (Galiza: BGM; Portugal: BGP) nun único recurso tamén galegoportugués: *Biblioteca dixital GalegoPortuguesa Antiga*. En tanto non se implante na rede o novo recurso permanecerán operativos os existentes.

Segundo o plan de traballo previsto, no ano 2015 continuouse co arreventamento da base textual, á que foron incorporadas as coleccións documentais contidas nos *Estudios Crítico-Históricos de Galicia* (1916) e nos *Nuevos Estudios Crítico-Históricos de Galicia* (1916) de Atanasio López.

6. CAMBIO LINGÜÍSTICO NO GALEGO ACTUAL

IP: Xosé Luís Regueira Fernández

EQUIPO INVESTIGADOR: Manuel González González, Francisco Cidrás Escáneo, Xulio Sousa Fernández, Francisco Dubert García, Elisa Fernández Rei

FINANCIAMENTO: Dirección General de Investigación Científica y Técnica do Ministerio de Economía y Competitividad (Ref. FFI2012-33845) (20000 €)

AVANCES SIGNIFICATIVOS E RESULTADOS PUBLICADOS EN 2015

Neste ano continuouse con gravacións, áinda que sobre todo se traballou na transcripción, anotación e aliñamento texto-voz, en conexión co proxecto CORILGA. A maior parte dos esforzos dedicáronse á elaboración de estudos e traballos sobre diferentes aspectos: fonética, morfoloxía, sintaxe, discurso, efectos do contacto de variedades e de linguas, entre outros.

Os principais resultados foron presentados en congresos internacionais e en simposios e reunións científicas. En particular, en conexión con este proxecto, presentouse un panel de cambio lingüístico no III Congresso Internacional Gallaecia, e organizouse o Simposio 2015 do ILG co mesmo título deste proxecto, no que participaron a maioría dos membros do equipo, xunto con outros investigadores doutras universidades galegas e estranxeiras. Algúns destes traballos xa foron publicados, áinda que boa parte da producción resultante deste ano está en fase de publicación.

CONTRIBUCIÓNDS DERIVADAS

Congresos:

- *Gallaecia – III Congresso Internacional de Linguística Histórica* (Santiago de Compostela, 27-30 de xullo de 2015):
  - A) Sesión coordinada “Mantemento e cambio lingüístico no galego actual” (coord. X. L. Regueira):
    - Francisco Cidrás Escáneo: Valores pragmáticos en competencia: usos evidenciais do marcador epistémico ‘seica’.
    - José Manuel Dopazo Entenza: Mantemento e mudanza lingüística nos falantes da illa de Ons: as sibilantes.
    - Xosé Luís Regueira: «Coma na casa en ningún lado»: mantemento, cambio e identidade nunha fala rural.
  - B) Sesión coordinada: “Contacto galego-español e cambio lingüístico no galego actual (coord. Elisa Fernández Rei):
    - Elisa Fernández Rei: “Entoación e contacto entre variedades lingüísticas en Galicia”
    - Francisco Dubert: “Procesos de simplificación e de complicación da gramática galega asociados ó contacto co castelán”
    - Alba Aguete: “Variación e contacto lingüístico no vocalismo galego”
  - C) Comunicacións libres:
    - Eduardo Louredo: “Variación na morfoloxía verbal das falas da comarca do Ribeiro”
    - Noemi Basanta: “Eu son micromachista: identidades femininas na encrucillada dos discursos sobre a modernidade”.
- *Simposio ILG 2015: Cambio lingüístico no galego actual* (16-25 novembro 2015)
  - Alba Aguete: “Factores internos e externos na variación e no cambio do vocalismo galego”
  - Noemi Basanta: “As formas cambiaron porque o mundo cambió”: identidade, performance e cultura en narrativas relationalmente mediadas”

- Xulio Sousa e David Rodríguez: "Do espazo ao tempo: un estudo sobre o cambio lingüístico no galego moderno".
- Francisco Dubert: "Cambio e estrutura na morfoloxía verbal do galego"
- Xosé Luís Regueira: "Cambio lingüístico, variación e interacción: continuidade e cambio no galego e no portugués"

- *50th International Congress on Medieval Studies, Western Michigan University, Kalamazoo, Michigan, May 14–17, 2015*
  - Francisco Dubert: "Del verbo gallego medieval al contemporáneo: entre el contacto y la autonomía lingüísticos".

- *XVe Colloque International de Linguistique Ibéro-Romane (CILIR 2015), Rouen, 3-5 xuño 2015*
  - Eduardo Louredo Rodríguez: "Aproximación ás formas de tratamento: cambio interxeracional na comarca do Ribeiro"

- *International Conference on Language Variation in Europe 8 (ICLaVE), Leipzig, 27-29 maio 2015.*
  - Xulio Sousa: "Aggregate analysis of lexical variation in Galician dialects"
  - Eduardo Louredo: "A study of Galician-Castilian contact based on the verb morphology of dialects of the Ribeiro district"

- *Deutscher Lusitanistentag 2015, RWTH Aachen, 16-19 setembro 2015*
  - Eduardo Louredo: "Aproximación á variación está cantando - está a cantar en galego"
  - Noemi Basanta: "Mudanzas sociais e reconstrucción narrativa da identidade heterosexual"

- *Ibero-Romance Languages in Contact and in Contrast, Ghent University, 14-16 de decembro de 2015.*
  - Eduardo Louredo: "Aproximación ao contacto galego-castelán no galego do Ribeiro"
  - Xosé Luís Regueira: "Gallego y portugués: continuidad, convergencia y divergencia"

- *Colóquio Internacional de Geoprosódia do Português e do Galego, Univ. Aveiro, 17-19 de xuño 2015.*
  - Elisa Fernández Rei: "Factores sociolingüísticos e xeoprosodia do galego".
  - *Símposio Internacional EDiSo. Coimbra, 18-20 xuño 2015.*
  - Noemi Basanta: "A indexicalidade na construcción discursiva do espacio e a sexualidade"

- XXXI Encontro Nacional da Associação Portuguesa de Linguística (Univ. do Minho, Braga, 28-30 de outubro de 2015)
  - Xosé Luís Regueira: "Variación e mudanza en galego e en portugués: as fricativas sibilantes non voceadas".

Encontros e xornadas:

- Novas tendencias na lingüística no espazo galego-portugués (UdC, 8 maio 2015):
  - Noemi Basanta: "Ser una chica de bien: Identidade e interacción lingüística desde a perspectiva de xénero"
- Jornada de Lingüística Galega e Portuguesa, Instituto de Estudos da Linguagem da Universidade Estadual de Campinas (UNICAMP), Campinas, Brasil, 23 de outubro de 2015.
  - Francisco Dubert: "Morfología flexiva galega: aspectos comparativos e dialectais"
- III Coloquio de Lingüística Histórica, Vigo, 12-13 novembro 2015.
  - Xulio Sousa: "A xeolingüística e o estudio da historia das linguas"
  - Xosé Luís Regueira: "Variación lingüística, dialectoloxía e gramática histórica: algúns problemas do cambio lingüístico en galego e portugués"
- III Encontro da Mocidade Investigadora (EDI-USC), Santiago de Compostela, 25-26 marzo 2015
  - Noemi Basanta: "Diferenza como discurso identitario. Entre a oposición e a pluralidade de xénero" [Póster].

14

Artigos:

- Louredo Rodríguez, Eduardo (2015): "On the use of the article with proper names of persons in Galician", *Dialectologia. Special Issue V: Syntactic variation in western european languages. From the noun phrase to clause structure*, eds. Xulio Sousa, Carlota de Benito & Víctor Lara, 167-190.
- Martínez Calvo, Adela, & Elisa Fernández Rei (2015): "Unha ferramenta informática para a análise dialectométrica da prosodia". *Estudios de Fonética Experimental* 24, 289-303.
- Basanta, Noemí (2015): "Igualdade de xénero e didáctica das linguas. Aproximación ás tarefas comunicativas desde a lingüística sociodiscursiva", *Revista Galega de Filoloxía* 16, 11-42.
- Basanta, Noemí (2015): "Evolución histórica das mulleres no ensino: da educación feminina á coeducación en igualdade", *Revista Galega do Ensino*, 70
- Regueira, Xosé Luís (2014 [2016]) Mantenimiento y cambio lingüístico: sibilantes en gallego. *Revista de Filología Románica* 31, número especial, 151-168. [Ten data do 2014, pero saíu en febreiro de 2016].

7. CONSTRUCIÓNS VERBAIS E SINTAXE DA ORACIÓN (CoNVERSO)

IP: Rosario Álvarez Blanco e Xosé Xove Ferreiro

EQUIPO INVESTIGADOR: Beatriz Domínguez Oroña

FINANCIAMIENTO: Real Academia Galega

ENTIDADES COLABORADORAS: Instituto da Lingua Galega (USC) e Seminario de Gramática da Real Academia Galega

AVANCES SIGNIFICATIVOS E RESULTADOS DERIVADOS EN 2015

Desde a saída o 15/05/2012 da última bolseira, Luz Varela Armas, interrompeuse a incorporación de novos datos á base, que actualmente conta cuns 61.000 rexistros dos 100 verbos más frecuentes. Nesta nova fase Xosé Xove continuou coa revisión da base, neste último ano centrada no estudo a fondo do campo relativo á clasificación das oracións subordinadas. O resultado deste traballo de revisión e refinamento da base está sendo utilizado polos membros do equipo redactor da *Gramática da lingua galega* para o estudo da sintaxe do galego, e particularmente o das oracións subordinadas; serviu tamén de base para o curso monográfico *Cuestións actuais da gramática. A subordinación oracional*, impartido por Rosario Álvarez dentro do programa interuniversitario de Doutoramento en Lingüística (curso 2014-2015).

No marco deste proxecto realizaase a tese de doutoramento de Beatriz Domínguez Oroña, *A alternancia causativa-anticausativa en pares léxicos no galego actual* (Directora: Rosario Álvarez).

8. CORPUS DIXITAL DE TEXTOS GALEGOS DA IDADE MODERNA. CATALOGACIÓN, MULTIEDICIÓN, GLOSARIO E ESTUDO

IP: Ernesto González Seoane e Rosario Álvarez Blanco

EQUIPO INVESTIGADOR: Sandra Beis Silva, Xosé Antonio Fernández Salgado, Michael J. Ferreira, Juan Jesús Gómez Noya, Domingo González Lopo, Rita Marquillas, Gonzalo Navaza Blanco, César Osorio Peláez, José Luis Rodríguez Gómez, Concepción Varela Orol, Florentina Xoubanova Montero, Xosé Xove Ferreiro

FINANCIAMIENTO: Secretaría de Estado de Investigación, Desarrollo e Innovación (Ministerio de Economía y Competitividad, referencia FFI2013-47589-P)

AVANCES SIGNIFICATIVOS E RESULTADOS PUBLICADOS EN 2015

Ao longo do ano 2015 o traballo concentrouse na catalogación sistemática das fontes textuais e bibliográficas do período. Elaboráronse tamén os criterios para a transcripción paleográfica e para a edición interpretativa dos textos e adaptouse, coa colaboración do equipo investigador do proxecto *Post Scriptum*, unha ferramenta para a edición e anotación dos textos.

CONTRIBUCIÓNS DERIVADAS

- Rosario Álvarez / Ernesto González Seoane (2015): "O romancillo da cea do cordeiro, texto galego do século XVII", en Francisco Dubert / Gabriel Rei-Doval / Xulio Sousa (eds.), *En memoria de tanto miragre. Estudos dedicados ó profesor David Mackenzie*. Santiago de Compostela: Universidade, 21-40.
- Rosario Álvarez / Ernesto González Seoane (no prelo): "Iluminar los Séculos Escuros: Gondomar, un corpus para el estudio del gallego en la Edad Moderna", en Johannes Kabatek (ed.): *Lingüística de corpus y lingüística histórica iberorrománica*. Berlin: De Gruyter (Beihefte zur Zeitschrift für romanische Philologie).
- Rosario Álvarez (2015): "A imaxe lingüística dos galegos fóra de Galicia. Textos hispánicos do século XVII" (conferencia plenaria), *XI Congreso Internacional da Asociación Internacional de Estudios Galegos 2015*. Universidad de Buenos Aires, 6-8 abril de 2015.
- Rosario Álvarez / Ernesto Xosé González Seoane / César Osorio Peláez / Florentina Xoubanova Montero (2015): "Gondomar. Corpus dixital de textos galegos da Idade

Moderna", *Gallæcia. III Congresso Internacional de Linguística Histórica. Homenagem aos Professores Ramón Lorenzo e Antón Santamarina*. Universidade de Santiago de Compostela, 27-30 xullo 2015.

9. CORPUS INFORMATIZADO GALEGO-PORTUGUÉS ANTIGO (CIGPA)

IP: Xavier Varela Barreiro / Maria Francisca Xavier

EQUIPO INVESTIGADOR: Lucía Doval Iglesias, Ricardo Pichel Gotérrez, José António Souto Cabo

INFORMÁTICA: César Osorio Peláez / Juan Jesús Gómez

FINANCIAMENTO: Convenio coa Secretaría Xeral de Política Lingüística (Xunta de Galicia)

PROXECTOS EN COOPERACIÓN: RILG (<http://sli.uvigo.es/RILG/>)

PÁGINA WEB: <http://ilg.usc.gal/CIGPA/>

AVANCES SIGNIFICATIVOS E RESULTADOS PUBLICADOS EN 2015

No ano 2015 materializouse o proxecto de integración dos córpora galegos e portugueses nun único recurso. Foi posible coa participación, como parceiros do país irmán, do equipo de investigación lisboeta do *Corpus Informatizado do Portugués Medieval*, dirixido por María Francisca Xavier no Centro de Lingüística da Universidade Nova de Lisboa. Xuntamente cos córpora galegos e portugueses da nosa responsabilidade (Galiza: *Tesouro Medieval Informatizado da Lingua Galega-TMILG*, *Tesouro Medieval Informatizado da Lingua Latina [Galicia]-TMILL-G*, *Tesouro Medieval Informatizado da Lingua Castelá [Galicia]-TMILC-G*; Portugal: *Tesouro Medieval Informatizado da Lingua Portuguesa-TMILP*, *Tesouro Medieval Informatizado da Lingua Latina [Portugal]-TMILL-P*) serviron de base da trasformación no levantamento do novo recurso, denominado *Corpus Informatizado Galego-Portugués Antigo* (CIGPA).

O grosor da actividade, realizada en Santiago, centrouse na conversión ao formato XML dos textos procedentes do equipo lisboeta, paso previo necesario para a ensamblaxe dos córpora. Como resultado, a base textual do novo corpus presenta un volume considerable de texto nunha nómina de títulos que sobrepasa en número as 150 obras ou coleccións documentais.

No arrequentamento das bases textuais galegas incorporáronse dúas obras (*Cancioneiro de Afonso Páez* [Monteagudo 2013], *As Encrobas, Noia, Ribadulla e Urdilde* [Rodríguez Parada 2014]) e foron obxecto de revisión outras tres (*Lírica Profana* [Brea 2015-versión electrónica actualizada], *Crónica de 1404* [Pérez Pascual 1990] e *Fragmentos de notarios-Ourense, séculos XIV-XVI* [López Carreira 2007]).

Entre outras actividades, destaca a presentación ao congreso internacional *Gallæcia – III Congresso Internacional de Linguística Histórica* (Santiago de Compostela, xullo de 2015) de relatorios por parte de membros do equipo. Eduardo Moscoso compareceu con "Tresouro Medieval Informatizado da Lingua Castelá (Galiza) (TMILC-G)". Xavier Varela / María Francisca Xavier fixérono con "Corpus Informatizado do Galego-Portugués Medieval (CIGPM)". Nesta intervención, en foro tan acaído por ser de esencia galegoportuguesa, presentouse por primeira vez o novo corpus.

10. CORPUS ORAL INFORMATIZADO DA LINGUA GALEGA (CORILGA)

IP: Xosé Luís Regueira Fernández

EQUIPO INVESTIGADOR: Elisa Fernández Rei, Manuel González González, Francisco Cidrás Escáneo, Xulio Sousa, Francisco Dubert García, Noemi Basanta Llanes, César Osorio Peláez, Alba Aguete Cajiao, Naír García Abelleira, Xosé Manuel Dopazo Entenza, Lucía Barreiro Capón, Juan Jesús Gómez Noya

FINANCIAMIENTO: Sen financiamento externo específico
ENTIDADES COLABORADORAS: Grupo Tecnoloxías Multimedia (UVigo)

AVANCES SIGNIFICATIVOS E RESULTADOS PUBLICADOS EN 2015

Continuando coa preparación da ferramenta de xestión e recuperación da información, en colaboración co grupo de Tecnoloxías Multimedia da Univ. de Vigo, incorporáronse ferramentas de aliñamento texto/voz, de recoñecemento de voz para a transcripción automática, así como un anotador morfolóxico automático.

Preparáronse 35 horas de gravación con transcripción fonética e ortográfica, procedentes dos traballos de doutoramento de Francisco Dubert e Xosé Luís Regueira, que serán aliñados e incorporados proximamente.

Continuouse coa revisión das transcripcións existentes e coa realización doutras novas, especialmente dos medios de comunicación, entre outros traballos

Actualmente estanse facendo probas e corrixindo os problemas de funcionamento detectados, coa finalidade de abrir ao uso público unha parte das case 100 horas de gravacións anotadas de que se dispón, nunha primeira fase. Con este propósito efectuouse a migración dos servidores da Univ. de Vigo para o servidor do ILG.

CONTRIBUCIÓNES DERIVADAS

- *I Jornadas Filológicas Internacionales de la Universidad de La Rioja* (Logroño / San Millán de la Cogolla, 30 de setembro-2 de outubro de 2015).
  - Autores: Xosé Manuel Dopazo, Lucía Barreiro, Naír García Abelleira, Xosé Luís Regueira, Carmen García Mateo, Rocío Varela, Marta Martínez, Roberto Seara.
 Título: "Corpus Oral Informatizado da Lingua Galega"

11. DICIONARIO DE PRONUNCIA DA LINGUA GALEGA

IP: Xosé Luís Regueira Fernández
EQUIPO INVESTIGADOR: Noemi Basanta Llanes, César Osorio Peláez, Juan Jesús Gómez Noya
FINANCIAMIENTO: Sen financiamento específico.
ENTIDADES COLABORADORAS: Seminario de Lexicografía da Real Academia Galega
PÁGINA WEB: ilg.usc.gal/pronuncia

AVANCES SIGNIFICATIVOS E RESULTADOS PUBLICADOS EN 2015

Efectúaronse labores de mantemento, coa corrección de errores detectados. Dado que este recurso é o que fornece de pronuncias o diccionario en liña de Real Academia Galega, a medida que se van incorporando novas voces neste cómplexe actualizar o *Dicionario de pronunciación* para que o diccionario da RAG estea completo para a súa consulta en rede. Isto obriga a ir incorporando progresivamente novas voces, que son pronunciadas por Noemi Basanta, membro do equipo.

12. DICIONARIO DOS APELIDOS GALEGOS

IP: Ana Isabel Boullón Agrelo
EQUIPO INVESTIGADOR: Gonzalo Navaza Blanco (Universidade de Vigo), Antón Palacio Sánchez (Universidade de Vigo), Luz Méndez (Comisión de Toponimia da Xunta de Galicia), Sandra Beis Silva
ENTIDADES COLABORADORAS: Real Academia Galega

Durante o ano 2015 continuouse traballando na elaboración das entradas e na compilación de información histórica. O número de apelidos que constitúen entrada no dicionario son, en principio, aqueles que teñen maior frecuencia de 30, que supuñan nun principio uns 5.800. Dado que en cada entrada se inclúen tódalas formas da mesma familia léxica (aínda que teñan un número de ocorrencias inferior a 30), o número de apelidos foi aumentando, e neste momento sitúase arredor dos 6.500. Os apelidos rematados no ano 2015 son 4.294, o que constitúe un número equivalente de entradas, entre as principais e as remisivas, e supón un 66% do total previsto. Isto significa que estas entradas xa foron elaboradas e pasaron por un proceso de revisión por cada un dos membros do equipo, por outro proceso de revisión convxunta e por unha última revisión individual coa incorporación das suxestións antes da súa inclusión no dicionario.

ACTIVIDADES RELACIONADAS CO PROXECTO

- Boullón Agrelo, Ana Isabel: "Conformación e desenvolvemento do sistema antropónimo en Galicia". Comunicación presentada no simposio "Onomástica" que tivo lugar no congreso *Gallæcia – III Congresso Internacional de Linguística Histórica. Santiago de Compostela, 27-30 de Julho de 2015 (III CILH)*. Instituto da Lingua Galega - Universidade de Santiago de Compostela.
- Boullón Agrelo, Ana Isabel: "Descripción do sistema antropónímico galego", no I *Encontro Brasileiro de Estudos Galegos* (I EBEG), 13-15 de abril de 2015, na Universidade Federal da Bahia (UFBA). Presentación.

13. EDICIÓN DA COLECCIÓN DIPLOMÁTICA DOS DOCUMENTOS GALEGOS MEDIEVAIS

IP: Ana Isabel Boullón Agrelo

EQUIPO INVESTIGADOR: Maka Pérez González, Ramón Lorenzo Vázquez

FINANCIAMIENTO: Convenio coa Xunta de Galicia (Consellería de Educación, Secretaría Xeral de Política Lingüística)

AVANCES SIGNIFICATIVOS PRODUCIDOS EN 2015

Rematouse e enviouse ao prelo a *Colección documental do mosteiro de Montederramo*, en edición de Ramón Lorenzo. Na actualidade está en proceso de maquetación.

Na edición do corpus medieval do mosteiro de Santa María de Oia, Pontevedra, revisáronse os documentos das carpetas 1794 a 1797 do Arquivo Histórico Nacional.

Cos novos datos obtidos da dita transcripción seguimos enchendo, mantendo e ampliando a nosa base de datos, creada por nós cos datos dos fondos documentais do mosteiro, que inclúe información imprescindible para a súa organización e manexo, dado o alto volume de documentación manexado (entre outras, data, tipoloxía documental, nome do notario ou escriba etc.).

14. EDICIÓN E ELABORACIÓN DOS MATERIAIS GALEGOS DO ALPI (ATLAS LINGÜÍSTICO DE LA PENÍNSULA IBÉRICA)

IP: Xulio C. Sousa Fernández

EQUIPO INVESTIGADOR: David Rodríguez Lorenzo, Soraya Suárez Quintas, Marta Negro Romero

FINANCIAMIENTO: Convenio Secretaría Xeral de Política Lingüística / Consejo Superior de Investigaciones Científicas

ENTIDADES COLABORADORAS: Consejo Superior de Investigaciones Científicas (<http://www.csic.es/>)

AVANCES SIGNIFICATIVOS E RESULTADOS PUBLICADOS EN 2015

Durante o ano 2015 desenvolveronse as seguintes tarefas:

- Revisión e corrección dos materiais da base de datos (campo fonético, lema e anotacións)
- Reunións de coordinación (outubro de 2015)
- Análise de diferentes preguntas dos materiais galegos e de zonas limítrofes

CONTRIBUCIÓNDS DERIVADAS

- "Do espazo ao tempo: un estudo sobre o cambio lingüístico no galego moderno", Xulio C. Sousa Fernández / David Rodríguez Lorenzo (2015): *Simposio ILG 2015. Cambio lingüístico no galego actual*, Santiago de Compostela, 16-25 novembro 2015.
- "Edición e elaboración dos materiais galegos do ALPI", Carolina Pérez Capelo / Rosa Mouzo Villar / Soraya Suárez Quintas (2015): *Gallaecia - III Congresso Internacional de Lingüística Histórica*, Santiago de Compostela, 27-30 xullo 2015.

15. FITOFALADOIRO

IP: Rosario Álvarez

EQUIPO INVESTIGADOR: Francisco Dubert García, Antón L. Santamarina Fernández (ILG) / Javier Amigo, David García San León (Herbario SANT)

FINANCIAMENTO: Sen financiamento específico en 2015

PROXECTOS EN COOPERACIÓN: Instituto da Lingua Galega e Real Academia Galega

AVANCES SIGNIFICATIVOS E RESULTADOS DERIVADOS EN 2015

Na convocatoria de 2015 o *Fitofaladoiro* pasou a ser un dos programas incluídos oficialmente no Plan Proxecta da Consellería de Educación. A páxina web da Consellería correspondente ao *Fitofaladoiro* atópase no enlace: <http://www.edu.xunta.es/portal/node/16743>

Grazas a este impulso, no curso 2015-2016 únironse ao proxecto catorce centros de ensino distribuídos por toda Galicia. Aos seminarios preparatorios, celebrados na primeira semana de novembro, con anterioridade ao inicio da campaña nos centros, asistiron representantes do profesorado de 13 centros de Fisterra, Negreira, A Fonsagrada, Lugo, Mondoñedo, Monforte, Bande, Ourense, Agolada, Bueu, Silleda, Tui e Vilagarcía; desculparon os de Arzúa, Boiro, Burela, Cervantes, Viveiro e Meis. En total, 19 centros participantes activos, coordinados, desde o inicio deste curso.

Os datos básicos do proxecto figuran en <http://ilg.usc.gal/gl/proxectos/fitofaladoiro>. Para acceder aos documentos, aos resultados do recurso e participar on-line, <http://fitofaladoiro.eu/>

16. GALEGO E PORTUGUÊS BRASILEIRO: HISTÓRIA, VARIAÇÃO E MUDANÇA

IP: Xosé Henrique Monteagudo Romero

EQUIPO INVESTIGADOR: Rosario Álvarez, Francisco A. Cidrás Escáneo, Francisco Dubert, Elisa Fernández Rei, Ernesto X. González Seoane, Xulio Sousa, Xoán Lagares

FINANCIAMENTO: Ministerio de Educación Cultura y Deporte

AVANCES SIGNIFICATIVOS E RESULTADOS DERIVADOS EN 2015

No marco deste proxecto realizáronse as estadías dos profesores Francisco Dubert e Elisa Fernández Rei na Universidade Federal Fluminense de Niterói. Froito destas estadías son tamén un minicurso impartido por estes dous profesores no programa de posgraduación desta Universidade. Tamén resultado deste proxecto é a presenza no ILG de André Felipe Cunha Vieria e de Leonardo Lennertz Marcotulio.

17. GRAMÁTICA DA LINGUA GALEGA

IP: Rosario Álvarez

EQUIPO INVESTIGADOR: Francisco A. Cidrás Escáneo, Ernesto González Seoane, Xosé Luís Regueira Fernández, Xosé Xove Ferreiro

FINANCIAMENTO: Convenio asinado entre a USC e a RAG (2011-2013), prorrogado

ENTIDADES COLABORADORAS: Instituto da Lingua Galega e Real Academia Galega

AVANCES SIGNIFICATIVOS E RESULTADOS DERIVADOS EN 2015

O equipo ten a encarga de redactar a gramática institucional da Real Academia Galega, co compromiso de entregar a esta institución o texto completo. Os traballos realizados en 2015, especificamente ou en conexión con outros proxectos en andamento, continuaron orientados a ese fin.

18. CORPUS DE TEXTOS ANTIGOS DE GALIZA (COTAGAL)

IP: Ricardo Pichel Gotérrez

EQUIPO INVESTIGADOR: Raquel Alonso Parada, Xosé Luís Couceiro Pérez, Pedro Dono López, Rocío Dourado Fernández, Paulo Martínez Lema, Ramón Mariño Paz, Xavier Varela Barreiro

FINANCIAMENTO: Sen financiamento externo específico

PROXECTOS EN COOPERACIÓN: Biblioteca Dixital da Galicia Medieval (dir. Xavier Varela Barreiro), Xelmírez (dir. Xavier Varela Barreiro), Corpus Informatizado Galego-Portugués Antigo (dir. Xavier Varela Barreiro), Red Internacional CHARTA (dir. Pedro Sánchez-Prieto Borja, Univ. Alcalá).

PÁGINA WEB: www.cotagal.org

AVANCES SIGNIFICATIVOS E RESULTADOS PUBLICADOS EN 2015

- Arreplantamento textual e estudos derivados:
  - Continuación da transcripción paleográfica da tradución galega da *General estoria* (RBE ms. O.I.1) e confronto escriptolóxico coa *Historia troiana* (BMP ms. 558).
  - Presentación dunha nova edición e estudo integral do fragmento do *Livro de Tristam* (AHN Códices 1501/7).
  - Revisión da transcripción paleográfica propia dos catro códices das *Cantigas de Santa María* (neste ano, especialmente, *To* e *E*).
  - Inicio da transcripción paleográfica do testemuño galego tardío da *Estoria de España* (BUS 2497).
  - Inicio da transcripción paleográfica dos testemuños galegos da *Crónica de 1404* (HSA B.2278 e, especialmente, BMP 62).

- Revisión e nova transcripción de todos os fragmentos galegos das *Partidas*, comenzando polos testemuños aínda inéditos ou pouco coñecidos.
- Transcripción paleográfica íntegra e estudo das seccións galegas (notas marxinais, glosas e texto base) incluídas por Vasco Lourenzo de Tui nun testemuño misceláneo do *Fuero Real* (BNE ms. 710).
- Nova edición e estudo do *Códice López Ferreiro*, o fragmento galego-castelán do *Fuero Juzgo* (Museo do Pobo Galego, F. Blanco Cicerón, Perg./PL).
- Avance na creación dun corpus de referencia coa documentación galega medieval transcrita polos membros do grupo e con outras coleccións diplomáticas con solvencia filolóxica.
- Arquentamento da base textual de documentación galega redixida en castelán, procesada seguindo os criterios da Red Internacional CHARTA e integrada neste corpus (<http://www.corpuscharta.es/>).
- Páxina web: elaboración dun sitio web (www.cotagal.org) que funciona como repositorio provisional dos textos transcritos e editados polo grupo, así como dos estudos derivados.
- Metodoloxía: establecemento razoado das pautas de transcripción e edición de textos, e redacción dunha guía formativa (nível inicial e avanzado) para colaboradores externos.
- Formación dalgúns membros do equipo en diversas ferramentas de edición dixital e inicio da construcción dun protomarcado de transcripción/edición convertíbel nun etiquetado en linguaxe XML-TEI.

PUBLICACIÓNS RELACIONADAS

- (2015): "Algunos aspectos paleográficos y grafemáticos conflictivos de la *Historia Troiana* (sección castellana, 2ª mitad del s. XIV)", en J. P. Sánchez Méndez / M. de La Torre (eds.), *Problemas y métodos en la edición y el estudio de documentos hispánicos antiguos*. Valencia: Tirant lo Blanc, pp. 535-549
- (2015): "Signos ou evidencias de corrección na escritura orixinaria da Historia Troiana (BMP Ms. 558)", en Lingüística histórica e edición de textos galegos medievais (Verba. Anuario Galego de Filoloxía, Anexo 73). Santiago de Compostela: Universidade, pp. 245-257.
- (2015): "El Códice López Ferreiro del *Fuero juzgo*: revisión filológica y escriptológica y nueva edición", *Revue de Linguistique Romane* 313-314, t. 79, pp. 123-168.

PRESENTACIÓN EN CONGRESOS

- 24/11/2015 Sevilla (Universidad de Sevilla, Facultad de Letras): II Jornadas Internacionales de Historia de la Lengua e Historiografía - *Estoria de Espanna* Digital Project. Título: "La expansión occidental de la versión sanchina de la *Estoria de Espanna*. Prolegómenos para una (nueva) edición comparada".
- 15/10/2015 Gotemburgo, Suecia (Göteborgs universitet): IV Congreso Internacional Tradición e Innovación de la Red CHARTA, 15-17 Outubro. Título: "Apócope extrema e influencia castellanizante en los textos troyanos e historiográficos gallegos del s. XIV"
- 23/09/2015 Porto (Universidade do Porto, Faculdade de Letras): XVI Congresso da Asociación Hispánica de Literatura Medieval "Em Doiro antr'o Porto e Gaia", 21-25 Setem-

bro. Título: "A reescritura occidental da materia artúrica. Unha nova lectura do fragmento galego do *Livro de Tristam*".

- 10/07/2015 Porto (Universidade do Porto, Faculdade de Letras); Colóquio International *A Crónica de 1344 e a historiografía pós-alfonsina*. Título: "As traduções galego-portuguesas da *Estoria de Espanna*: projecto de edição do testemunho mais tardio (BUS ms. 2497)".
- 29/07/2015 Santiago de Compostela (USC, Facultade de Filoloxía): Gallaecia - III Congreso Internacional de lingüística histórica. Homenagem aos Professores Ramón Lorenzo e Antón Santamarina, 27-30 Xullo. Título: "O Corpus de Textos Antigos da Galiza (COTAGAL): unha nova biblioteca dixital para a edición múltipla de textos medievais e modernos" (dentro da mesa redonda "Perspectivas plurais dos textos medievais galego-portugueses").
- 29/07/2015 Santiago de Compostela (USC, Facultade de Filoloxía): Gallaecia - III Congreso Internacional de lingüística histórica. Homenagem aos Professores Ramón Lorenzo e Antón Santamarina, 27-30 Xullo. Título: "As glosas galegas do *Fuero real* alfonsí contido no ms. 710 da Biblioteca Nacional".
- 7/07/2015 Santiago de Compostela (USC, Facultade de Filoloxía): Gallaecia - III Congreso Internacional de lingüística histórica. Homenagem aos Professores Ramón Lorenzo e Antón Santamarina, 27-30 Xullo. Título: "A linguaxe híbrida do Códice López Ferreiro: nova valoración filolóxica e lingüística" (dentro da sesión: "Arredor do hibridismo lingüístico en textos medievais centro-occidentais").
- 08/05/2015 A Coruña (Universidade da Coruña, Facultade de Filoloxía): Encontro "Novas tendencias na investigación lingüístico no espazo galego-portugués". Título: "Un espacio editorial para a multiedición da poesía medieval galego-portuguesa no COTAGAL".
- 29/01/2015 Porto (Universidade do Porto, Faculdade de Letras): *A Idade Média no Século XXI. Jornadas de estudo internacionais em torno da edição digital de manuscritos ibéricos medievais*, 29-30 Xaneiro Título. Title: "A edição digital de textos medievais hispânicos: critérios de apresentação gráfica e codificação TEI".

19. GRAMÁTICA HISTÓRICA DA LINGUA GALEGA (GHLG)

IP: Xavier Varela Barreiro

EQUIPO INVESTIGADOR: Amparo Cereixo Silva (IESP As Neves), Eduardo Moscoso Mato, Alexandre Rodríguez Guerra (UVigo)

FINANCIAMENTO: Sen financiamento externo específico

AVANCES SIGNIFICATIVOS E RESULTADOS PUBLICADOS EN 2015

A actividade desenvolvida encamiñouse á finalización da versión doméstica do corpus textual do galego medio –sen outra pretensión que facilitar os traballos internos mentres non se abra ao acceso público o corpus *Gondomar*, dirixido por Ernesto González no ILG–, coa finalidade de, en harmonía coa codificación do CIGPA, facilitar a extracción de datos lingüísticos deste período para a elaboración da gramática histórica.

O traballo do equipo visibilizouse no *Gallaecia – III Congresso Internacional de Lingüística Histórica* (Santiago de Compostela, xullo de 2015), ao que contribuíu Alexandre Rodríguez Guerra ("Aproximación á función sintáctica de suxeito en galego medieval") e nun capítulo de libro da autoría de Xavier Varela ("Achegas recentes á cronoloxía do alomorfo nasal do clítico CD de 3ª persoa", en *En memoria de tanto miragre. Estudos dedicados ó profesor David Mackenzie [2015]*).

20. INVENTARIO TOPONÍMICO DA GALICIA MEDIEVAL (ITGM)

IP: Paulo Martínez Lema

EQUIPO INVESTIGADOR: Francisco Xavier Varela Barreiro, Rocío Dourado Fernández, Lucía Doval Iglesias, César Osorio Peláez, Iria Pérez Mariño

INFORMÁTICA: César Osorio Peláez

FINANCIAMENTO: Sen financiamento externo específico

PÁGINA WEB: <http://ilg.usc.gal/itgm>

AVANCES SIGNIFICATIVOS E RESULTADOS PUBLICADOS EN 2015

No ano 2015 iniciouse o proceso de reconfiguración da base de datos, de maneira a adaptala ás exixencias que van xurdindo coa incorporación de novos materiais. Para alén diso, procedeuse á marcase e procesamento do material toponímico contido en obras portuguesas, nomeadamente o Tombo de Fiães, os *Documentos galego-portugueses* de Souto Cabo e os *Documentos portugueses do Noroeste e da región de Lisboa* de Ana Maria Martins. O proxecto foi presentado por Gonzalo Hermo e Lucía Doval ao abrigo do Congreso *Gallaecia de Ling  stica Histórica* (xullo 2015).

21. PLATAFORMA DE DOCUMENTACIÓN E ANALISE DE DATOS DIALECTAIS PERCEPTIVOS

IP: Xulio C. Sousa Fernández

EQUIPO INVESTIGADOR: Soraya Suárez Quintas, David Rodríguez Lorenzo, Irene Santos Raña, Laura Calaza Díaz, José R. Ríos Viqueira, Rosa M. Crujeiras, Alberto Rodríguez Casal.

FINANCIAMENTO: Rede de Tecnoloxías e Análise dos Datos Lingüísticos. Programa de consolidación de unidades de investigación competitivas do SUG, Xunta de Galicia – FEDER (2014-2015)

AVANCES SIGNIFICATIVOS E RESULTADOS PUBLICADOS EN 2015

En 2015 leváronse a cabo as seguintes tareas:

- Deseño e desenvolvemento da aplicación de documentación
- Inicio do traballo de campo (20 puntos enquisados)
- Presentación do proxecto en congresos
- Análise dos primeiros resultados
- “Que saben os falantes sobre os dialectos?”, Soraya Suárez Quintas (2015): *III Encontro da Mocidade Investigadora* (EDI-USC), Santiago de Compostela, 25-26 marzo 2015.
- “Actitudes ling  sticas y variación dialectal: una contribución al estudio de las percepciones ling  sticas de los adolescentes gallegos”, Soraya Suárez Quintas (2015): *XXX Congreso Internacional de la Asociación de Jóvenes Ling  stas*, Cantabria, 7-9 outubro 2015.
- “A method for processing perceptual dialectology data”, Laura Calaza Díaz / Soraya Suárez Quintas / Rosa M. Crujeiras / Alberto Rodríguez Casal / Xulio C. Sousa Fernández / José R. Ríos Viqueira (2015): *XII Congreso Galego de Estatística e Investigación de Operacións*, Lugo, 22-24 outubro 2015.

22. TESOURO INFORMATIZADO DA LINGUA GALEGA (TILG)

IP: Antón Santamarina e Ernesto González Seoane.

EQUIPO INVESTIGADOR: María Álvarez de la Granja e César Osorio Peláez.

FINANCIAMENTO: Secretaría Xeral de Política Lingüística (Consellería de Cultura, Educación e Ordenación Universitaria, Xunta de Galicia).

PÁGINA WEB: <http://ilg.usc.gal/TILG/>

AVANCES SIGNIFICATIVOS E RESULTADOS PUBLICADOS EN 2015

Durante o ano 2015 as actividades desenvolvidas no marco deste proxecto centráronse na transformación do corpus para un formato xml amigable. O obxectivo é trasladar a información actual do corpus a un novo sistema que permita máis posibilidades de consulta.

PUBLICACIÓNS DERIVADAS

César Osorio Peláez (2015): "Presente e futuro do Tesouro Informatizado da Lingua Galega", *Gallaecia. III Congresso Internacional de Linguística Histórica. Homenagem aos Professores Ramón Lorenzo e Antón Santamarina*. Universidade de Santiago de Compostela, 27-30 xullo 2015.

23. TESOURO DO LÉXICO PATRIMONIAL GALEGO E PORTUGUÉS

IP: Rosario Álvarez

EQUIPO INVESTIGADOR: María Álvarez de la Granja, Ernesto González Seoane, Xulio Sousa, María Beatriz Domínguez Oroña, Marta Negro Romero, Rosa Mouzo Villar, Juan Jesús Gómez Noya. Colaboradores: Xosé Afonso Álvarez Pérez, Eduardo Louredo Rodríguez, César Osorio Pelaez, Xosé Manuel Dopazo Entenza.

FINANCIAMENTO: En 2015 non tivo financiamento específico.

PÁGINA WEB: <http://ilg.usc.gal/tesouro>

ENTIDADES COLABORADORAS

A relación de membros e universidades participantes, en Galicia, Portugal e Brasil, figuran en <http://ilg.usc.gal/Tesouro/gl/equipo.html>.

AVANCES SIGNIFICATIVOS E RESULTADOS PUBLICADOS EN 2015

Introdución dos datos de novas obras, con léxico patrimonial galego e brasileiro. Desde a redacción da Memoria 2014, o corpus galego aumentou en 6 obras. Neste momento, na base de datos están introducidas 135 obras (Brasil 20, Galicia 60, Portugal 55), que dan un total de 189.366 rexistros (51.403 lemas e 83.195 variantes).

Iniciación a distancia de novos investigadores brasileiros, asesoría permanente dos membros dos equipos e revisión das táboas enviadas desde Brasil. Neste ano incoporáronse ao proxecto novos investigadores en Minas Gerais e formouse un equipo en Bahia.

A celebración en Santiago de Compostela do III CILH permitiu reunir nesta cidade un gran número de membros dos equipos brasileiro (as dúas coordinadoras federais e representantes de todas as rexións) e portugués, circunstancia que foi aproveitada para celebrar uns seminarios, de contido metodolóxico e de programación do traballo conxunto, presente e futuro.

Iniciáronse os contactos coas universidades de norte de Portugal, con vistas a unha colaboración continuada. Presentouse unha candidatura conxunta nunha convocatoria competitiva, da que aínda non se coñecen os resultados.

CONTRIBUCIÓN DERIVADAS

- “O Tesouro do léxico patrimonial galego e portugués” [Póster]. María Beatriz Domínguez Oroña / Marta Negro Romero / Rosa Mouzo Villar (2015): *Gallaecia - III Congresso Internacional de Linguística Histórica*, Santiago de Compostela, 27-30 xullo 2015 - Presentación
  - “Do Atlas Prévio dos Falares Baianos ao Tesouro do Léxico Patrimonial Galego e Portugués”. Rosario Álvarez Blanco (2015): *I Encontro Brasileiro de Estudos Galegos*, Salvador de Bahia (Brasil), 13-15 abril 2015 – Presentación
  - “Un portal para o estudo do léxico dialectal: o TLPGP”. Marta Negro Romero (2015): *IV Congresso da SEEPLU. Cartografias do português: literatura, língua, cultura e didática nos espaços lusófonos*, Cáceres, 11-13 novembro 2015 – Presentación

Ademais, no marco do *III CILH* (Santiago de Compostela, xullo 2015) foron presentadas, por membros pertencentes a diversos grupos do equipo brasileiro, un total de 12 comunicáis arredor do Tesouro, con participación de 21 investigadores e investigadoras de diferentes universidades.

Publicación dos *Anais do III CIDS: Congresso Internacional de Dialetología e Sociolinguística: variedade, atitudes linguísticas e ensino*. Londrina – Paraná, ao coidado de Fabiane Cristina Altino / Gleidy Aparecida Lima Milani / Rosa Evangelina de Santana Belli Rodrigues. Conteñen as comunicáis presentadas no marco do simposio sobre o Tesouro que foi programado no seu seo. Do equipo galego, Ernesto X. González Seoane / Rosa Mouzo Villar, Rosario Álvarez / Hélen Cristina da Silva, Ernesto X. González Seoane / María Beatriz Domínguez Oroña, María Álvarez de la Granja / Marta Negro Romero, [<http://www.uel.br/eventos/cids/portal/pages/anais-do-iii-cids.php>].

Publicación da monografía que recolle unha escolma de traballos lingüísticos presentados no X Congreso da AIEG (Cardiff 2012), entre eles os integrantes dun panel sobre o Tesouro. Contén senllos traballos de Ernesto X. González Seoane, Rosa Mouzo e Marta Negro Romero. Olga Castro / María Liñeira (eds.) (2015): *Trama e urda. Contribucións multidisciplinares desde os estudos galegos*. Santiago de Compostela: Consello da Cultura Galega. DOI: 10.17075/tucmeg.2015.

B. PROXECTOS PROMOVIDOS POR OUTRAS INSTITUCIÓNS

1. ADQUISICIÓN DE ESCENARIOS DE CONOCIMIENTO A TRAVÉS DE LA LECTURA DE TEXTOS: DESARROLLO Y APLICACIÓN DE RECURSOS PARA EL PROCESAMIENTO LINGÜÍSTICO DEL GALLEGO (SKATEr-UVIGO)

REFERENCIA: TIN2012-38584-C06-04

IP: Xavier Gómez Guinovart

ORGANISMO: Universidade de Vigo

ENTIDADE FINANCIERA: Ministerio de Economía y Competitividad

CONTÍA DA SUBVENCIÓN: 22.340 euros

NÚMERO DE INVESTIGADORES PARTICIPANTES: 6

DURACIÓN: 3 anos (2013-2015)

PARTICIPANTES ILG: María Álvarez de la Granja, Alexandre Rodríguez Guerra

2. AN ELECTRONIC RESEARCH ENVIRONMENT AND EDITION OF THE ESTORIA DE ESPANNA OF ALFONSO X, KING OF CASTILE AND LEON

IP: Aengus Ward

ORGANISMO: University of Birmingham

ENTIDADE FINANCIERA: Arts and Humanities Research Council (AHRC) de Reino Unido

DURACIÓN: 01/01/2013-31/12/2016

PARTICIPANTE ILG: Ricardo Pichel Gotérrez

PÁGINA WEB: <http://estoria.bham.ac.uk/blog/>

3. CORPUS DE REFERENCIA DO GALEGO ACTUAL (CORGА)

IP: María Sol López Martínez

ORGANISMO: Convenio plurianual de colaboración entre a Consellería de Cultura, Educación e Ordenación Universitaria e a Universidade de Santiago para a realización dun programa de accións en materia de investigación a través do Centro Ramón Piñeiro para a Investigación en Humanidades (2013-15).

PARTICIPANTE ILG: María Sol López Martínez

PÁGINA WEB: <http://corpus.cirp.es/corga>

AVANCES SIGNIFICATIVOS E RESULTADOS PUBLICADOS EN 2015

No 2015 traballouse en dous ámbitos: por unha banda, continuouse coa revisión en XML dos documentos pertencentes aos anos 2011 e 2012: *Galicia Hoxe, Consumer, Código Cero, Sprint motor, Galeduso, US. Universidade & Sociedade*. Tamén se revisaron os documentos: 10 novelas e 5 ensaios. Pola outra banda, deseñouse e probouse polo menos cun documento de cada tipo o desenvolvemento metodolóxico e estrutural para a súa integración no CORGA de textos de rexistro oral e blogs.

NOVA VERSIÓN DO CORPUS CON DATA 18/06/2015

- CORGA: <http://corpus.cirp.es/corga/> [versión 1.7] (Corpus sen etiquetar). [ISSN 1988-154]
- CORGAetq: <http://corpus.cirp.es/corgaetq/> [versión 2.6] (Corpus etiquetado) [ISSN 1989-9661]
- Etiquetador lematizador Xiada: <http://corpus.cirp.es/xiada/> [versión 2.6] [ISSN 1989-9661]
- Listado de frecuencias do Corpus de Referencia do Galego Actual (CORG), versión 1.7, Guillermo Rojo, Marisol López Martínez, Eva Domínguez Noya e Fco. Mario Barcala. Centro Ramón Piñeiro para a Investigación en Humanidades, 2015.

4. CORPUS HISPÁNICO Y AMERICANO EN LA RED: TEXTOS ANTIGUOS (CORPUS CHARTA)

IP: Pedro Sánchez-Prieto Borja

ORGANISMO COORDINADOR: Universidad de Alcalá

INSTITUCIONES PARTICIPANTES: Consejo Superior de Investigaciones Científicas, King's College London (Reino Unido), Universidad Complutense de Madrid, Universidad de Alcalá, Universidad de Deusto, Universidad de Gotemburgo (Suecia), Universidad de las Islas Baleares, Universidad de las Palmas de Gran Canaria, Universidad de Los Andes (Venezuela), Universidad de Murcia, Universidad de Neuchâtel (Suiza), Université de Lausanne (Suiza), Universidad de Padua (Italia), Universidad de Salamanca, Universidad de Valladolid, Universidad de Tokio (Xapón), Universidad de Santiago de Compostela, etc.

PÁGINA WEB: <http://www.corpuscharta.es/>

PARTICIPANTES ILG: Ricardo Pichel Gotérrez (IP do grupo da USC), Xavier Varela Barreiro, Ramón Mariño Paz, Paulo Martínez Lema, Xosé Luís Couceiro Pérez, Rocío Dourado Fernández, Raquel Alonso Parada.

5. EL ESTUDIO DE LA LENGUA ORAL: EXPLOTACIÓN Y ANÁLISIS DEL CORPUS. ESLORA2

IP: Victoria Vázquez Rozas (USC)

REFERENCIA: FF2014-52287-P

DURACIÓN: 2015-2017

ORZAMENTO: 65.000€

PARTICIPANTES ILG: María Sol López Martínez

6. FRONTERA HISPANO-PORTUGUESA: DOCUMENTACIÓN LINGÜÍSTICA Y BIBLIOGRÁFICA

IP: Xosé Afonso Álvarez Pérez

MEMBROS DO EQUIPO: María Victoria Navas Sánchez-Élez (Universidad Complutense), Jairo Javier García Sánchez (Universidad de Alcalá de Henares), Fernando Brissos (Centro de Linguística da Universidade de Lisboa), José Antonio González Salgado (Universidad de Extremadura), Juan M. Carrasco González (Universidad de Extremadura), Vera Ferreira (Centro Interdisciplinar de Documentação Linguística e Social)

PARTICIPANTES ILG: Xosé Afonso Álvarez Pérez

ORGANISMO: Universidad de Alcalá de Henares

7. GALLAECIAE MONUMENTA HISTORICA

IP: Rosario Álvarez

ORGANISMO: Consello da Cultura Galega

WEB: <http://gmh.consellodacultura.org/nc/>

PARTICIPANTES ILG: Rosario Álvarez, Ana Isabel Boullón Agrelo, Xosé Henrique Monteagudo Romero

8. LIBROS, MEMORIA Y ARCHIVOS: CULTURA ESCRITA EN MONASTERIOS CISTERCIENSES DEL NOROESTE PENINSULAR (SS. XII Y XIII). LEMACIST

IP: Ana Isabel Suárez González (USC)

ENTIDADE FINANCIERA: Ministerio de Educación y Ciencia (HAR2013-40410-P)

DURACIÓN: 01/01/2014 - 31/12/2016

PARTICIPANTES ILG: Ricardo Pichel Gotérrez, Xavier Varela Barreiro

9. PEDRO DE BARCELOS E A MONARQUIA CASTELHANO-LEONESA. ESTUDO E EDIÇÃO DA SECÇÃO FINAL INÉDITA DA CRÓNICA DE 1344

IP: Maria do Rosário Ferreira

ORGANISMO: Universidade do Porto (FCT EXPL/CPC-ELT/1300/2013)

DURACIÓN: 01/06/2014 - 31/05/2015

PARTICIPANTES ILG: Ricardo Pichel Gotérrez

PÁGINA WEB: <http://pedrodebarcelos.wix.com>

Consultas da páxina web do centro

A seguir ofrécese unha taboa coas consultas á páxina do ILG nesta anualidade:

Enderezo web	Usuarios	Visitas	Páxinas vistas
Web do ILG http://ilg.usc.gal/gl	26.583	40.075 64,27 % novas	108.146
Índices do Atlas Lingüístico Galego http://ilg.usc.gal/indices/	950	1.308 70,64 % novas	4.803
Portal de Ditados Tópicos Galegos http://ilg.usc.gal/ditados/	726	918 77,02 % novas	3.163
Cartografía dos Apelidos de Galicia http://ilg.usc.gal/cag/	16.132	22.140 71,13 % novas	116.521
AMPER-Galicia http://ilg.usc.gal/amper/	213	307 65,47 % novas	2.076
Asociación Galega de Onomástica http://ilg.usc.gal/agon/	1.291	2.254 54,04 % novas	5.284
Arquivo do Galego Oral http://ilg.usc.gal/ago/	1.099	1.745 59,89 % novas	3.861
Dicionario de pronuncia da lingua galega http://ilg.usc.gal/pronuncia/	7.346	14.364 48,68 %	98.278
FOLERPA http://ilg.usc.gal/FOLERPA/	1.022	1.824 54,88 % novas	10.456
Tesouro do Léxico Patrimonial Galego e Portugués http://ilg.usc.gal/Tesouro/	1.042	4.098 23,45 % novas	29.125
Tesouro Informatizado da Lingua Galega http://ilg.usc.gal/TILG/	13.130	22.078 58,71 % novas	64.619
Ránking dos dez nomes más populares en Galicia (2000-2014) http://ilg.usc.gal/nomes_galicia/	884	1.145 75,37 % novas	2.793

Organización de cursos, conferencias e encontros lingüísticos

A. SIMPOSIO ILG 2015: CAMBIO LINGÜÍSTICO NO GALEGO ACTUAL

O simposio *Cambio lingüístico no galego actual* desenvolveuse en Santiago de Compostela entre o 16 e o 25 de novembro de 2015 e foi organizado polo Instituto da Lingua Galega, en colaboración co Consello da Cultura Galega.

O Simposio ILG 2015 afondou no estudo do cambio lingüístico e presar atención aos factores que están detrás dos procesos que actualmente teñen lugar. As fondas mudanzas da sociedade e da cultura que se produciron no último século sen dúbida teñen o seu reflexo na lingua. Determinar as repercusiós destas mudanzas e do contacto lingüístico foron un dos principais obxectivos deste simposio, mais tamén se trataron outros aspectos de variación e mudança lingüística que se están a percibir na sociedade actual.

- **Comité organizador:** Xosé Luís Regueira, Elisa Fernández Rei, Sandra Beis Silva
- **Comité científico:** Virginia Acuña Ferreira (Univ. de Vigo), Guylaine Brun-Trigaud (Univ. de Niza), Juan M. Carrasco González (Univ. de Extremadura), Francisco Cidrás Escáneo (ILG-USC), Ana María Fernández Planas (Univ. de Barcelona), Ernesto González Seoane (ILG-USC), Pedro Martín Butragueño (El Colegio de México), Lurdes de Castro Moutinho (Univ. de Aveiro), Alexandre Rodríguez Guerra (Univ. de Vigo), Xosé Manuel Sánchez Rei (Univ. da Coruña)
- **Programa:**
  - 16 novembro:
    - 17.00: Apertura
    - 17.30: Johannes Kabatek (Univ. Zürich): "Dez teses sobre o cambio lingüístico (e unha nota sobre o galego)"
    - 18.30: Miguel Cuevas Alonso (Univ. de Vigo): Centralidad vs. marginalidad. La variación entonativa: *enderezando tuertos y desfaciendo agravios*"

- 17 novembro:
- 17.00: Ramón Mariño (ILG – USC): "Unha reflexión histórica sobre o cambio inducido por contacto castelanizante en galego"
  - 18.00: Alba Aguete (ILG-USC): "Factores internos e externos na variación e no cambio do vocalismo galego"
  - 18.45: Gisela Tomé (University College London): "Consecuencias do cambio de lingua dominante por razóns ideolóxicas na producción e na percepción da fala: o caso dos neofalantes"
- 18 novembro:
- 17.00: Estefanía Mosquera (Univ. da Coruña): "A escrita electrónica galega: tradición, innovación e recepción"
  - 18.00: Noemi Basanta (ILG – USC): "*As formas cambiaron porque o mundo cambiou*": identidade, performance e cultura en narrativas relationalmente mediadas"
  - 18.45: Soraya Suárez Quintas (ILG-USC): "*O galego non é o ghallego que falamos nós*: A percepción e as actitudes como condicionantes do cambio lingüístico".
- 24 novembro:
- 17.00: Xosé Luís Regueira (ILG-USC): "Cambio lingüístico, variación e interacción: continuidade e cambio no galego e no portugués".
  - 18.00: Xulio Sousa e David Rodríguez (ILG – USC): "Do espazo ao tempo: un estudo sobre o cambio lingüístico no galego moderno".
  - 18.45: Carolina Pérez Capelo (ILG – USC): "A toponimia galega como fonte para o estudo do cambio lingüístico"
- 25 novembro:
- 17.00: Francisco Dubert (ILG – USC): "Cambio e estrutura na morfoloxía verbal do galego"
  - 18.00: María José López Couso (USC): "Fortalecendo o diálogo entre a lingüística de corpus e os estudos de gramaticalización"]
  - 19.00: Clausura
- <http://ilg.usc.gal/gl/actividades/simposio-ilg-2015>

B. GALLÆCIA – III CONGRESSO INTERNACIONAL DE LINGÜÍSTICA HISTÓRICA

O encontro científico *Gallæcia – III Congresso Internacional de Linguística Histórica. Homenaxe aos profesores Ramón Lorenzo e Antón Santamarina* celebrouse, conforme o previsto, na Facultade de Filoloxía da Universidade de Santiago de Compostela do 27 ao 30 de xullo de 2015. Todas as informacións poden ser consultadas en <http://ilg.usc.gal/3cilh/>.

1. ORGANIZADORES

O comité organizador, dirixido por Rosario Álvarez (presidenta) e Ernesto González Seoane (secretario), ambos da Universidade de Santiago de Compostela, estivo formado por profe-

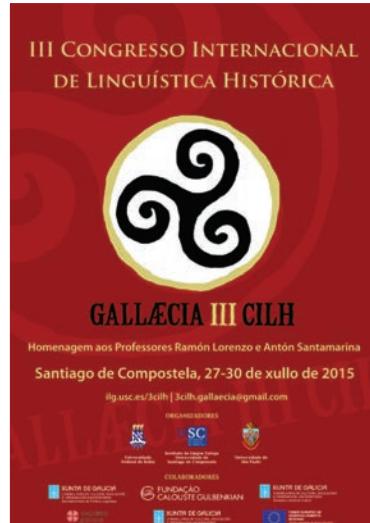
sores e investigadores de Portugal, do Brasil e de Galicia. Por orde alfabética: Ana Boullón Agrelo (Universidade de Santiago de Compostela), Aparecida Torres Morais (Universidade de São Paulo), Eduardo Moscoso (Universidade de Santiago de Compostela), Filomena Gonçalves (Universidade de Évora), Hélen Cristina da Silva (Universidade Estadual de Londrina), Henrique Monteagudo (Universidade de Santiago de Compostela), João Dionísio (Universidade de Lisboa), João Veloso (Universidade do Porto), María Álvarez de la Granja (Universidade de Santiago de Compostela), María Beatriz Domínguez Oroña (Universidade de Santiago de Compostela), Marta Negro Romero (Universidade de Santiago de Compostela), Raquel Vila Amado (Universidade de Santiago de Compostela), Tânia Lobo (Universidade Federal da Bahia), Teresa Brocardo (Universidade Nova de Lisboa), Valéria Gil Condé (Universidade de São Paulo), Xavier Varela Barreiro (Universidade de Santiago de Compostela) e Xoán Lagares Díaz (Universidade Federal Fluminense).

O comité científico tivo como Presidente de Honra o profesor Ataliba Teixeira de Castilho, da Universidade de São Paulo / Unicamp. Formaron parte del outros 32 prestixiosos investigadores de universidades e centros de investigación europeos e americanos. Por orde alfabética: Abdelhak Razky (Universidade Federal do Pará), Ana Maria Brito (Universidade do Porto), Ana Maria Martins (Universidade de Lisboa), Anabela Leal de Barros (Universidade do Minho), Carlos Alberto Faraco (Universidade Federal do Paraná), Carlos Assunção (Universidade de Trás-os-Montes e Alto Douro), Carsten Sinner (Universität Leipzig), Clarinda de Azevedo Maia (Universidade de Coimbra), Dante Lucchesi (Universidade Federal da Bahia), Eva Gugenberger (Universität Leipzig), Francisco Dubert García (Universidade de Santiago de Compostela), Gabriel Rei-Doval (University of Wisconsin–Milwaukee), Gilvan Müller de Oliveira (Instituto Internacional da Língua Portuguesa), Gonzalo Navaza Blanco (Universidade de Vigo), Harvey Sharrer (University of California, Santa Barbara), Ivo Castro (Universidade de Lisboa), Johannes Kabatek (Universität Zürich), José del Valle (The City University of New York), Juan Uriagereka (University of Maryland), Jussara Abraçado (Universidade Federal Fluminense), Manuel Ferreiro Fernández (Universidade da Coruña), Maria Ana Ramos (Universität Zürich), Maria Antónia Mota (Universidade de Lisboa), Maria Célia Lima-Hernandes (Universidade de São Paulo), Maria Francisca Xavier (Universidade Nova de Lisboa), Mário Viaro (Universidade de São Paulo), Martin Becker (Universität zu Köln), Michael J. Ferreira (Georgetown University), Ramón Mariño Paz (Universidade de Santiago de Compostela), Sílvia Brandão (Universidade Federal do Rio de Janeiro), Telmo Verdelho (Universidade de Aveiro) e Vanderci Aguilera (Universidade Estadual de Londrina).

2. PARTICIPANTES

No III CILH participaron 329 congresistas de 109 universidades e centros de investigación do Brasil, de Portugal e de Galicia, principalmente, mais tamén doutras universidades do Estado español e doutros países: Alemaña, Bulgaria, Estados Unidos, Francia, Holanda, Hungría, Israel, Italia, Polonia, Reino Unido, República Checa, Rusia, Suíza e Xapón.

Presentáronse un total de 307 propostas nas diversas modalidades de participación (conferencias plenarias, comunicacións libres e coordinadas, pósters e simposios) e 7 minicursos. Unha relación completa de autores e títulos pode verse en <http://ilg.usc.es/3cilh/programa-2/relacao-de-autores-e-titulos/>

3. PROGRAMA

O programa do congreso estivo integrado por 4 conferencias plenarias, 5 simposios, 7 minicursos, 22 sesións coordinadas, 160 comunicacións libres e 14 pósters, alén de actividades culturais e de lecer. O programa completo está dispoñible en <http://ilg.usc.es/3cilh/programa-2/>

1. As conferencias plenarias foron pronunciadas polos profesores Henrique Monteagudo (USC, inaugural), Ataliba de Castilho (USP / Unicamp), Johannes Kabatek (UZH) e Ivo Castro (ULisboa, clausura).

2. Os cinco simposios desenvolvéronse de forma simultânea, na mesma faixa horaria durante tres días. Os temas e os coordinadores foron determinados pola organización do congreso. A seguir, ofrécese a relación dos simposios organizados con indicación dos seus responsables:

- Corpus lingüísticos e gramática histórica. Charlotte Galves (Unicamp) / Xavier Gómez Guinovart (UVigo).
- Edición de textos. Maria Ana Ramos (UZH) / João Dionísio (ULisboa).
- Gramática, variación e mudança. Ernestina Carrilho (ULisboa).
- Historiografía lingüística. Ricardo Cavaliere (UFF).
- Onomástica. Ana Isabel Boullón (USC) / Gonzalo Navaza (UVigo).

3. Dentro do calendario de sesións do congreso programáronse sete minicursos de seis horas de duración cada un. Os temas monográficos foron establecidos pola organización, que tamén seleccionou os ministrantes, todos eles recoñecidos especialistas nos seus campos.

- Ana Maria Martins (ULisboa): Variação sintática.
- Dante Lucchesi (UFBA): O contato entre línguas na formação do Português Brasileiro.
- Fernando Ramallo (UVigo): Panorama sociolingüístico da Galicia actual.
- Mário Viaro (USP): Etimología e morfología histórica do português.
- Rita Marquilhas (ULisboa): Dados maus, dados bons.
- Rosario Álvarez (USC): Galego e português. Caracterización contrastiva da lingua galega.
- Xulio Sousa (USC): Xeolingüística e lingüística histórica.

Todos os minicursos desenvolvéronse simultaneamente e cada congresista pudo inscribirse unicamente nun. Asistiu un total de 77 congresistas.

4. Presentáronse 160 comunicacións libres, que foron sometidas a avaliación cega por pares. Participaron nesta modalidade 193 investigadores de 83 centros e universidades diferentes.

5. Houbo 22 sesións coordinadas integradas cada unha por 3 ou 4 comunicacións, presentadas baixo coordinación, en que se abordou o estudo dunha cuestión desde diferentes ángulos ou desde perspectivas metodolóxicas diversas. Nesta modalidade presentáronse un total de 80 comunicacións, sometidas todas a avaliación cega por pares. Participaron 101 investigadores de 35 universidades e centros diferentes.

6. A modalidade de pósters está especialmente indicada para a presentación de traballos en curso como, por exemplo, traballos académicos de diversa tipoloxía, incluídos os de iniciación científica, así como para a exposición de proxectos e iniciativas. Exhibíronse 14 pósters, de 25 autores de 5 universidades diferentes.

7. Dentro da programación do congreso tiveron lugar diversas actividades complementarias de carácter cultural, académico ou social:

- Luns, 27 de xullo. Concerto do Grupo de Música Antiga Martin Codax. Igrexa de San Domingos de Bonaval.
- Martes, 28 de xullo. Acto académico en homenaxe aos Profesores Ramón Lorenzo e Antón Santamarina. Presidiu o acto o Excelentísimo e Magnífico Reitor da Universidade de Santiago de Compostela. Laudatio dos homenaxeados a cargo dos profesores Ivo Castro (Universidade de Lisboa) e Xesús Alonso Montero (Presidente da Real Academia Galega). Música do grupo Dous na Fronteira. Paraninfo da Universidade.
- Xoves, 30 de xullo. Xantar de clausura do congreso. Hotel Monumento San Francisco.
- Xoves, 30 de xullo. Visita guiada á exposición O Camiño. A Orixe. Cidade da Cultura de Galicia.
- Xoves, 30 de xullo. Visita guiada ao Museo do Pobo Galego.
- Luns a xoves (27-30 de xullo). Exposición O Tempo da Língua. Imagens da História da Língua Portuguesa. Ivo Castro / Rita Marquilhas / Cristina Albino (dir.). Cortesía do Instituto Camões. Facultade de Filoloxía.

4. EXECUCIÓN FINANCEIRA

A realización do III CILH foi posible mercé ao apoio de varias institucións:

- A Xunta de Galicia, por medio da Secretaría Xeral de Cultura e da Secretaría Xeral de Política Lingüística, financiou a parte musical das actividades programadas os días 27 e 28.
- A Universidade de Santiago de Compostela proporcionou os espazos, tanto a Facultade de Filoloxía, sede do congreso, como o Paraninfo, e financiou a reimpresión facsimilar do opúsculo de Pilar Vázquez Cuesta, que en pequena homenaxe á autora foi ofrecido a todos os congresistas.
- A Dirección Xeral de Turismo e a Sociedade de Xestión do Plan Xacobeo ofreceron agasallos para os plenaristas e o pen drive en que se gravou, entre outras informacións, o programa e o libro de resumos.
- O Instituto Camões ofreceu a exposición O Tempo da Língua. Imagens da História da Língua Portuguesa.
- O Museo do Pobo Galego e a Fundación Cidade da Cultura ofreceron visitas guiadas específicas para os congresistas.
- O arcebispado de Santiago de Compostela cedeu a igrexa de San Domingos de Bonaval para a realización do concerto.
- O III CILH soamente puido participar en dúas convocatorias competitivas: da Xunta de Galicia, por medio da Universidade de Santiago de Compostela, obtivo 1000,00 euros; da Fundación Gulbenkian, 3000,00 euros. A maior parte dos ingresos proceden das taxas pagadas polos congresistas.

C. CURSO DE VERÁN DE LINGUA E CULTURA GALEGAS PARA PERSOAS DE FÓRA DE GALICIA. "GALEGO SEN FRONTEIRAS". XXVIII EDICIÓN

- **Director:** Henrique Monteagudo Romero
- **Secretaria académica:** Ana Isabel Boullón Agrelo

O venres 5 de xullo, no Salón de actos da Facultade de Filosofía da USC, celebrouse o acto de inauguración, no que interviñeron o director do curso, Henrique Monteagudo, o director do Instituto da Lingua Galega, Ernesto González Seoane, o secretario xeral de Política Lingüística da Xunta de Galicia, Valentín García Gómez, o presidente da Real Academia Galega, Xesús Alonso Montero e o vicerreitor de Comunicación e Coordinación da USC, Xosé Pereira Fariña, que presidiu o acto.

O curso durou do 1 ao 24 de xullo de 2015, e participaron 63 persoas procedentes de 16 países:

- Alemaña (4), Arxentina (2), Brasil (9), Canadá (1), España (12), Estados Unidos (4), Hungría (1), Italia (6), Marrocos (1), Polonia (6), Portugal (3), Reino Unido (2), Romanía (1), Rusia (5), Suíza (4), Tailandia (1).

O alumnado foi distribuído en tres niveis: *elemental* (con dous grupos, cada un deles con 12 persoas); *medio*: 25 e *superior*: 14.

O profesorado encargado da docencia foi:

- Elemental
  - Teoría: Ana Fachal e María Pereira
  - Prácticas: Alba Alguete, Soraya Suárez e Eduardo Loredo
- Medio
  - Teoría: Carme Pazos
  - Prácticas: Sandra Beis, Guillermo Vidal e Eduardo Loredo
- Superior, formado por seminarios con temática diversa:
  - Alejandro Alonso Nogueira (sesión do 8 de xullo: "Pobo literatura e nación no XIX galego: conceptos, ideas e praxes culturais")
  - Ana I. Boullón (sesión do 3 de xullo: "Literatura medieval")
  - Elisa Fernández Rei (sesións dos 21 e 22 de xullo: "Variación e cambio")
  - Francisco Dubert (sesións 13 e 14 de xullo: "Temas de lingüística galega")
  - Gonzalo Navaza (sesión do 20 de xullo: "Toponimia galega")
  - Henrique Monteagudo (sesións do 6 e 7 de xullo: "Historia social da lingua")
  - María Xesús Nogueira (sesión do 10 de xullo: "Panorámica da literatura galega contemporánea: da posguerra á actualidade")
  - Xaquín Loredo (sesións do 15 ao 17 de xullo: "Sociolingüística")
  - Xosé Manuel Salgado (sesión do 9 de xullo: "Literatura da Xeración Nós")

O alumnado dos niveis inicial e medio asistiron a clases teóricas e a clases prácticas obligatorias, ás que tamén asistiron voluntariamente persoas do curso superior. Durante estas tres semanas, o alumnado accedeu á biblioteca do ILG, atendida por Florentina Xoubanova, para consultar bibliografía e realizar traballos.

Ademais, creouse un blog (<http://cursoslinguagalega.academia.gal>) no que se incluíu a programación do curso (cos nomes dos profesores e a indicación das aulas), as palestras (con breve biografía dos conferenciantes), as actividades realizadas, arquivo de prensa e multimedia, con fotos realizadas habitualmente polas profesoras dos cursos.

A maiores, dispensáronse as seguintes palestras:

- Alonso Montero na sede da RAG: *História da RAG*.
- Margarita Ledo Andión: *O corpo e a fala*.
- Víctor Fernández Freixanes: *As industrias da cultura en Galicia*.
- Anxo Angueira: *Rosalía nos seus textos*.
- Fina Casalderrey: *A literatura infantil e xuvenil galega: coma auga en vaso de cristal tallado*.
- Xosé Lois Vilar: *As escenas de caza na arte rupestre*.
- Manuel Gago: *O galego na internet*.
- Kathleen March: *Galicia a través dos ollos das viaxeiras anglosaxónas*.
- Francisco Fernández Rei: *O patrimonio marítimo galego*.
- Johannes Kabatek: *A mirada desde fóra entre datos e impresións*.
- Outras actividades non académicas
  - Proxección do filme *A cicatriz branca*.
  - Visita á Fundación Rosalía de Castro en Padrón.
  - Percorrido pola Cidade Vella acompañado de Miguel Anxo Seixas.
  - Visita ao Consello da Cultura Galega.
  - Sesión musical de Roi Casal.
  - Visita ao Museo do Pobo Galego.
  - Visita á Cidade da Cultura e á exposición *O Camiño. A orixe*, con guía.
- Excursión a Fisterra, Muros e Noia, 11 de xullo de 2015, guiada por Henrique Monteagudo.
- Encontro de confraternización, 15 de xullo de 2015. Parque de San Domingos de Bonaval. Festival de cancións populares dos distintos países.
- Excursión á Ribeira Sacra, 18 de xullo de 2015. Acompañou Ana Boullón e mais un guía profesional (San Pedro de Rocas en Esgos, Santa María de Xunqueira de Espadañedo, Oseira).

O acto de clausura tivo lugar o venres 24 de xullo no Salón de Actos da Facultade de Filosofía da USC, ás 11:00 horas. Interviñeron a secretaria académica, Ana Boullón, o director do curso, Henrique Monteagudo, o director do Instituto da Lingua Galega, Ernesto González Seoane, o secretario xeral de Política Lingüística da Xunta de Galicia, Valentín García Gómez, o presidente da Academia Argentina de Letras, José Luis Moure, e mailo presidente da Real Academia Galega, Xesús Alonso Montero, que presidiu o acto.

A actividade dos investigadores

A. COMUNICACIÓN EN CONGRESOS E ENCONTROS CIENTÍFICOS

Aguete Cajiao, Alba (2015): "Cambio lingüístico no vocalismo do galego. Experimento perceptivo" [Póster]. *III Encontro da Mocidade Investigadora (EDI-USC)*. Santiago de Compostela, 25-26 marzo 2015. <<http://hdl.handle.net/10347/14518>>.

Aguete Cajiao, Alba (2015): "Cambio social y contacto lingüístico. Aproximación perceptiva al vocalismo de neofalantes y paleofalantes en gallego". *VII Congreso Internacional de Lingüística Hispánica / V Asamblea Bienal de la Asociación Internacional para el Estudio del Español en la Sociedad (SIS-EES): "Spanish in contact - new times, new spaces and new speakers"*. Edimburgo (Escocia, Reino Unido), 28-29 maio 2015. <<http://hdl.handle.net/10347/14520>>.

Aguete Cajiao, Alba (2015): "Factores internos e externos na variación e no cambio do vocalismo galego". *Símposio ILG 2015 Cambio lingüístico no galego actual*. Santiago de Compostela, 16-25 novembro 2015. <<http://hdl.handle.net/10347/14523>>.

Aguete Cajiao, Alba (2015): "The effect of initial-prosodic boundary on vowel aperture in Galician" [Póster]. *Phonetics and Phonology in Europe 2015*. Cambridge (Reino Unido), 29-30 xuño 2015. <<http://hdl.handle.net/10347/13683>>.

Aguete Cajiao, Alba (2015): "Variación e contacto lingüístico no vocalismo galego". *Gallaecia - III Congresso Internacional de Linguística Histórica*. Santiago de Compostela, 27-30 xullo 2015. <<http://hdl.handle.net/10347/14522>>.

Aguete Cajiao, Alba / Elisa Fernández Rei / César Osorio Peláez (2015): "Tecnoloxías e ferramentas para o estudo da xeoprosodia: unha nova ferramenta interactiva para desenvolvemento de tests: FOLERPA". *Colóquio Internacional de Geoprosódia do Português e do Galego*. Aveiro (Portugal), 17-19 xuño 2015. <<http://hdl.handle.net/10347/14521>>.

Álvarez de la Granja, María / Belén López Meirama (2015): «A edición dos materiais no léxico disponible do galego». Comunicación presentada na modalidade Comunicación coordinada en *Gallaecia – III Congresso Internacional de Linguística Histórica*. Santiago de Compostela, 27-30 xullo 2015.

Álvarez de la Granja, María / Elisa Fernández Rei (2015): «El reto de publicar una revista de lingüística gallega en Galicia: *Estudios de Lingüística Galega*» [Póster]. *5ª Conferencia internacional sobre calidad de revistas de ciencias sociales y humanidades (CRECS 2015)*. Murcia, 7-8 maio 2015. <<http://hdl.handle.net/10347/13372>>.

- Álvarez, Rosario (2015): "Galicia do outro lado do Atlántico". *I Encontro Brasileiro de Estudos Galegos. Homenaxe a Rosario Suárez Albán*. Salvador, Bahia (Brasil), 13-15 abril 2015.
- Álvarez, Rosario (2015): "Noticia de la lingüística gallega: entre la tradición filológica hispánica y la visibilidad en el ámbito luso-brasileiro". *4th Lusophone and Hispanic Linguistics Symposium (SLHL 4)*. Milwaukee (Winsconsin), 21 novembro 2015.
- Álvarez, Rosario (2015): "A imaxe lingüística dos galegos fóra de Galicia. Textos hispánicos do séc. XVII". *XI congreso da Asociación Internacional de Estudios Galegos. Os estudos galegos ante o cambio social e cultural: Identidades na fronteira, emigración e exilio*. Bos Aires (Arxentina), 6-8 abril 2015.
- Álvarez, Rosario (2015): "Diacronía e diatopía. Achega á variación morfolóxica no diminutivo en galego". *III Coloquio de Lingüística Histórica*. Vigo, 12-13 novembro 2015.
- Álvarez, Rosario (2015): "Do Atlas Prévio dos Falares Baianos ao Tesouro do Léxico Patrimonial Galego e Portugués". *I Encontro Brasileiro de Estudos Galegos. Homenaxe a Rosario Suárez Albán*. Salvador, Bahia (Brasil), 13-15 abril 2015.
- Álvarez, Rosario (2015): "Galicia e Portugal, dúas culturas en diálogo". Mesa redonda, con Jacobo Sutil, Javier Riyo e José Carlos Vasconcelos. Moderador, Samuel Rego. *Portugal-Galicia: Escenarios para un encuentro*. Lisboa (Portugal), 12, 19 e 26 de maio de 2015.
- Álvarez, Rosario / Ernesto González Seoane / César Osorio Peláez / Florentina Xoubanova Montero (2015): «Gondomar. Corpus dixital de textos galegos da Idade Moderna» [Póster]. *Gallaecia - III Congresso Internacional de Lingüística Histórica*. Santiago de Compostela, 27-30 xullo 2015.
- Álvarez, Rosario / Manuel Gago (2015): "Gallaeciae Monumenta Historica. Unha ferramenta para explorar o corpus documental medieval galego". *XIII Jornadas de la Sociedad Española de Ciencias y Técnicas Historiográficas. Escritura y Sociedad: la nobleza*. Santiago de Compostela, 15-16 xuño 2015.
- Basanta, Noemí (2015): "As formas cambiaron porque o mundo cambiou. Identidade, performance e cultura en narrativas relacionamente mediadas". *Simposio ILG 2015. Cambio lingüístico no galego actual*. Santiago de Compostela, 16-25 novembro 2015.
- Basanta, Noemí (2015): "Diferenza como discurso identitario. Entre a oposición e a pluralidade de xénero" [Póster]. *III Encontro da Mocidade Investigadora (EDI-USC)*. Santiago de Compostela, 25-26 marzo 2015. <<http://hdl.handle.net/10347/12805>>.
- Basanta, Noemí (2015): "A indexicalidade na construcción discursiva do espacio e a sexualidade". *Simposium Internacional EDiSo*. Coímbra, 18-20 xuño 2015.
- Basanta, Noemí (2015): "Eu son micromachista: identidades femininas na encrucillada dos discursos sobre a modernidade". *Gallaecia - III Congresso Internacional de Lingüística Histórica*. Santiago de Compostela, 27-30 xullo 2015.
- Basanta, Noemí (2015): "Mudanzas sociales e reconstrucción narrativa da identidade heterosexual". *11. Deutscher Lusitanistentag 2015*. Aquisgrán (Alemaña), 16-19 setembro 2015.
- Beis Silva, Sandra (2015): "Estrategias para el tratamiento de la toponimia en las aulas de secundaria". *XXX Congreso Internacional de la Asociación de Jóvenes Lingüistas*. Cantabria, 7-9 outubro 2015. <<http://hdl.handle.net/10347/13684>>.
- Beis Silva, Sandra (2015): "Proyecto Diccionario dos apellidos galegos" [Póster]. *Gallaecia-II Congresso Internacional de Lingüística Histórica*. Santiago de Compostela, 27-30 xullo 2015. <<http://hdl.handle.net/10347/13590>>.
- Boullón Agrelo, Ana Isabel (2015): "Consideraciones sobre la transmisión textual de la Crónica de Iria", *50th International Congress on Medieval Studies (May 14-17, 2015)*. Western Michigan University (Kalamazoo, EEUU).

- Boullón Agrelo, Ana Isabel (2015): "Conformación e desenvolvemento do sistema antropónimo en Galicia", *Gallæcia – III Congresso Internacional de Linguística Histórica* (Santiago de Compostela, 27-30 de xullo de 2015). Instituto da Lingua Galega - Universidade de Santiago de Compostela.
- Boullón Agrelo, Ana Isabel (2015): "Descripción do sistema antropónimo galego", *I Encontro Brasileiro de Estudos Galegos* (Salvador de Bahia, 13-15 de abril de 2015). Universidade Federal da Bahia.
- Calaza Díaz, Laura / Suárez Quintas, Soraya / Rosa María Crujeiras / Alberto Rodríguez Casal / Xulio Sousa / José Ramón Ríos Viqueira (2015): "A method for processing perceptual dialectology data". *XII Congreso Galego de Estatística e Investigación de Operaciones SGAPEIO*. Lugo, 22-24 outubro 2015. <<http://hdl.handle.net/10347/13670>>.
- Cidrás Escáneo, Francisco (2015): "Valores pragmáticos en competencia: usos evidenciais do marcador epistémico 'seica'". *Gallæcia – III Congresso Internacional de Linguística Histórica*. Sesión coordinada "Mantemento e cambio lingüístico no galego actual" (coord. X. L. Regueira). Santiago de Compostela, 27-30 xullo 2015.
- Corral Pérez, Isabel (2015): "Lenguas indígenas e identidad: la lucha por el reconocimiento de los derechos lingüísticos". *Segundo Coloquio Nacional de Estudiantes de Lenguas Indígenas*. Texcoco de Mora (Estado de México, México), 1-2 outubro 2015.
- Corral Pérez, Isabel (2015): "Estudo do recoñecemento legal das linguas minorizadas en España e Brasil" [Póster]. *Gallæcia - III Congresso Internacional de Linguística Histórica*. Santiago de Compostela, 27-30 xullo 2015.
- Corral Pérez, Isabel (2015): "Apuntes sobre la Educación Intercultural Bilingüe en Bolivia". *CIMIE 15 – Cuarto Congreso Internacional Multidisciplinar de Investigación Educativa*. Valencia, 3-4 xullo 2015.
- Corral Pérez, Isabel (2015): "Lenguas indígenas, identidad y marco legal en Hispanoamérica: una aproximación ecolingüística". *XXXIII Congreso Internacional de AESLA. La comunicación multimodal en el siglo XXI: Retos académicos y profesionales*. Madrid, 16-18 abril 2015.
- Corral Pérez, Isabel (2015): "El tratamiento del plurilingüismo en la educación. Marco legal de referencia en España y Ecuador". *III Encontro da Mocidade Investigadora (EDI-USC)*. Santiago de Compostela, 25-26 marzo 2015.
- Domínguez Oroña, María Beatriz (2015): "Análise das construcións causativas co verbo *deixar* no galego actual". *XVe Colloque International de Linguistique Ibéro-Romane (CILIR 2015)*. Ruan (Francia), 3-5 xuño 2015. <<http://hdl.handle.net/10347/13417>>.
- Domínguez Oroña, María Beatriz (2015): "Construccións causativas e anticausativas no galego: o caso de *aprender*". *Gallæcia-III Congresso Internacional de Linguística Histórica*. Santiago de Compostela, 27-30 xullo 2015. <<http://hdl.handle.net/10347/13667>>.
- Domínguez Oroña, María Beatriz (2015): "El uso del clítico *se* en construcciones causativas y anticausativas en gallego". *XXX Congreso Internacional de la Asociación de Jóvenes Lingüistas*. Cantabria, 7-9 outubro 2015. <<http://hdl.handle.net/10347/13667>>.
- Domínguez Oroña, María Beatriz (2015): "Quentamos as mans ou quecemos as mans? Unha aproximación á alternancia causativa en galego". *III Encontro da Mocidade Investigadora (EDI-USC)*. Santiago de Compostela, 25-26 marzo 2015. <<http://hdl.handle.net/10347/13199>>.
- Domínguez Oroña, María Beatriz / Marta Negro Romero / Rosa Mouzo Villar (2015): "O Tesouro do léxico patrimonial galego e portugués" [Póster]. *Gallæcia-III Congresso Internacional de Linguística Histórica*. Santiago de Compostela, 27-30 xullo 2015. <<http://hdl.handle.net/10347/13560>>.

- Dopazo Entenza, José Manuel / Lucía Barreiro / Naír García Abelleira / Xosé Luís Regueira / Carmen García Mateo / Rocío Varela / Marta Martínez / Roberto Seara (2015): "Corpus Oral Informatizado da Lingua Galega". *I Jornadas Filológicas Internacionales de la Universidad de La Rioja*. Logroño, 30 setembro-2 outubro 2015.
- Dopazo Entenza, José Manuel (2015): "Mantemento e mudanza lingüística nos falantes da illa de Ons: as sibilantes". *Gallæcia – III Congresso Internacional de Linguística Histórica*. Sesión coordinada "Mantemento e cambio lingüístico no galego actual" (coord. X. L. Regueira). Santiago de Compostela, 27-30 xullo 2015.
- Dopazo Entenza, José Manuel (2015): "A Illa de Ons. Motivos do cambio lingüístico". *III Encontro Mocidade Investigadora*. Santiago de Compostela, 25-26 marzo 2015.
- Dopazo Entenza, José Manuel (2015): "El demostrativo indefinido en A Illa de Ons (Bueu, Pontevedra)". *II Jornadas de Iniciación a la Investigación Lingüística (JIIL)*. Cáceres, 10-11 decembro 2015.
- Doval Iglesias, Lucía = Hermo González, Gonzalo / Lucía Doval Iglesias.
- Dubert, Francisco (2015): "Cambio e estrutura na morfoloxía verbal do galego". *Simposio ILG 2015: Cambio lingüístico no galego actual*. Santiago de Compostela, 16-25 novembro 2015.
- Dubert, Francisco (2015): "Del verbo gallego medieval al contemporáneo: entre el contacto y la autonomía lingüísticos". *50th International Congress on Medieval Studies*. Kalamazoo, Michigan (Estados Unidos), 14-17 maio 2015. <<http://hdl.handle.net/10347/13557>>.
- Dubert, Francisco (2015): "Morfoloxía flexiva galega: aspectos comparativos e dialectais". *Jornada de Linguística Galega e Portuguesa*. Campinas (Brasil), 23 outubro 2015.
- Dubert, Francisco (2015): "Procesos de simplificación e de complicación da gramática galega asociados ó contacto co castelán". *Gallæcia – III Congresso Internacional de Linguística Histórica*. Sesión coordinada: "Contacto galego-español e cambio lingüístico no galego actual (coord. Elisa Fernández Rei). Santiago de Compostela, 27-30 xullo 2015. <<http://hdl.handle.net/10347/13561>>.
- Dubert García, Francisco / Charlotte Galves (2015): "A sintaxe do galego e do português: uma abordagem comparativa". Conferencia inserida na *Jornada de Linguística Galega e Portuguesa. Instituto de Estudos da Linguagem, Universidade Estadual de Campinas (Brasil)*, 23 outubro 2015.
- Dubert, Francisco / Xulio Sousa (2015): "Os estudos de dialectometría na xeolingüística actual". *Colóquio Internacional de Geoprosódia do Português e do Galego*. Aveiro (Portugal), 17-19 xullo 2015.
- Fernández Rei, Elisa (2015): "As fonoloxías do galego e do portugués en comparación". *Jornada de Linguística Galega e Portuguesa*. Campinas (Brasil), 23 outubro 2015.
- Fernández Rei, Elisa (2015): "Entoación e contacto entre variedades lingüísticas en Galicia". *Gallæcia – III Congresso Internacional de Linguística Histórica*. Sesión coordinada: "Contacto galego-español e cambio lingüístico no galego actual (coord. Elisa Fernández Rei). Santiago de Compostela, 27-30 xullo 2015.
- Fernández Rei, Elisa / Lurdes de Castro Moutinho / Rosa Lídia Coimbra (2015): "Atlas prosódico de Portugal continental e da Galiza: esboço de um projeto" [póster]. *IV Jornadas de Ciências da Linguagem*. Aveiro (Portugal).
- Fernández Rei, Elisa / Lurdes de Castro Moutinho / Rosa Lídia Coimbra (2015): "Para a construção de um atlas prosódico de Portugal e da Galiza. Uma ideia com futuro" [póster]. *Colóquio Internacional de Geoprosódia do Português e do Galego*. Aveiro (Portugal).

- Fernández Rei, Elisa / *Lurdes de Castro Moutinho* (2015): "Essa pergunta... é galego ou português?" [póster]. *Gallæcia – III Congreso de Lingüística Histórica*. Santiago de Compostela, 27-30 xullo 2013.
- Fernández Rei, Elisa (2015): "Factores sociolingüísticos e xeoprosodia do galego". *Colóquio Internacional de Geoprosódia do Portugués e do Galego*. Aveiro (Portugal), 17-19 xuño 2015.
- Fernández Rei, Elisa = Álvarez de la Granja, María / Elisa Fernández Rei.
- Fernández Rei, Francisco (2015): "Corenta anos de Atlas Lingüístico Galego (ALGa)". *Gallæcia - III Congresso Internacional de Linguística Histórica. Homenagem aos professores Ramón Lorenzo e Antón Santamarina*. Santiago de Compostela, 27-30 xullo 2015.
- Fernández Rei, Francisco (2015): "O Arquivo do Galego Oral do ILG: xénese e situación actual". *Gallæcia - III Congresso Internacional de Linguística Histórica. Homenagem aos professores Ramón Lorenzo e Antón Santamarina*. Santiago de Compostela, 27-30 xullo 2015.
- Fernández Rei, Francisco (2015): "O léxico do mar da Arousa". Mesa de traballo XXVII Ciclo Cultivando o Mar: Revisión Colectiva do Patrimonio Marítimo do Salnés. Memorial Luís Rei, no XVIII Foro dos recursos mariños e da acuicultura das rías galegas. A Toxa - O Grove. Festa do Marisco, 8-9 outubro 2015.
- Fernández Rei, Francisco (2015): "O galego de Filgueira Valverde", Mesa redonda Filgueira Valverde e o idioma galego, *Congreso Filgueira Valverde na cultura galega do século XX*, Sede da RAG, A Coruña, 26 novembro 2015.
- Fernández Rei, Francisco: Coordinador da sesión do Arquivo do Galego Oral en *Gallæcia - III Congresso Internacional de Linguística Histórica. Homenagem aos professores Ramón Lorenzo e Antón Santamarina*. Santiago de Compostela, 27-30 xullo 2015.
- Fernández Rei, Francisco: Guía do Roteiro en Cambados con Cabanillas, organiza CAFI da Xunta de Galicia. Consellería de Cultura, Educación e Orientación Universitaria (Cambados 06-06-2015).
- Fernández Rei, Francisco (2015): Relatorio no Seminario *Estudos de galego e portugués: pasado, presente e futuro*. Cáceres, Facultad de Filosofía y Letras, 9 abril 2015.
- García García, Ana (2015): "Unha viaxe á Ribeira Sacra a través da oralidade: a fala do concello de Taboada no Arquivo do Galego Oral". *Gallæcia – III Congresso Internacional de Linguística Histórica*. Sesión coordinada: Arquivo do Galego Oral I (Francisco Fernández Rei, coord.). Santiago de Compostela, 27-30 xullo 2015.
- González Seoane, Ernesto = Álvarez, Rosario / Ernesto González Seoane / César Osorio Peláez / Florentina Xoubanova Montero.
- Hermo González, Gonzalo / Lucía Doval Iglesias (2015): "O Inventario Toponímico da Galicia Medieval (ITGM): pasado, presente e futuro dun proxecto para o estudo da toponimia medieval". *Gallæcia - III Congresso Internacional de Linguística Histórica*. Santiago de Compostela, 27-30 xullo 2015.
- Hermo González, Gonzalo (2015): "Toponimia medieval. Cuestiós teóricas e metodológicas". *Gallæcia - III Congresso Internacional de Linguística Histórica*. Santiago de Compostela, 27-30 xullo 2015.
- López Martínez, M. Sol / Eva Domínguez Noya (2015): "O tratamento da variación lingüística no CORGA". *Gallaæcia – III Congresso Internacional de Linguística Histórica*. Santiago de Compostela, 27-30 xullo 2015.
- Loureiro Rodríguez, Eduardo (2015): "A study of Galician-Castilian contact based on the verb morphology of dialects of the Ribeiro district". *International Conference on Language Variation in Europe 8 (ICLaVE)*. Leipzig (Alemaña), 27-29 maio 2015. <<http://hdl.handle.net/10347/13377>>.

- Loureiro Rodríguez, Eduardo (2015): "Aproximación á variación *está cantando - está a cantar* en galego", *11. Deutscher Lusitanistentag 2015*. RWTH Aachen University, Aquisgrán (Alemaña), 16-19 setembro 2015. <<http://hdl.handle.net/10347/13603>>.
- Loureiro Rodríguez, Eduardo (2015): "Variación na morfoloxía verbal das falas da comarca do Ribeiro". *Gallæcia - III Congresso Internacional de Linguística Histórica*. Santiago de Compostela, 27-30 xullo 2015. <<http://hdl.handle.net/10347/13604>>.
- Loureiro Rodríguez, Eduardo (2015): "Aproximación ao contacto galego-castelán no galego do Ribeiro". *Ibero-Romance Languages in Contact and in Contrast*. Bélgica, 14-16 decembro 2015.
- Loureiro Rodríguez, Eduardo (2015): "Aproximación ás formas de tratamento: cambio interxeracional na comarca do Ribeiro". *XVe Colloque International de Linguistique Ibéro-Romane (CILIR 2015)*. Ruan (Francia), 3-5 xuño 2015. <<http://hdl.handle.net/10347/13415>>.
- Martínez Lema, Paulo (2015): "Estratexias de latinización da toponimia romance". *Gallæcia – III Congresso Internacional de Linguística Histórica* (Simposio "Arredor do hibridismo lingüístico en textos medievais centro-occidentais", coords. Harvey Sharrer e Ricardo Pichel). Santiago de Compostela, 27-30 xullo 2015.
- Martínez Lema, Paulo (2015): "Os estudos de onomástica en Galicia". *Gallæcia – III Congresso Internacional de Linguística Histórica* (Simposio "Panorámica dos estudos de onomástica nos últimos anos", coords. Ana Boullón e Gonzalo Navaza). Santiago de Compostela, 27-30 xullo 2015.
- Martínez Lema, Paulo (2015): "Toponimia e fonética histórica no ámbito galego-portugués: notas para unha liña de traballo". *IV Congresso Internacional da Sociedad Extremeña de Estudios Portugueses y de la Lusofonía: "Cartografías do Português: literatura, língua, cultura e didática nos espaços lusófonos"*. Estremadura, 12 novembro 2015.
- Monteagudo Romero, Henrique (2015): "A lingua no tempo, os tempos da lingua. Gramática diacrónica e historia social". *Gallæcia - III Congresso Internacional de Linguística Histórica. Homenagem aos Professores Ramón Lorenzo e Antón Santamarina*. Santiago de Compostela, 27-30 xullo 2015.
- Monteagudo Romero, Henrique (2015): "Do galego ao portugués brasileiro: sistema e comunidade lingüística". *I Encontro Brasileiro de Estudos Galegos - Homenaxe a Rosario Suárez Albán*. Brasil, 13 -15 abril 2015.
- Monteagudo Romero, Henrique (2015): "Entre o latín e o portugués: galego, galego-portugués, portugués arcaico?". *Gallæcia - III Congresso Internacional de Linguística Histórica. Homenagem aos Professores Ramón Lorenzo e Antón Santamarina*. Santiago de Compostela, 27-30 xullo 2015.
- Monteagudo Romero, Henrique (2015): "Historia social de la lengua: la cuestión de la lingüicidad del gallego". Seminario "Lenguas, documentos, acentos. Por una historia social del lenguaje (III)". Facultad de Letras de la Universidad del País Vasco / Euskal Herriko Unibertsitatea. Álava, 5 xuño 2015.
- Monteagudo Romero, Henrique (2015): "La lengua gallega bajo el franquismo: ideas lingüísticas y praxis idiomática de Ramón Piñeiro" / "Galiziera frankismo garaian: Ramon Piñeiroren hizkuntza ideiak eta hizkuntza praxia". *Curso de Verán. El lugar del Euskera y de las demás lenguas en un contexto multilingüe, a la luz de las aportaciones de Koldo Mitxelena y Ramón Piñeiro / Euskararen eta gainerakoentokoa hizkuntza aniztasunean, Koldo Mitxelenaren eta Ramón Piñeiroren ekarpenen harira*. XXXIV Cursos de Verano - XXVII Cursos Europeos. Universidad del País Vasco / Euskal Herriko Unibertsitatea. Donostia / San Sebastián. 1-2 setembro 2015.

- Monteagudo Romero, Henrique (2015): "Lingua(s) e norma(s): polielaboración, pluricentricidade, polinomía / autonomía, sinonomía, heteronomía". *Gallaecia - III Congresso Internacional de Linguística Histórica. Homenagem aos Professores Ramón Lorenzo e Antón Santamarina*. Santiago de Compostela, 27-30 xullo 2015.
- Monteagudo Romero, Henrique (2015): "Os estudos galegos ante o cambio social e cultural: identidades na fronteira, emigración e exilio". *XI Congreso da Asociación Internacional De Estudios Galegos (AIEG)*. Buenos Aires, 6-8 abril 2015. RELATORIO: *Emigración, lingua e sociedade en Galicia. Un balance histórico*. CONFERENCIA PLENARIA DE CLAUSURA (CONVIDADA): *Sempre en Bos Aires*.
- Mouzo Villar, Rosa / Carolina Pérez Capelo (2015): «De profesión filólogas. Galegas». *Seminario: Estudos de galego e portugués. Pasado e futuro*. Estremadura, 9 abril 2015.
- Mouzo Villar, Rosa / Irene Santos Raña / Raquel Vila Amado (2015): "Atlas Lingüístico Galego" [Póster]. *Gallaecia – III Congresso Internacional de Linguística Histórica*. Santiago de Compostela, 27-30 xullo 2015. <<http://hdl.handle.net/10347/13562>>.
- Mouzo Villar, Rosa = Domínguez Oroña, María Beatriz / Marta Negro Romero / Rosa Mouzo Villar.
- Mouzo Villar, Rosa = Suárez Quintas, Soraya / Carolina Pérez Capelo / Rosa Mouzo Villar.
- Navaza, Gonzalo (2015): "Toponimia e diacronía". *I Encontro Brasileiro de Estudos Galegos (I EBEG)*. Universidade Federal da Bahia (UFBA), 13-15 abril 2015.
- Negro Romero, Marta = Domínguez Oroña, María Beatriz / Marta Negro Romero / Rosa Mouzo Villar.
- Osorio Peláez, César = Álvarez, Rosario / Ernesto González Seoane / César Osorio Peláez / Florentina Xoubanova Montero.
- Pérez Capelo, Carolina (2015): «A toponimia galega como fonte para o estudo do cambio lingüístico». *Simposio ILG 2015. Cambio lingüístico no galego actual*. Santiago de Compostela, 16-25 novembro 2015.
- Pérez Capelo, Carolina (2015): «Pereiroa, Pereiroá, Pereirúa e Pereiró. O sufijo diminutivo -ÖLUS / -ÖLA na toponimia galega». *Gallaecia - III Congresso Internacional de Linguística Histórica*. Santiago de Compostela, 27-30 xullo 2015.
- Pérez Capelo, Carolina = Suárez Quintas, Soraya / Carolina Pérez Capelo / Rosa Mouzo Villar.
- Pérez Capelo, Carolina = Mouzo Villar, Rosa / Carolina Pérez Capelo.
- Pérez González, Mª Carmen (2015): "Colección diplomática de documentos galegos medievais" [Póster]. *Gallaecia - III Congresso Internacional de Linguística Histórica. Santiago de Compostela*, 27-30 xullo 2015.
- Pichel Gotérrez, Ricardo (2015): "A linguaxe híbrida do Códice López Ferreiro: nova valoración filolóxica e lingüística" (dentro da sesión "Arredor do hibridismo lingüístico en textos medievais centro-occidentais"). *Gallaecia – III Congreso Internacional de linguística histórica. Homenagem aos Professores Ramón Lorenzo e Antón Santamarina*. Santiago de Compostela, 27-30 xullo 2015.
- Pichel Gotérrez, Ricardo (2015): "Courtly Culture and Literary Patronage: The Galician House of Andrade". *Kings & Queens 4 – Royal Studies Network*. Universidade de Lisboa, Faculdade de Letras, 23-27 xuño 2015.
- Pichel Gotérrez, Ricardo (2015): "O Corpus de Textos Antigos da Galiza (COTAGAL): unha nova biblioteca dixital para a edición múltipla de textos medievais e modernos" (dentro da sesión "Perspectivas plurais dos textos medievais galego-portugueses"). *Gallaecia – III Congreso Internacional de linguística histórica. Homenagem aos Professores Ramón Lorenzo e Antón Santamarina*. Santiago de Compostela, 27-30 xullo 2015.

- Pichel Gotérrez, Ricardo / Paula Bouzas Resende (2015): "As glosas galegas do *Fuero real* alfonsí contido no ms. 710 da Biblioteca Nacional". *Gallæcia – III Congreso Internacional de lingüística histórica. Homenagem aos Professores Ramón Lorenzo e Antón Santamarina*. Santiago de Compostela, 27-30 xullo 2015.
- Pichel Gotérrez, Ricardo / Ramón Mariño Paz (2015): "Apócope extrema e influencia castellanizante en los textos troyanos e historiográficos gallegos del s. XIV". *IV Congreso Internacional Tradición e Innovación de la Red CHARTA*. Gotemburgo, Suecia (Göteborgs universitet), 15-17 outubro 2015.
- Regueira Fernández, Xosé Luís (2015): "«Coma na casa en ningún lado»: mantemento, cambio e identidade nunha fala rural". *Gallæcia – III Congresso Internacional de Lingüística Histórica*. Sesión coordinada "Mantemento e cambio lingüístico no galego actual" (coord. X. L. Regueira). Santiago de Compostela, 27-30 xullo 2015.
- Regueira, Xosé Luís (2015): "Cambio lingüístico, variación e interacción: continuidade e cambio no galego e no portugués". *Simposio ILG 2015: Cambio lingüístico no galego actual*. Santiago de Compostela, 16-25 novembro 2015.
- Regueira, Xosé Luís (2015): "Gallego y portugués: continuidad, convergencia y divergencia". *Ibero-Romance Languages in Contact and in Contrast*. Ghent University, 14-16 decembro 2015.
- Regueira, Xosé Luís (2015): "Variación e mudanza en galego e en portugués: as fricativas sibilantes non voceadas". *XXXI Encontro Nacional da Associação Portuguesa de Lingüística*. Braga (Portugal), 28-30 outubro 2015.
- Regueira, Xosé Luís (2015): "Variación lingüística, dialectoloxía e gramática histórica: algúns problemas do cambio lingüístico en galego e portugués". *III Coloquio de Lingüística Histórica*. Vigo, 12-13 novembro 2015.
- Regueira, Xosé Luís = Dopazo Entenza, Xosé Manuel / Lucía Barreiro / Naír García Abeileira / Xosé Luís Regueira / Carmen García Mateo / Rocío Varela / Marta Martínez / Roberto Seara.
- Rodríguez Lorenzo, David / Mailson dos Santos Lopes (2015): "Um tesouro a ser revelado: o projeto *opera omnia* de Rosário Suárez Albán e as suas derivações", *I Encontro Brasileiro de Estudos Galegos*. Brasil, 13-15 abril 2015.
- Rodríguez Lorenzo, David = Sousa, Xulio / David Rodríguez Lorenzo.
- Santos Raña, Irene (2015): "Orde dos clíticos pronominais en complexos verbais do galego: da variación ao cambio". *Gallæcia III Congresso Internacional de Lingüística Histórica*. Santiago de Compostela, 27-30 xullo 2015.
- Santos Raña, Irene = Mouzo Villar, Rosa / Irene Santos Raña / Raquel Vila Amado.
- Santos Raña, Irene = Suárez Quintas, Soraya / Irene Santos Raña.
- Sousa, Xulio (2015): "Aggregate analysis of lexical variation in Galician dialects". *International Conference on Language Variation in Europe 8 (ICLaVE)*. Leipzig (Alemaña), 27-29 maio 2015.
- Sousa, Xulio (2015): "A xeolingüística e o estudo da historia das linguas". *III Coloquio de Lingüística Histórica*. Vigo, 12-13 novembro 2015.
- Sousa, Xulio / David Rodríguez Lorenzo (2015): "Do espazo ao tempo: un estudo sobre o cambio lingüístico no galego moderno". *Simposio ILG 2015: Cambio lingüístico no galego actual*. Santiago de Compostela, 16-25 novembro 2015.
- Sousa, Xulio = Calaza Díaz, Laura / Suárez Quintas, Soraya / Rosa María Crujeiras / Alberto Rodríguez Casal / Xulio Sousa / José Ramón Ríos Viqueira.
- Sousa, Xulio = Dubert, Francisco / Xulio Sousa.
- Suárez Quintas, Soraya (2015): "Actitudes lingüísticas y variación dialectal: una contribución al estudio de las percepciones lingüísticas de los adolescentes gallegos". *XXX Congreso Internacional de la Asociación de Jóvenes Lingüistas*. Cantabria, 7-9 outubro 2015. <<http://dspace.usc.es/handle/10347/13678>>.

- Suárez Quintas, Soraya (2015): "Mapping perceptions and attitudes about Galician dialects" [Póster]. *International Conference on Language Variation in Europe 8 (ICLaVE)*. Leipzig, 27-29 maio 2015. <<http://dspace.usc.es/handle/10347/13679>>.
- Suárez Quintas, Soraya (2015): "O galego non é o ghallego que falamos nós: a percepción e as actitudes como condicionantes do cambio lingüístico". *Simposio ILG 2015: Cambio lingüístico no galego actual*. Santiago de Compostela, 16-25 novembro 2015.
- Suárez Quintas, Soraya (2015): "Que saben os falantes sobre os dialectos?". *III Encontro da Mocidade Investigadora (EDI-USC)*. Santiago de Compostela, 25-26 marzo 2015. <<http://dspace.usc.es/handle/10347/13030>>.
- Suárez Quintas, Soraya / Carolina Pérez Capelo / Rosa Mouzo Villar (2015): "Edición e elaboración dos materiais galegos do ALPI" [Póster]. *Gallaecia – III Congresso Internacional de Linguística Histórica*. Santiago de Compostela, 27-30 xullo 2015. <<http://hdl.handle.net/10347/13559>>.
- Suárez Quintas, Soraya / Irene Santos Raña (2015): "Perceptions on dialectal variation: A study on both sides of the Galician and Portuguese border". *International Conference on Language Variation in Europe 8 (ICLaVE)*. Leipzig, 27-29 maio 2015. <<http://dspace.usc.es/handle/10347/13669>>.
- Suárez Quintas, Soraya = Calaza Díaz, Laura / Soraya Suárez Quintas / Rosa María Crujeiras / Alberto Rodríguez Casal / Xulio Sousa / José Ramón Ríos Viqueira.
- Varela Barreiro, Xavier (2015): "Biblioteca dixital da Galicia Medieval (BGM)". *XIII Jornadas de la Sociedad Española de Ciencias y Técnicas Historiográficas. Escritura y sociedad: la nobleza*. Santiago de Compostela, 15-16 de xuño de 2015.
- Varela Barreiro, Xavier (2015): "Biblioteca dixital da Galicia medieval". *Gallaecia – III Congresso Internacional de Linguística Histórica*. Santiago de Compostela, 27-30 xullo 2015.
- Varela Barreiro, Xavier (2015): "O Tesouro Oral Informatizado da Lingua Galega (TOILG). Caracterización do corpus". *Gallaecia – III Congresso Internacional de Linguística Histórica*. Santiago de Compostela, 27-30 xullo 2015.
- Varela Barreiro, Xavier / Maria Francisca Xavier (2015): "Corpus Informatizado Galego-Portugués Medieval (CIGPM)". *Gallaecia – III Congresso Internacional de Linguística Histórica*. Santiago de Compostela, 27-30 xullo 2015.
- Vila Amado, Raquel (2015): "Un exemplo de aplicación práctica do léxico disponible do galego: o centro de interese «A roupa»". *Gallaecia – III Congresso Internacional de Linguística Histórica*. Santiago de Compostela, 27-30 xullo 2015.
- Vila Amado, Raquel = Mouzo Villar, Rosa / Irene Santos Raña / Raquel Vila Amado.
- Xoubanova Montero, Florentina = Álvarez, Rosario / Ernesto González Seoane / César Osorio Peláez / Florentina Xoubanova Montero.

B. CURSOS E SEMINARIOS

- Álvarez, Rosario: "Galego e português. Caracterización contrastiva da lingua galega". Minicurso (6 horas) impartido en *Gallaecia - III Congresso Internacional de Linguística Histórica*. Santiago de Compostela, 27 a 30 de xullo de 2015.
- Dubert García, Francisco: 0,4 crédito ECTS (4 horas) no *Máster de Fonética y Fonología*, pertencente ó *Postgrado oficial de Estudios Fónicos*, organizado pola Universidad Internacional Menéndez Pelayo e o CSIC, a materia "Fonología basada en ejemplares", no 13 de febreiro de 2015.
- Dubert García, Francisco / Fernández Rei, Elisa: minicurso "Galego-português: história, variação e mudança. Aspectos de fonología e morfologia verbal", 15 horas, no *Programa de Pós-Graduação em Estudos da Linguagem da UFF*, no Instituto de Letras da Universidade Federal Fluminense, en Niterói, os días 26, 27 e 28 de outubro de 2015.

González González, Manuel (2015): "A lingua galega en proceso de degradación imparable?". Curso: "Análisis crítico del discurso sobre las lenguas", organizado polo Romanisches Seminar. Universität Zürich. Suíza, 12 maio 2015.

Sousa, Xulio: "Xeolingüística e lingüística histórica". Minicurso (6 horas) impartido en *Gallaecia - III Congresso Internacional de Linguística Histórica*. Santiago de Compostela, 27 a 30 de xullo de 2015.

C. CONFERENCIAS

Álvarez de la Granja, María (2015): «Os recursos lexicográfico-lingüísticos en rede da lingua galega: panorama actual». *Xornadas Internacionais de Lexicografía 2015. Ferramentas lexicográficas ao servizo do usuario na era dixital*. Pontevedra, Universidade de Vigo; Santiago de Compostela, Universidade de Santiago de Compostela; A Coruña, Universidade da Coruña. Marzo-xuño 2015. Conferencia impartida en Pontevedra, 11 xuño 2015.

Álvarez de la Granja, María (2015): "A tecnoloxía ao servizo das linguas. Recursos electrónicos para o coñecemento do galego". Programa A ponte entre o ensino mdio e a USC. IES Nº 1 O CARBALLIÑO, O Carballiño, 10 abril 2015.

Álvarez, Rosario (2015): "A lingua dos galegos, mar por medio". Patronato da Cultura Galega de Montevideo. Montevideo (Uruguai), 10 abril 2015.

Basanta, Noemí (2015): "Masculinity and rural Galician identities in men's talk about dating". Goldsmiths University of London (Londres – Reino Unido), 24 marzo 2015.

Basanta, Noemí (2015): "Performing gender and rural identities: The discursive construction of the heterosexual masculinity during the flirt". Queen's College - Centre for Galician Studies. Oxford University (Oxford – Reino Unido), 9 marzo 2015.

Basanta, Noemí (2015): "Daquelas que cantan". *V Semana Complutense de las Letras*. Universidade Complutense de Madrid, 20-24 abril 2015.

Basanta, Noemí (2015): "Ser una chica de bien: Identidade e interacción lingüística desde a perspectiva de xénero". *Novas tendencias na lingüística no espazo galego-portugués*. A Coruña, 8 maio 2015.

Boullón Agrelo, Ana Isabel (2015): "¿Por que nos chamamos así? Os apelidos de Santiago". Instituto de Educación Secundaria As Fontiñas, Santiago de Compostela, 20 xaneiro 2015.

Boullón Agrelo, Ana Isabel (2015): "¿Por que nos chamamos así? Os apelidos de Rianxo". Instituto de Educación Secundaria Félix Muriel (Rianxo), 20 xaneiro 2015.

Boullón Agrelo, Ana Isabel (2015): "¿Por que nos chamamos así? Os apelidos de Pontevedra". Instituto de Educación Secundaria Xunqueira II (Pontevedra), 26 xaneiro 2015.

Boullón Agrelo, Ana Isabel (2015): "Os apelidos da Pobra do Caramiñal", nas *I Xornadas de divulgación da ciencia 'Muller e ciencia'*, organizadas polo concello da Pobra do Caramiñal, 31 outubro 2015.

Dubert García, Francisco (2015): *Estudos de galego e portugués: pasado, presente e futuro*, en Cáceres, Centro de Estudios Galegos, Universidade de Extremadura, 9 abril de 2015.

Dubert García, Francisco: Conferencia na Universidade do Estado do Rio de Janeiro (19 de outubro de 2015), que levaba por título "Um passeio pelos dialetos do galego".

Fernández Rei, Francisco (2015): "Cabanillas, Cambados e o vento mareiro", no Acto de homenaxe da Real Academia Galega na conmemoración do centenario da publicación de *Vento mareiro* de Ramón Cabanillas, celebrado no Auditorio da Xuventude de Cambados. Cambados, 14 novembro 2015.

- Fernández Rei, Francisco (2015): "Notas sobre morfoloxía verbal", *III Coloquio de Lingüística Histórica*, organizado polo Departamento de Filoloxía Galega e Latina da Universidade de Vigo e o Grupo TALG (Tecnoloxías e Aplicacións da Lingua Galega), celebrado na Facultade de Filoloxía e Tradución da Universidade de Vigo. Vigo, 12-13 novembro 2015.
- Fernández Rei, Francisco (2015): "Situación da lingua galega desde 1963 á actualidade, Convegno Internazionale L'Europa romanza. Identità, diritti linguistici e letteratura". Universidade de Ferrara, 2-3 decembro 2015.
- Fernández Rei, Francisco: Conferencia "O patrimonio marítimo galego", na sala do Mar do Museo do Pobo Galego, 21 de xullo, XXVIII Cursos de verán de lingua e cultura galegas (Santiago de Compostela, 2-24 xullo 2015).
- Fernández Rei, Elisa: minicurso no marco do programa de posgrao en Estudos da Lingua xe da Universidade Federal Fluminense (26-28 de outubro de 2015), que levaba por título "Galego-português: história, variação e mundançña. Aspetos de fonología e morfología verbal".
- Fernández Rei, Elisa: Conferencia na Universidade do Estado do Rio de Janeiro (19 de outubro de 2015), que levaba por título "A entonación do galego: entre duas águas".
- González González, Manuel (2015): "La terminología plurilingüe, una necesidad de la sociedad actual. La contribución de TERMIGAL". *MultiLex2015. Lexicografía multilingüe en Rede*. Santiago de Compostela, 20-21 outubro 2015.
- González González, Manuel (2015): "Les données galiciennes pour (*le soleil*) se lève, (*le soleil*) se couche, épi, feuille, trèfle, abeille, chat male, tache de rousseur, l'aire, froment et épine". *Atlas Linguarum Europae (ALE). Symposium. The 48th Editorial Board Meeting* . República de Bulgaria, 10-14 xuño 2015.
- González González, Manuel (2015): "O labor de TERMIGAL". *Xornadas de lexicografía 2015*, organizadas por RELEX. A Coruña, 22 abril 2015.
- González González, Manuel (2015): Autores: González González, Manuel. "A que responden os nomes das plantas? Algunhas denominacións románicas da *Centaurea Cyanus*". *III Coloquio de Lingüística Histórica*. Vigo, 13 novembro 2015.
- González Seoane, Ernesto (2015): "Situación actual y perspectivas de la lengua gallega". *Semana de las Lenguas y de las Culturas*. Universidad San Jorge (Zaragoza), setembro 2015.
- Hermo González, Gonzalo (2015): "A poesía galega dos 80 á actualidade: entre o apolíneo e o dionisíaco". Departament de Filologia Romànica - Universitat de Barcelona, 27 abril 2015.
- Hermo González, Gonzalo (2015): "Alguns projectes en curs a l'Instituto da Lingua Galega". Departament de Filologia Catalana – Universitat de Barcelona, 29 abril 2015.
- López Teixeiro, Lidia = Pichel Gotérrez, Ricardo / Carmen Mejía Ruiz / Lidia López Teixeiro.
- Martínez Lema, Paulo (2015): "Luces e sombras de Xosé Filgueira Valverde". Universidad del País Vasco / Euskal Herriko Unibertsitatea. Vitoria-Gasteiz (País Vasco), 11 maio 2015.
- Negro Romero, Marta (2015): "Un portal para o estudo do léxico dialectal: o TLPGP". *IV Congresso da SEEPLU. Cartografias do português: literatura, língua, cultura e didáctica nos espaços lusófonos*. Cáceres, 11-13 novembro 2015.
- Pichel Gotérrez, Ricardo (2015): "A edição digital de textos medievais hispânicos: critérios de apresentação gráfica e codificação TEI". *A Idade Média no Século XXI. Jornadas de estudo internacionais em torno da edição digital de manuscritos ibéricos medievais*. Universidade do Porto, Faculdade de Letras. O Porto (Portugal), 29-30 xaneiro 2015.
- Pichel Gotérrez, Ricardo (2015): "A reescritura occidental da materia artúrica. Unha nova lectura do fragmento galego do *Livro de Tristam*". *XVI Congreso da Asociación Hispánica de Literatura Medieval "Em Doiro antr'o Porto e Gaia"*. O Porto (Universidade do Porto, Faculdade de Letras), 21-25 setembro 2015.

- Pichel Gotérrez, Ricardo (2015): "As traduções galego-portuguesas da *Estoria de Espanna*: projeto de edição do testemunho mais tardio (BUS ms. 2497)". Colóquio Internacional *A Crónica de 1344 e a historiografía pós-alfonsina*. O Porto (Universidade do Porto, Faculdade de Letras), 10 xullo 2015.
- Pichel Gotérrez, Ricardo (2015): "Courtly Culture and Galician Literary Patronage". Coloquio das Redes Petristas - Petrista Networks. Odense, Dinamarca (University of Southern Denmark). 4-5 xuño 2015.
- Pichel Gotérrez, Ricardo (2015): "La expansión occidental de la versión sanchina de la *Estoria de Espanna*. Prolegómenos para una (nueva) edición comparada". II Jornadas Internacionales de Historia de la Lengua e Historiografía - Estoria de Espanna Digital Project. Sevilla (Universidad de Sevilla, Facultad de Letras), 24 novembro 2015.
- Pichel Gotérrez, Ricardo (2015): "Porque se algūs mais complidamente quiserem saber... Cultura manuscrita na Galiza medieval: textos, contextos e língua". IV Jornadas de Lingüística Hispánica. Armonía y contrastes. Universidad de Lisboa, Centro Galego. Lisboa (Portugal), 21-22 abril 2015.
- Pichel Gotérrez, Ricardo / Carmen Mejía Ruiz / Lidia López Teixeiro (2015): "Madrigalicia. Madrid, cidade de encontros". XI Congreso Internacional da Asociación Internacional de Estudios Galegos. Buenos Aires (Arxentina, Federación de Sociedades Galegas), 6-8 abril 2015.
- Pichel Gotérrez, Ricardo / Xavier Varela Barreiro (2015): "Un espazo editorial para a multiedición da poesía medieval galego-portuguesa no COTAGAL". Encontro "Novas tendencias na investigación lingüístico no espazo galego-portugués". A Coruña (Universidade da Coruña, Facultade de Filoloxía), 8 maio 2015.
- Regueira, Xosé Luís (2015): "Avances y problemas en la normalización de una lengua minorizada: el caso del gallego". Universidad Pedagógica Nacional, Oaxaca (México), 9 maio 2015.
- Sousa, Xulio (2015): "Lingua galega e variedades". Romanisches Seminar. Universität Zürich (Suíza), 7 maio 2015.
- Varela Barreiro, Xavier = Pichel Gotérrez, Ricardo / Xavier Varela Barreiro.

D. COMITÉS CIENTÍFICOS E DE REDACCIÓN

- Álvarez de la Granja, María. Membro do Comité Científico e Asesor da revista *Estudios interlingüísticos*.
- Álvarez de la Granja, María. Secretaria da revista *Cadernos de Fraseoloxía Galega*.
- Álvarez de la Granja, María. Secretaria da revista *Estudos de Lingüística Galega*.
- Álvarez, Rosario. Directora da revista *Estudos de Lingüística Galega*.
- Álvarez, Rosario. Membro do comité científico da revista *Cadernos de Lingua*.
- Álvarez, Rosario. Membro do Comité Científico da *Revista de Filoloxía Asturiana*.
- Álvarez, Rosario. Membro do comité de honra da revista *Verba. Anuario Galego de Filoloxía*.
- Álvarez, Rosario. Membro do Conselho Editorial da revista *Sociodialeto*, da UEMS.
- Álvarez, Rosario. Membro do Consello Asesor e Científico de *Annuarium Sancti Iacobi*.
- Álvarez, Rosario. Membro do Consello de Redacción do *Boletín da Real Academia Galega*.
- Boullón Agrelo, Ana Isabel. Correspondente internacional da *Rivista Italiana di Onomastica* (Società Editrice Romana, Roma).
- Boullón Agrelo, Ana Isabel. Membro do Comité científico da revista *Estudos de Lingüística Galega*.

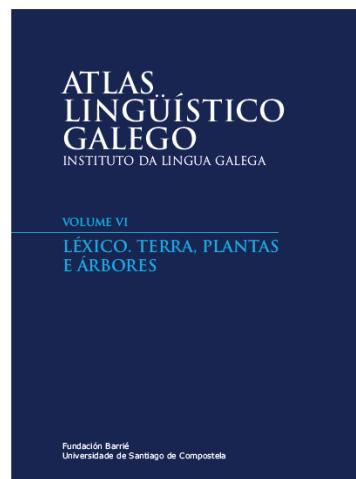
- Boullón Agrelo, Ana Isabel. Membro do Consello de Redacción da revista *Viceversa*, da Asociación de Traductores Galegos e a Universidade de Vigo.
- Boullón Agrelo, Ana Isabel. Membro do Consello Asesor Internacional de *Onomàstica. Anuari de la Societat d'Onomàstica* (Barcelona).
- Boullón Agrelo, Ana Isabel. Membro do Conselho Editorial da revista *LaborHistórico*, revista semestral on-line, da Faculdade de Letras da Universidade Federal do Rio de Janeiro.
- Cidrás Escáneo, Francisco Antonio. Membro do Comité científico da revista *Estudos de Lingüística Galega*.
- Cidrás Escáneo, Francisco. Membro do Comité Asesor da revista *Verba. Anuario Galego de Filoloxía*.
- Couceiro, Xosé Luís. Membro do Comité de Honra da revista *Verba. Anuario Galego de Filoloxía*.
- Dubert García, Francisco. Membro do Comité científico da revista *Estudos de Lingüística Galega*.
- Fernández Rei, Elisa. Membro do Comité de Redacción da revista *Estudos de Lingüística Galega*.
- Fernández Rei, Francisco. Membro do Comité de Honra da revista *Verba. Anuario Galego de Filoloxía*. USC.
- Fernández Rei, Francisco. Membro do Comité Científico da revista *Cadernos de lingua*.
- Fernández Rei, Francisco. Membro do Comité Científico de *Estudos de Lingüística Galega*, do Instituto da Lingua Galega.
- Fernández Rei, Francisco. Membro do Comité Científico de *Un mundo, muchas miradas - Mundu bat, begirada anitz*, UPV / EHU.
- Fernández Rei, Francisco. Membro do Consello de redacción da *Revista de Filología Románica*, da Universidad Complutense de Madrid.
- Fernández Rei, Francisco. Membro do Consello Editorial de *Citania. Artes, letras, espectáculos*.
- Fernández Rei, Francisco. Membro do grupo estable de asesores do consello de redacción da revista *Luenga e Fablas*, editada polo Consello d'a Fala Aragonesa.
- Fernández Rei, Francisco. Secretario do Consello de redacción da revista trimestral *A Trabe de Ouro. Publicación galega de pensamento crítico* (Fundación Sotelo Blanco, Santiago de Compostela).
- González González, Manuel. Director da revista *Cadernos de Lingua*.
- González González, Manuel. Membro do Comitato Scientifico Internazionale del *Bullettino dell'Atlante Linguistico Italiano*
- González González, Manuel. Membro do Comité Científico da revista *Verba. Anuario Galego de Filoloxía*.
- González González, Manuel. Membro do Comité Científico da revista *Trabajos de fonética experimental*.
- González González, Manuel. Membro do Comité Científico da revista *Lingue e idiomidi'Italia*.
- González González, Manuel. Membro do Comité Científico da revista *Dialectologia și fonetică*.
- González González, Manuel. Membro do Comité Científico da revista *Estudos de lingüística galega*.
- González González, Manuel. Membro do Comité Científico da revista *Euskera*.

- González González, Manuel. Membro do Comité Científico do IV Congreso de Fonética Experimental.
- González González, Manuel. Membro do comité de redacción do *Atlas linguistique roman*.
- González González, Manuel. Representante do Comité románico no Comité de redacción do *Atlas Linguarum Europae*.
- González Seoane, Ernesto. Director da Colección Limiar.
- González Seoane, Ernesto. Membro do Comité Científico da revista *Estudos de Lingüística Galega (ELG)*.
- Monteagudo Romero, Henrique. Co-diretor de *Grial. Revista de Cultura Galega*.
- Monteagudo Romero, Henrique. Membro do comité de redacción de *Estudos de Lingüística Galega*.
- Monteagudo Romero, Henrique. Membro do comité de redacción do *Boletín da Real Academia Galega*.
- Monteagudo Romero, Henrique. Membro do comité editorial de *Treballs de Sociolingüística Catalana. Revista de la Societat Catalana de Sociolingüística*.
- Monteagudo Romero, Henrique. Membro do consello editorial da revista *Gragoatá. Revista dos programas de pós-graduação do Instituto de Letras- Universidade Federal Flumi-nense*. Niterói / Rio de Janeiro.
- Monteagudo Romero, Henrique. Membro do consello editorial da revista *LaborHistórico*. Facultade de Letras. Universidade Federal de Rio de Janeiro.
- Pichel Gotérrez, Ricardo. Integrante do Comité Científico da revista *Verba. Anuario galego de filoloxía*.
- Pichel Gotérrez, Ricardo. Secretario da revista *Madrygal. Revista de Estudios Gallegos*.
- Regueira, Xosé Luís. Membro do Comité Científico da revista *Estudos de lingüística galega*.
- Regueira, Xosé Luís. Membro do Comité Científico da *Revista Internacional de Lingüística Iberoamericana (RILI)*.
- Regueira, Xosé Luís. Membro do Comité Asesor da revista *Verba*.
- Varela Barreiro, Xavier. Membro do Comité Asesor da revista *Verba*.
- Varela Barreiro, Xavier. Membro do comité de redacción da *Revista Galega de Filoloxía*.
- Varela Barreiro, Xavier. Membro do comité editorial da Colección Limiar do Instituto da Lingua Galega.

E. PUBLICACIÓNS

PUBLICACIÓNS DO ILG

Este ano, o ILG editou o volume VI do *Atlas Lingüístico Galego*, coordinado por Francisco Fernández Rei. Este novo volume ocúpase das cuestións vencelladas, directa ou indirectamente, coa terra como espazo natural e coas plantas e árbores. O material cartografado agrúpase en dous grandes bloques: terra, en tanto que espazo físico non alterado polo ser humano; e plantas e árbores, con denominacións de ar-

bustos, plantas e árbores silvestres e froiteiras e froitos. Ademais dos 272 mapas, a obra inclúe un anexo de plantas con información adicional.

- Fernández Rei, Francisco (coord.) (2015): *Atlas Lingüístico Galego. Vol. VI Léxico. Terra, prantas e árbores*. Dirixido por Constantino García e Antón Santamarina; investigadores Rosario Álvarez Blanco, Francisco Fernández Rei e Manuel González González. [A Coruña / Santiago de Compostela]: Fundación Barrié / Universidade de Santiago de Compostela, 2015, 731 p. [ISBN 978-84-9752-100-0 (Fundación Barrié), ISBN 978-84-16533-12-1 (Universidade de Santiago de Compostela), ISBN 84-85728-91-2 (obra completa), Depósito legal C 2071-2015].

Tamén se publicou unha obra en homenaxe ó profesor David Mackenzie. Este volume, constituído por contribucións realizadas desde diferentes lugares do mundo e relevantes no ámbito da lingüística iberorrománica e tamén para a lingüística e literatura galegas, resulta unha expresión de gratitud e reconocemento a David Mackenzie, quen sen dúbida contribuíu a abrir tanto Galicia ao mundo coma o mundo a Galicia.

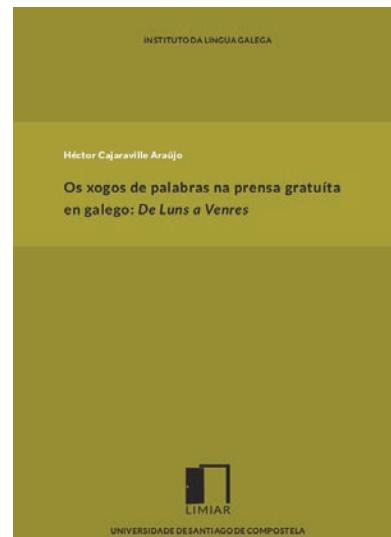
- Dubert García, Francisco / Gabriel Rei-Doval / Xilio Sousa (eds.) (2015): *En memoria de tanto miragre. Estudos dedicados ó profesor David Mackenzie*. Santiago de Compostela: Servizo de Publicacións da Universidade de Santiago de Compostela, 261 pp. ISBN: 978-84-16183-96-8.

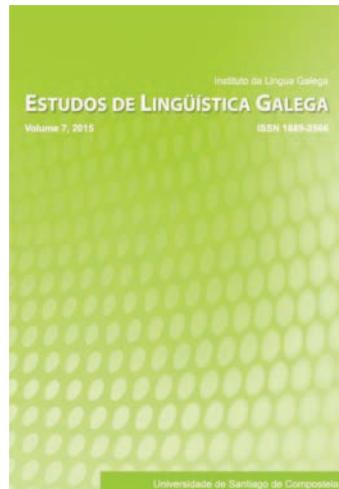
En 2015 produciuse o nacemento da Colección Limiar, dirixida por Ernesto González Seoane. O ILG edita esta colección coa vontade de converterse nunha canle para a publicación en soporte dixital de monografías orixinais centradas nalgún aspecto relacionado de maneira directa coa lingüística e a filoloxía galegas. A colección ofrécese de maneira preferente a investigadores novos, co fin de que poidan canalizar a través dela publicacións derivadas dos seus traballos académicos de inicio á investigación. Este ano publicáronse os dous primeiros números da colección:

- Pérez Capelo, Carolina (2015): *Toponimia e variación dialectal en galego. Os topónimos rematados en -oa, -oá, -úa, -úa*. Santiago de Compostela: Servizo de Publicacións da Universidade de Santiago de Compostela. 128 pp. ISBN: 978-84-16183-89-0. <<http://www.usc.es/libros/index.php/spic/catalog/book/751>>.

- Cajaraville Araújo, Héctor (2015): *Os xogos de palabras na prensa gratuita en galego: De Luns a Venres*. Santiago de Compostela: Servizo de Publicacións da Universidade de Santiago de Compostela. 216 pp. ISBN: 978-84-16533-09-1. <<http://www.usc.es/libros/index.php/spic/catalog/book/757>>.

Tamén este ano se publicou o volume 7 da revista *Estudos de lingüística galega*. Como se sabe, esta revista, que publica en papel un número reducido de exemplares, ten como medio de difusión habitual a web. Trátase dunha revista electrónica de periodicidade anual e acceso libre. Pódese consultar no seguinte enderezo: <http://www.usc.es/revistas/index.php/elg/issue/view/239>. A revista *Estudos de lingüística galega* está indexada nas seguintes bases de datos: Scopus, ERIH PLUS, CSA Linguistics and Language Behavior Abstracts, Linguistic Bibliography, MLA (Modern Language Association), REDALYC, DOAJ, Open Access Digital Library, ISOC, ULRICH, DIALNET, CiteFactor, Cabell's Directory, REDIB, ANEP (revista A), Qualis Periodicos CAPES (B2) MIAR (ICDS= 7,278).

A revista do Instituto da Lingua Galega (*ELG*) ocupa o séptimo lugar no Journal Rankings de SCImago (Scopus) correspondente ao ano 2014 entre as revistas de linguas e lingüística publicadas en España, así como o primeiro entre as publicadas en Galicia, Portugal e Brasil. Scopus é unha das bases de datos bibliográficas de resumos e citas de artigos de revistas científicas más prestixiosas no ámbito académico.

Esta posición acada maior relevancia se a comparamos co ano anterior, 2013, en que ELG se situaba no posto 21 a nivel nacional nesta mesma categoría e no terceiro entre as publicacións galegas, portuguesas e brasileiras. Estes datos converten a revista do ILG na publicación que máis posicións ascendeu nesta clasificación nos dous últimos anos. Sitúase, ademais, na segunda posición entre as revistas editadas polas universidades galegas en calquera área temática e na primeira entre as publicadas pola USC.

Pescuda

- Vanderci de Andrade Aguilera, Hélen Cristina da Silva: "Convergências lexicais: a área dos olhos no Atlas Lingüístico Galego e no Atlas Lingüístico do Paraná", 5-18. <<http://dx.doi.org/10.15304/elg.7.2333>>.
- Soraya Domínguez Portela: "Polo camiño, polo camiño adiante e camiño adiante, tres fórmulas do locativo por onde en galego", 19-32. <<http://dx.doi.org/10.15304/elg.7.2212>>.
- Iolanda Galanes: "Terminografía galega e calidad: novos modelos", 33-52. <<http://dx.doi.org/10.15304/elg.7.2534>>.
- Rita Gonçalves: "Romance languages do not have double objects: evidence from European Portuguese and Spanish", 53-67. <<http://dx.doi.org/10.15304/elg.7.2337>>.
- Tânia Lobo: "Rosa Virgínia Mattos e Silva e a história social linguística do Brasil", 69-82. <<http://dx.doi.org/10.15304/elg.7.2314>>.
- Ana Maria Martins: "Variação sintática no português quinhentista: a colocação dos pronomes clíticos", 83-94. <<http://dx.doi.org/10.15304/elg.7.2373>>.
- Sandra Pereira: "Construções percetivas e ordem de palavras num texto medieval", 95-108. <<http://dx.doi.org/10.15304/elg.7.2331>>.
- Clara Pinto: "Para a história da negação: o minimizador homem no português antigo", 109-123. <<http://dx.doi.org/10.15304/elg.7.2335>>.
- Isabel Almeida Santos: "Rumos e ritmos da mudança linguística: alternância vocálica e flexão de número em português", 125-141. <<http://dx.doi.org/10.15304/elg.7.2219>>.

Anada

“Bibliografía 2013”, 145-159.

“Recensións”, 161-178.

PUBLICACIÓNS DO PERSOAL DO ILG

Álvarez de la Granja, María (2015): «La marca figurado en la lexicografía gallega monolingüe», en María José Domínguez Vázquez / Xavier Gómez Guinovart / Carlos Valcárcel Riveiro (eds.), *Lexicografía de las lenguas románicas. Aproximaciones a la lexicografía moderna y contrastiva. Volumen II*. Berlin / München / Boston: DeGruyter, 1-29. <<http://hdl.handle.net/10347/12821>>.

Álvarez de la Granja, María (no prelo): «Las construcciones reflexivas indirectas en la lexicografía bilingüe castellano-gallego», en Silvia Kutscher / María José Domínguez (eds.), *Estudios contrastivos y multicontrastivos: Interacción entre gramática, didáctica y lexicografía*. Berlin / München / Boston: DeGruyter.

Álvarez de la Granja, María (no prelo): «Phraseology», en Ernesto González Seoane / Xulio Sousa Fernández (eds.): *Manual of Galician Linguistics*. Berlin / München / Boston: DeGruyter.

Álvarez de la Granja, María / Ernesto González Seoane (no prelo): «A fraseoloxía inédita do dicionario de Eladio Rodríguez», en Manuel González González (ed.), *Homenaxe a Xesús Ferro Ruibal*. Santiago de Compostela: Centro Ramón Piñeiro para a Investigación en Humanidades.

Álvarez de la Granja, María / Marta Negro Romero (2015): «O proceso de lematización no *Tesouro do Léxico Patrimonial Galego e Português*», en Fabiane Cristina Altino / Gleidy Aparecida Lima Milani / Rosa Evangelina de Santana Belli Rodrigues (orgs.), *Anais do III CIDS Congresso Internacional de Dialetologia e Sociolinguística – Variedade, atitudades linguísticas e ensino*. Londrina (Brasil): Universidade Estadual de Londrina, 848-862. <<http://www.youblisher.com/p/1272475-Simposios/>>.

Álvarez, Rosario (2015): “Constituição e consolidação da fronteira galego-portuguesa. A difusão do léxico”, en Marília Ferreira (org.), *Descrição e ensino de línguas*. Campinas, SP (Brasil): Pontes editores, 85-110. ISBN: / DL: 978-85-7113-592-5 / C 1193-2015

Álvarez, Rosario (2015): “Lingua galega: entre a identidade e a mundialización”, en Olga Castro / María Liñeira (eds.), *Trama e urda. Contribucións multidisciplinares desde os estudos galegos*. Santiago de Compostela: Consello da Cultura Galega, 15-44. DOI: [10.17075/tucmeg.2015.002](https://doi.org/10.17075/tucmeg.2015.002)

Álvarez, Rosario (2015): “O idioma galego na obra de Manuel Pardo de Andrade”. *BRAG* 374, 393-404. <http://academia.gal/documents/10157/30509/BRAG_374.pdf>.

Álvarez, Rosario (2015): “The accusative clitic in intransitive verb constructions: Aí o vai, aquí as están”. *Dialectología. Special issue* (2015), V, 191-217. <<http://www.raco.cat/index.php/Dialectologia/article/view/305597/395434>>.

Álvarez, Rosario (2015): “Xoán Manuel Pintos: eloixio e vindicación da lingua de Galicia”. *Boletín da Real Academia Galega* 375 (2015), 257-262. <http://academia.gal/documents/10157/30509/BRAG_375.pdf>.

Álvarez, Rosario (no prelo): “Galicia doutro lado do Atlántico”. *I Encontro Brasileiro de Estudos Galegos*, Salvador de Bahia (Brasil), 13-15 abril 2015 [conferencia de clausura: en curso de publicación].

Álvarez, Rosario / Ernesto González Seoane (2015): «O romancillo da cea do cordeiro, texto galego do século XVII”, en Francisco Dubert García, Gabriel Rei-Doval,

Xulio Sousa (eds.), *En memoria de tanto miragre. Estudos dedicados ó profesor David Mackenzie*. Santiago de Compostela: Universidade, 21-40. <<http://hdl.handle.net/10347/13594>>.

Álvarez, Rosario / Ernesto González Seoane (no prelo): «Iluminar los Séculos Escuros: Gondomar, un corpus para el estudio del gallego en la Edad Moderna», en Johannes Kabatek (ed.), *Lingüística de corpus y lingüística histórica iberorrománica*. Berlin: De Gruyter (Beihefte zur Zeitschrift für romanische Philologie).

Álvarez, Rosario / Hélen Cristina da Silva (2015): "Léxico dialetal no TLPGP. A importânciada distribución espacial e das formas ditas "marginais", en Altino, Fabiane Cristina / Gleidy Aparecida Lima Milani / Rosa Evangelina de Santana Belli Rodrigues (orgs.), *Anais do III CIDS: Congresso Internacional de Dialetologia e Sociolinguística: variedade, atitudes linguísticas e ensino*. Londrina – Paraná: Universidade Estadual de Londrina, 863-877. ISBN 978-85-7846-297-0. <<http://www.uel.br/eventos/cids/portal/pages/anais-do-iii-cids.php>>.

Basanta, Noemí (2015): "Evolución histórica das mulleres no ensino: da educación feminina á coeducación en igualdade", *Revista Galega do Ensino*, 70. <<http://www.edu.xunta.es/eduga/940/foro/evolucion-historica-das-mulleres-no-ensino>>.

Basanta, Noemí (2015): "Igualdade de xénero e didáctica das linguas. Aproximación ás tarefas comunicativas desde a lingüística sociodiscursiva", *Revista Galega de Filoloxía* 16, 11-42. <<http://dx.doi.org/10.17979/rgf.2015.16.0.1377>>.

Boullón Agrelo, Ana Isabel (2015): "Recorrido histórico por la Real Academia Galega (siglos XIX-XXI): objetivos y logros", *Revista Internacional de Lingüística Iberoamericana (RILI)* 25, 109-128.

Boullón Agrelo, Ana Isabel (2015): "As copias como testemuños lingüísticos: a lingua galega no manuscrito V da Crónica de Iria (s. xvii)", en Dubert García, Francisco / Gabriel Rei-Doval / Xulio Sousa (eds.): *En memoria de tanto miragre. Estudos dedicados ó profesor David Mackenzie*. Universidade de Santiago de Compostela, 51-74.

Boullón Agrelo, Ana Isabel (2015): síntese e documentación das voces correspondentes ó dominio lingüístico do galego do *Dictionnaire historique de l'anthroponymie romane Patronymica Romanica (PatRom)*, vol. III/1. *Les animaux. Première partie. Les mammifères*. Publié pour le collectif PatRom par Ana María Cano González, Jean Germain et Dieter Kremer. Berlin/New York: Walter de Gruyter.

Calaza Díaz, Laura / Soraya Suárez Quintas / Rosa María Crujeiras / Alberto Rodríguez Casal / Xulio Sousa / José Ramón Ríos Viqueira (2015): "A method for processing perceptual dialectology data", *ACTAS XII Congreso Galego de Estatística e Innovación de Operacións*, 282-291.

Castillo Lluch, M. / Pichel Gotérrez, R. (2015): "El Códice López Ferreiro del Fue-ro juzgo: revisión filológica y escriptológica y nueva edición", *Revue de Linguistique Romane* 313-314, t. 79, 123-168. <https://www.academia.edu/14690833/El_C%C3%B3dice_L%C3%BApez_Ferreiro_del_Fuero_juzgo_revisi%C3%B3n_filol%C3%BAgica_y_escriptol%C3%BAgica_y_nueva_edici%C3%BAn>.

Cidrás Escáneo, Francisco (2015): "Sobre la categorización de las relaciones gramaticales". *Revista Internacional de Lingüística Iberoamericana* 26.2, 145-170.

Corral Pérez, Isabel (2015): "La vulneración de los derechos lingüísticos de las minorías como una forma de violencia", en Fernando Suárez Golán / Ana Cabana Iglesia (coords.), *Historia, cultura, violencia. Actas do X Curso de Primavera. Lugo, 22-25 abril 2014*. Santiago de Compostela: Servizo de Publicacións e Intercambio Científico da Universidade de Santiago de Compostela, 258-274. <<http://www.usc.es/libros/index.php/spic/catalog/book/737>>.

- Corral Pérez, Isabel (2015): "Indigenous Languages, Identity And Legal Framework In Latin America: An Ecolinguistic Approach", en *Procedia – Social and Behavioral Sciences*, 212, 111-116. <<http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1877042815056542>>.
- Domínguez Oroña, María Beatriz / Ernesto González Seoane (2015): "A classificação semântica no *Tesouro do Léxico Patrimonial Galego e Português*", en Fabiane Cristina Altimino / Gleidy Aparecida Lima Milani / Rosa Evangelina de Santana Belli Rodrigues (orgs.), *Anais do III CIDS. Congresso Internacional de Dialetologia e Sociolinguística*. Londrina – Paraná (Brasil): Universidade Estadual de Londrina, 1108-1121. <<http://www.uel.br/eventos/cids/portal/pages/anais-do-iii-cids.php>>.
- Dopazo Entenza, Xosé Manuel / Lucía Barreiro / Naír García Abelleira / Xosé Luís Regueira / Carmen García Mateo / Rocío Varela / Marta Martínez / Roberto Seara (2015): "Corpus Oral Informatizado da Lingua Galega". *Corpus, bases de datos y diccionarios para la investigación de la Lengua y la Literatura. Libro de resúmenes de I Jornadas Filológicas Internacionales-UR*. Logroño: Universidad de La Rioja.
- Dopazo Entenza, Xosé Manuel (2015): "De piornos, canastros, hórreos e o demais...", Aunios 20. O Grove: Asociación Cultural PineirÓns, 45-48. <https://dl.dropboxusercontent.com/u/68290782/Aunios/20/13_Piornos.pdf>.
- Dubert García, Francisco / Gabriel Rei-Doval / Xulio Sousa (2015): "De Nottinghamshire a Galicia", en Francisco Dubert García / Gabriel Rei-Doval / Xulio Sousa (eds.), *En memoria de tanto miragre. Estudos dedicados ó profesor David Mackenzie*. Santiago de Compostela: Servizo de Publicacións e Intercambio Científico da Universidade de Santiago de Compostela, 9-11. <<http://hdl.handle.net/10347/13596>>.
- Dubert García, Francisco / Gabriel Rei-Doval / Xulio Sousa (eds.) (2015): *En memoria de tanto miragre. Estudos dedicados ó profesor David Mackenzie*. Santiago de Compostela: Universidade.
- Dubert García, Francisco / Xulio Sousa / David Mackenzie (2015): "VIII. Galician Studies. Language and Linguistics", en Stephen Parkinson (ed.), *The Year's Work in Modern Language Studies*, vol. 75, Modern Humanities Research Association, 235-243.
- Dubert García, Francisco (2015): "Variación e cambio na morfoloxía do artigo definido galego", en Xavier Varela Barreiro / Ramón Mariño Paz (eds.), *Lingüística histórica e edición de textos galegos medievais*, Anexo 73 de Verba. Santiago de Compostela: USC, 127-146.
- Fernández Rei, Elisa / Adela Martínez Calvo (2015): "Unha ferramenta informática para a análise dialectométrica da prosodia". *Estudios de Fonética Experimental* XXIV, 289-303. <http://stel.ub.edu/labfon/sites/default/files/9_MARTINEZ.pdf>.
- Fernández Rei, Elisa / Lurdes de Castro Moutinho / Rosa Lídia Coimbra (eds.) (2015): *Estudos em variação geoprosódica*. Aveiro: Universidade de Aveiro (2015). <http://ria.ua.pt/bitstream/10773/15098/1/Estudos-em-variacao-geoprosodica_2015.pdf>.
- Fernández Rei, Francisco (2015): "A procura dunha lingua literaria urbana e popular no teatro de Roberto Vidal Bolaño", *Boletín da Real Academia Galega* 374. A Coruña, 187-206.
- Fernández Rei, Francisco (2015): "Cen anos de *Vento mareiro*", suplemento *Diario de Arousa* 01-03-2015, 33.
- Fernández Rei, Francisco (2015): "Desprotección e devalo da lingua galega", *Luzes Abril* 16. <<http://www.revistaluzes.com/artigos/numero-16/fernandez-fei-francisco/desproteccion-e-devalo>>.
- Fernández Rei, Francisco (2015): "Folas de mar", limiar do libro de Paco Rivas *De punta a chicote. Así falan os mariños (Locucións, ditos, refráns e outras combinacións frecuentes)*. Ponte Caldelas: Cumio, 5-14.

- Fernández Rei, Francisco (2015): "Manuel Rodríguez Alonso e a "tremenda loita" contra o españolismo lingüístico". Voces de ProLingua 28-09-2015. <<http://www.prolingua.gal/voces/2015/09/28/manuel-rodr%C3%ADguez-alonso-e-a-tremenda-loita-contra-o-espa%C3%B1olismo-ling%C3%BCstico>>. Reproducido co mesmo título na sección Crónica da revista *Madrygal* 18, 2015, 197-200.
- Fernández Rei, Francisco (2015): "Memoria e lingua galega", *A Trabe de Ouro* 103, 325-343.
- Fernández Rei, Francisco (2015): "No centenario de *Vento mareiro*", tribuna da web da RAG 16-06-2015. <<http://academia.gal/tribuna/autores/-/articulo/479783>>.
- Fernández Rei, Francisco (2015): "O renacer á lingua galega do inconformista Pepe Chao". Voces de ProLingua 30-11-2015. <<http://www.prolingua.gal/voces/2015/11/30/o-renacer-%C3%A1-lingua-galega-do-inconformista-pepe-chao>>.
- Fernández Rei, Francisco (2015): "Soñemos, Luís, soñemos!", en *Luís Rei. Crónica de traballlos e amizades*. Asociación Lobisome Producións, 33-35.
- Fernández Rei, Francisco (2015): "Takekazu Asaka e a edición xaponesa das cantigas de amigo de Martín Codax", Voces de ProLingua 31-07-2015. <https://www.facebook.com/Prolinguagalega?ref=stream&hc_location=timeline>.
- Fernández Rei, Francisco (2015): *Ramón Cabanillas, Cambados e o mar da Arousa*. Vigo: Xerais, 368 p. ISBN 978-84-9914-900-4. Depósito legal VG 417-2015.
- Fernández Rei, Francisco (2015): "Luís Rei, luz que fulgura na néboa", *A Trabe de Ouro* 104, 485-490.
- Fernández Rei, Francisco (no prelo): "A botadura do Instituto da Lingua Galega", en Esther Cordal, Elvira Fidalgo e Pilar Lorenzo (coords.), *Cantares de amigos. Estudos en homenaxe a Mercedes Brea*. Universidade de Santiago de Compostela.
- Fernández Rei, Francisco (no prelo): "Estou na cadea por razóns políticas, non por razóns de honradez", epílogo 2 do libro de Xosé Luís Santos Cabanas *Novas do exterior. 63000 quilómetros de viaxes á cadea*. Axóuxere Editora.
- Fernández Rei, Francisco: "A longa marcha da normalización do galego. A propósito do concurso *Falemos da nosa historia*". Voces de ProLingua 14-09-2015. <<http://www.prolingua.gal/noticias/noticias-anteriores/2015/09/14/a-longa-marcha-da-normalizaci%C3%B3n-da-lingua-galega-a-prop%C3%B3sito-do-concurso-falemos-da-nosa-historia>>.
- Ferreira, Maria do Rosário (dir); Gomes, Maria Joana; Laranjinha, Ana Sofia; Moreira, Filipe Alves; Pichel Gotérrez, R.: *De Afonso X a Afonso XI. Edição e estudo do texto castelhano dos reinados finais da 2ª redacção da Crónica de 1344*. Paris: SEMH-Sorbonne - CLEA (EA 4083) (Les Livres d'e-Spania «Travaux en cours», 5). <<https://e-spanialivres.revues.org/698>>.
- Ferreira, Maria do Rosário (dir); Gomes, Maria Joana; Pichel Gotérrez, R.: "Manuscrito Q2 – Biblioteca Nacional de España, 10815, fols. 221va-233va", en Ferreira, Maria do Rosário (dir) et alii, *De Afonso X a Afonso XI. Edição e estudo do texto castelhano dos reinados finais da 2ª redacção da Crónica de 1344*. Paris: SEMH-Sorbonne - CLEA (EA 4083) (Les Livres d'e-Spania «Travaux en cours», 5). <<https://e-spanialivres.revues.org/816>>.
- Ferreira, Maria do Rosário (dir); Gomes, Maria Joana; Pichel Gotérrez, R.: "Manuscrito S – Santander, Biblioteca Menéndez Pelayo, M/109, fols. 181ra-194rb", en Ferreira, Maria do Rosário (dir) et alii, *De Afonso X a Afonso XI. Edição e estudo do texto castelhano dos reinados finais da 2ª redacção da Crónica de 1344*. Paris: SEMH-Sorbonne - CLEA (EA 4083) (Les Livres d'e-Spania «Travaux en cours», 5). <<https://e-spanialivres.revues.org/833>>.
- García García, Ana (2015). Participación como redactora no volume: Fernández Rei, Francisco (coord.) (2015): *Atlas Lingüístico Galego. Volume VI: Léxico. Terra, plantas e árbores*. A Coruña: Fundación Barrié / Universidade de Santiago de Compostela.

- González González, Manuel (2015): "A reforma da solidez: a revisión das Normas ortográficas e morfolóxicas do idioma galego do ano 1995", en Xesús Alonso Montero e Antón Pulido, *Polos vieiros das palabras. Homenaxe a Modesto Hermida*. Vigo: Ir Indo, 71-90.
- González González, Manuel (2015): "A reforma normativa de 2003, un momento delicado para a RAG", en M. A. Pradilla (ed.), *Homenatge a Joan Martí*.
- González González, Manuel (2015): "Algúns problemas verbo do uso de etc. en galego". *Homenaxe á profesora Mercedes Brea*. Santiago: Universidade de Santiago de Compostela.
- González González, Manuel (2015): "La Terminología gallega després del Pla General de Normalització de la Llengua Gallega / A terminoloxía galega despois do Plan Xeral de Normalización da Lingua Galega", *Terminalia* 12, 63-66. ISSN: 2013-6706 (edición electrónica); 2013-6692 (edición impresa). <<http://terminalia.iec.cat>>.
- González González, Manuel (2015): "O preprocesado lingüístico nos programas de síntese de voz", en Francisco Dubert / Gabriel Rei-Doval / Xulio Sousa (eds.), *En memoria de tanto mirage. Estudos dedicados ó profesor David Mackenzie*. Santiago de Compostela: Universidade, 91-101. ISBN 978-84-16183-96-8. <<http://hdl.handle.net/10347/13595>>.
- González González, Manuel (2015): "Puntogal, unha ventá para a visibilidade do galego e de Galicia na sociedade do século XXI", *A Nosa Rede*, 14-15. ISSN: 1699-3861.
- González González, Manuel (2015): "Xosé Manuel Carballo, unha voz que se fixo sentir no Plan Xeral de Normalización Lingüística", en *Cerna de Carballo. Xosé Manuel Carballo Ferreiro visto por 200 amigos e amigas*. Lugo: Irmandade Manuel María.
- González González, Manuel (no prelo): "Panorama da lexicografía galega actual", en Meliss, Meike; Sánchez Palomino, Mª. D. et Sanmarco Bande, Mª. T. (eds.) (2014): *A lexicografía románica no século XXI*. Iudicium.
- González González, Manuel / Begoña González Rei / Margarita Neira (2015): *Vocabulaire panlatin des systèmes de transport intelligents* (parte referida á lingua galega). Québec (Canadá): Office québécois de la langue française, 1-108. ISBN versión electrónica: 978-2-550-74228-9. <http://www.oqlf.gouv.qc.ca/ressources/bibliotheque/dictionnaires/panlatin_transp_intel_20151029.pdf>.
- González González, Manuel / Félix Córdoba Rodríguez / Dolores Sánchez Palomino (eds.) (2015): *II Congreso Internacional RELEX: A terminoloxía, unha necesidade da sociedade actual. Libro de resumos*. Santiago de Compostela: Servizo de Publicacións. ISBN: 978-94-16533-06-0.
- González Seoane, Ernesto (2015): "Aspectos metodológicos do deseño e elaboración do *Tesouro do léxico patrimonial galego e portugués*", en Olga Castro / María Liñeira (eds.), *Trama e urda. Contribucións multidisciplinares desde os estudos galegos*. Santiago de Compostela: Consello da Cultura Galega. <<http://consellodacultura.gal/publicacions-dixitais/lecturaonline.php?libro=4002&capítulo=40&documento=4583>>.
- González Seoane, Ernesto / Rosa Mouzo Villar (2015): "O Tesouro do Léxico Patrimonial Galego e Português. Metodología, desenvolvimento e resultados", en Fabiane Cristina Altino / Gleidy Aparecida Lima Milani / Rosa Evangelina de Santana Belli Rodrigues (orgs.), *Anais do III CIDS. Congresso Internacional de Dialetología e Sociolinguística*. Londrina – Paraná (Brasil): Universidade Estadual de Londrina, 1145-1155. [ISBN 978-85-7846-344-1]. <<http://www.youblisher.com/p/1272475-Simposios/>>.
- González Seoane, Ernesto = Álvarez de la Granja, María / Ernesto González Seoane.
- González Seoane, Ernesto = Álvarez, Rosario / Ernesto González Seoane.
- González Seoane, Ernesto = Domínguez Oroña, María Beatriz / Ernesto González Seoane.
- López Martínez, M.Sol (2015): "Políticas lingüísticas en España e Galicia", en B. Arias Álvarez / J. Serrano (eds.), *Políticas lingüísticas en dous mundos: experiencias en Galicia e en México*. México: Universidad Autónoma de México / Xunta de Galicia.

Loureiro Rodríguez, Eduardo (2015): "On the use of the article with people's proper names in Galician", en Xulio Sousa / Carlota de Benito / Víctor Lara (eds.), *Dialectologia. Special Issue V: Syntactic variation in western european languages. From the noun phrase to clause structure*, 167-190. <<http://www.publicaciones.ub.edu/revistes/dialectologiaSP2015/>>.

Mariño Paz, Ramón = Varela Barreiro, Xavier / Ramón Mariño Paz.

Martínez Lema, Paulo (2015): "Modelos sociais e morais no romance português do século XIX: *As pupilas do senhor reitor*, de Júlio Dinis", *Revista de Filología Románica* 31, 2, 91-103. <http://dx.doi.org/10.5209/rev_RFRM.2014.v31.n1.51067>.

Martínez Lema, Paulo (no prelo): "A clasificación semántica da toponimia", en Ana Bou-Ilón Agrelo (coord.), *Estudos de toponimia galega: metodoloxía, historiografía, interpretación* (Anexo de Verba). Santiago de Compostela: Universidade.

Martínez Lema, Paulo (no prelo): "Os estudos de onomástica en Galicia: da Idade Media aos nosos días", en *Actas do Colóquio "Gallaecia" de Linguística Histórica*.

Monteagudo Romero, Henrique (2015): "Cartas de Castelao a Otero Pedrayo", *Grial* LIII, 205, 50-63. ISSN: 0017-4181.

Monteagudo Romero, Henrique (2015): "Castelao en Buenos Aires (1940-1959) II", *Grial* LIII, 208, 124-131. ISSN: 0017-4181.

Monteagudo Romero, Henrique (2015): "Castelao en Buenos Aires (1940-1959) I", *Grial* LIII, 207, 134-141. ISSN: 0017-4181.

Monteagudo Romero, Henrique (2015): "D'O Porvir da lingua galega (1968) ao Informe Dramático (1973). A crise da conciencia lingüística e o futuro do idioma", *Ágora do Orcellón* 30, 147-161. ISSN: 1577-3205.

Monteagudo Romero, Henrique (2015): "Variación scriptolingüística e estratigrafía comparada de A e B. achegas á proto-tradición manuscrita dos cancioneiros galego-portugueses", *Diacrítica* 29, 471-496. ISSN: 0807-8967.

Monteagudo Romero, Henrique (2015): «"Cuita grand'e cuidado" (A 32) / "Coita grand'e coydado" (B 174). Estratigrafía da variación lingüística nos cancioneiros trobadorescos», *Boletín da Real Academia Galega* 374, 207-299. ISSN: 1576-8767.

Monteagudo Romero, Henrique (2015): *Ramón Piñeiro. A vontade da intelixencia*. Vigo: Galaxia. ISBN: 978-84-9865-663-3.

Monteagudo Romero, Henrique / Margarita Ledo Andión (2015) (ed.): *Xosé María Díaz Castro*, *Boletín da Real Academia Galega* 375. ISSN: 1576-8767.

Mouzo Villar, Rosa (2015). Participación como redactora no volume: Fernández Rei, Francisco (coord.) (2015): *Atlas Lingüístico Galego. Volume VI: Léxico. Terra, plantas e ábores*. A Coruña: Fundación Barrié / Universidade de Santiago de Compostela.

Mouzo Villar, Rosa (2015): "O Tesouro do léxico patrimonial galego e portugués e a súa contribución á lexicografía e dialectoloxía galegas", en Olga Castro e María Liñeira (eds.), *Trama e urda: Contribucións multidisciplinares desde os estudos galegos*. Santiago de Compostela, Consello da Cultura Galega e Asociación Internacional de Estudios Galegos.

Mouzo Villar, Rosa / Carolina Pérez Capelo (2015): "Conditional sentences in the ALPI. A contrastive analysis of the peninsular northwest", en Xulio Sousa / Carlota de Benito / Víctor Lara (eds.), *Dialectologia. Special Issue V*, 109-140 [ISSN: 2013-2247]. <<http://www.publicaciones.ub.edu/revistes/dialectologiaSP2015/>>.

Mouzo Villar, Rosa = González Seoane, Ernesto / Rosa Mouzo Villar.

Negro Romero, Marta (2015): "O Tesouro do léxico patrimonial galego e portugués no marco do espazo lingüístico galego-portugués (PE e PB)", en Olga Castro / María Liñeira (eds.), *Trama e urda. Contribucións multidisciplinares desde os estudos galegos*. Santiago de Compostela: Consello da Cultura Galega. <<http://consellodacultura.gal/publicaciones-dixitais/acta.php?libro=4002>>.

- Negro Romero, Marta = Álvarez de la Granja, María / Marta Negro Romero.
- Pérez Capelo, Carolina (2015): «Despois da lectura dos datos do IGE sobre o uso do galego no 2013», *Revista Galega de Educación* 61, 58-61.
- Pérez Capelo, Carolina (2015): *Toponimia e variación dialectal en galego. Os topónimos rematados en -oa, -oá, -úa, -uá*. Santiago de Compostela: Universidade. <<http://dx.doi.org/10.15304/limir.2015.751>>.
- Pérez Capelo, Carolina = Mouzo Villar, Rosa / Carolina Pérez Capelo.
- Pichel Gotérrez, R. (2015): "Algunos aspectos paleográficos y grafemáticos conflictivos de la *Historia Troyana* (sección castellana, 2ª mitad del s. XIV)", en J. P. Sánchez Méndez / M. de La Torre / V. Codita (eds.), *Problemas y métodos en la edición y el estudio de documentos hispánicos antiguos*. Valencia: Tirant lo Blanc, 535-549. <https://www.academia.edu/23167809/Algunos_aspectos_paleograficos_y_grafematicos_conflictivos_de_la_Historia_Troyana_secci%C3%B3n_castellana_segunda_mitad_del_s._XIV>.
- Pichel Gotérrez, R. (2015): "Patrimonio cultural galego na Real Biblioteca do Escorial. Crónica dun reencontro", *Madrygal. Revista de estudios gallegos* 18, 213-214. <<http://revistas.ucm.es/index.php/MADR/article/view/51447/47724>>.
- Pichel Gotérrez, R. (2015): "Sobre as relacións lingüístico-literarias entre as versións ibéricas derivadas do Roman de Troie. Un estado da cuestión", en Fco. Fernández Rei, G. Rei-Doval e X. Sousa (eds.), *En memoria de tanto milagre. Estudos dedicados ó profesor David Mackenzie*. Santiago de Compostela: Universidade, 125-142. <https://www.academia.edu/14518309/Sobre_as_relaci%C3%B3ns_ling%C3%BCisticas_ib%C3%A9ricas_derivadas_do_Roman_de_Troie._Un_estado_da_cuesti%C3%B3n>.
- Pichel Gotérrez, R. (2015, no prelo): "Edición de textos y variación alográfica", en *Actas del XIV Congreso Internacional del AJHLE*. Madrid: Universidad Autónoma.
- Pichel Gotérrez, R. (2015, no prelo): "La eclosión de la materia clásica en las letras peninsulares bajomedievales. Compilaciones troyanas no autónomas", *Scriptura. Anuario de estudios literarios hispánicos*. Universidade de Lleida.
- Pichel Gotérrez, R. (2015, no prelo): "Proyecto «Libros, memoria y archivos: cartularios monásticos del Noroeste peninsular (ss. XII-XIII)». En torno a la (multi)edición interdisciplinar", en *Hispanica Patavina. Estudios de historiografía e historia de la lengua española en homenaje a José Luis Rivarola*. Padova: CLEUP (Cooperativa Libraria Editrice Università di Padova, col. "Sghiribizzi").
- Pichel Gotérrez, R. (2015): "Signos ou evidencias de corrección na escritura orixinaria da Historia Troiana (BMP Ms. 558)", en *Lingüística histórica e edición de textos galegos medievais (Verba. Anuario Galego de Filología)*, Anexo 73). Santiago de Compostela: Universidade, 245-257.
- Pichel Gotérrez, R. / Rivero Grandoso, J. (eds.) (2015): *Identidade, alteridade e exilio na literatura galega* (Núm. Especial 18 de *Madrygal. Revista de Estudios Gallegos*). Madrid: Universidad Complutense. 608 pp. <<http://revistas.ucm.es/index.php/MADR>>.
- Regueira, Xosé Luís (2015): "Lingua literaria e galego popular en Díaz Castro", *Boletín da Real Academia Galega* 375, 121-128.
- Regueira, Xosé Luís (2015): "Os estudos de lingua (e cultura) galega fóra de Galicia", en Francisco Dubert García / Gabriel Rei-Doval / Xulio Sousa (eds.), *En memoria de tanto milagre. Estudos dedicados ó profesor David Mackenzie*. Santiago de Compostela: Universidade, 161-175. ISBN 978-84-16183-96-8. <<http://hdl.handle.net/10347/13599>>.
- Regueira, Xosé Luís = Dopazo Entenza, Xosé Manuel / Lucía Barreiro / Naír García Abeilleira / Xosé Luís Regueira / Carmen García Mateo / Rocío Varela / Marta Martínez / Roberto Seara.

- Regueira, Xosé Luís *et alii* (2015): Ekaterina Bobyleva, René Genis, Sijmen Tol, Eline van der Veken (eds.), *Linguistic Bibliography for the Year 2014 and Supplement for Previous Years / Bibliographie Linguistique de l'année 2014 et complément des années précédentes*. Leiden / Boston: Brill. 1240 p. ISBN: 9789004285750.
- Santos Raña, Irene / Soraya Suárez Quintas (2015): "Review of the Fifteenth International Conference on Methods in Dialectology", *Dialectologia* 14, 145-159. <<http://www.publicacions.ub.edu/revistes/dialectologia14/reviews.asp>>.
- Sousa, Xulio / Carlota de Benito / Víctor Lara (eds.) (2015): *Dialectologia. Special issue V. Syntactic variation in western European languages. From the noun phrase to clause structure*. <<http://www.publicacions.ub.edu/revistes/dialectologiaSP2015/>>.
- Sousa, Xulio = Calaza Díaz, Laura / Soraya Suárez Quintas / Rosa María Crujeiras / Alberto Rodríguez Casal / Xulio Sousa / José Ramón Ríos Viqueira.
- Sousa, Xulio = Dubert García, Francisco / Gabriel Rei-Doval / Xulio Sousa.
- Sousa, Xulio = Dubert García, Francisco / Xulio Sousa / David Mackenzie.
- Suárez Quintas, Soraya (2015): "Raíñas de pedra: unha revisión humanizadora da vida e morte de Inés de Castro", *Madrygal. Revista de Estudios Gallegos* 18, 137-146. <<http://revistas.ucm.es/index.php/MADR/article/view/51224/47547>>.
- Suárez Quintas, Soraya = Calaza Díaz, Laura / Soraya Suárez Quintas / Rosa María Crujeiras / Alberto Rodríguez Casal / Xulio Sousa / José Ramón Ríos Viqueira.
- Suárez Quintas, Soraya = Santos Raña, Irene / Soraya Suárez Quintas.
- Varela Barreiro, Xavier (2015): "Achegas recentes á cronoloxía do alomorfo nasal do clítico CD de 3ª persoa", en Francisco Dubert / Gabriel Rei / Xulio Sousa (eds.): *En memoria de tanto milagre. Estudos dedicados ó profesor David Mackenzie*. Santiago de Compostela: Universidade de Santiago de Compostela, pp. 213-224.
- Varela Barreiro, Xavier (2015): "Freguesía e parroquia. Dúas voces que reclaman un diccionario histórico para a lingua galega", en Xavier Varela Barreiro / Ramón Mariño Paz (eds.) (2015): *Lingüística histórica e edición de textos galegos medievais*. Santiago de Compostela: Universidade de Santiago de Compostela (Anexo 73 de Verba), pp. 147-175.
- Varela Barreiro, Xavier / Mariña Arbor Aldea / Alexandre Rodríguez Guerra (2015): "As abreviaturas no Cancioneiro da Ajuda: tipos, valores e distribución", *Revista Galega de Filoloxía*, 15, pp. 11-51.
- Varela Barreiro, Xavier / Ramón Mariño Paz (eds.) (2015): *Lingüística histórica e edición de textos galegos medievais*. Santiago de Compostela: Universidade de Santiago de Compostela (Anexo 73 de Verba).
- Vila Amado, Raquel (2015): "Corpos roubados", *Madrygal. Revista de Estudios Gallegos* 18, 195-196. <<http://revistas.ucm.es/index.php/MADR/article/view/51442/47719>>.

F. REALIZACIÓN E DIRECCIÓN DE TRABALLOS ACADÉMICOS

- Aguete Cajiao, Alba: *Vocalismo galego. Motivacións fonolóxicas do cambio*. Tese de doutoramento en curso. Directores: Manuel González González e Elisa Fernández Rei.
- Álvarez de la Granja, María, vid. Pousada Pardo, Verónica.
- Álvarez Pousa, María Concepción: A lingua de Viana do Bolo. Descripción dialectal e análise do cambio lingüístico. Tese de doutoramento en curso. Director Francisco Fernández Rei.

- Álvarez, Rosario (directora), vid. Domínguez Oroña, María Beatriz; Negro Romero, Marta; Pérez Capelo, Carolina.
- Ares Vázquez, Carme: O léxico literario de Ánxel Fole. Tese de doutoramento defendida o 4 de febreiro do 2016 na Universidade de Santiago de Compostela, cualificada con "Sobresaliente cum laude". Director: Francisco Fernández Rei
- Beis Silva, Sandra: *O Nomenclátor gallego do padre Sobreira: edición e estudo lingüístico e topónimico*. Tese de doutoramento en curso. Directora: Ana Isabel Boullón Agrelo.
- Beis Silva, Sandra: *Os dicionarios topónimicos: caracterización, análise crítica e proposta*. Traballo final do Máster Universitario en Lingüística Aplicada. Director: Ernesto González Seoane. Defensa: 23 xullo 2015.
- Boar, Dumitrița Maria: Análise das palabras de maior frecuencia do romanés e do galego. Tese de doutoramento en curso. Director: Francisco Fernández Rei.
- Boullón Agrelo, Ana Isabel (directora), vid. Beis Silva, Sandra; Hermo González, Gonzalo; Méndez Fernández, Luz.
- Domínguez Oroña, María Beatriz: *A alternancia causativa-anticausativa en pares léxicos no galego actual*. Tese de doutoramento en curso. Directora: Rosario Álvarez.
- Dopazo Entenza, José Manuel: *A lingua da Illa de Ons. Descrición dialectal e análise do cambio lingüístico*. Tese de doutoramento en curso. Director: Francisco Fernández Rei.
- Doval Iglesias, Lucía: *O cartulario da Confraría de San Xoán Bautista de Pontevedra (século XV). Documentación, edición e glosario*. Tese de doutoramento en curso. Director: Xavier Varela Barreiro.
- Dubert García, Francisco (director), vid. Santos Raña, Irene.
- Fernández Rei, Elisa (directora), vid. Aguete Cajiao, Alba.
- Fernández Rei, Francisco (director), vid. Álvarez Pousa, María Concepción; Ares Vázquez, Carme; Boar, Dumitrița Maria; Dopazo Entenza, José Manuel.
- González González, Manuel (director), vid. Aguete Cajiao, Alba.
- González Seoane, Ernesto (director), vid. Beis Silva, Sandra; Rodríguez Parada, Raquel.
- Hermo González, Gonzalo: *O Libro II de tenzas da catedral de Santiago de Compostela: edición crítica e estudo lingüístico*. En curso de elaboración. Universidade de Santiago de Compostela. Data de lectura prevista: 2017. Directora: Ana Isabel Boullón Agrelo.
- Loureiro Rodríguez, Eduardo: *Variación e cambio lingüístico en tempo aparente: o galego do Ribeiro*. Tese de doutoramento en curso. Director: Xulio Sousa.
- Méndez Fernández, Luz: *O “Tombo das viñas de Ribadavia”. Estudio histórico e lingüístico*. Universidade de Santiago de Compostela. Defendida o 21/01/2016. Codirección do dr. Ramón Lorenzo Vázquez e a dra. Ana Isabel Boullón Agrelo. Puntuación obtida: Sobresaliente.
- Mouzo Villar, Rosa: A variación no léxico referida ás relacións sociais en galego. Tese de doutoramento en curso. Director: Xulio Sousa.
- Navaza, Gonzalo (director), vid. Pérez Capelo, Carolina.
- Negro Romero, Marta: Procesos de cambio lingüístico no galego contemporáneo. O léxico referido ás partes da cabeza. Tese de doutoramento en curso. Directora: Rosario Álvarez.
- Pérez Capelo, Carolina: *Variación dialectal e toponimia*. Tese de doutoramento en curso. Directores: Rosario Álvarez e Gonzalo Navaza.
- Pousada Pardo, Verónica: Estás coma unha caldeireta. *Conceptualización da loucura, cordura, sensatez e insensatez na linguaxe figurada galega*. Memoria de licenciatura. Defensa: xuño de 2015. Directora: María Álvarez de la Granja.

Rodríguez Parada, Raquel: O léxico do enxoaval (ss. XIII-XV). Contribución ao estudo semántico do enxoaval na prosa documental galega. Tese de doutoramento en curso. Director: Ernesto González Seoane.

Santos Raña, Irene: *Percepción e actitudes sobre o contacto de linguas no territorio lingüístico do galego*. Tese de doutoramento en curso. Directores: Xulio Sousa Fernández e Francisco Dubert García.

Santos Raña, Irene: *Variación e cambio na colocación dos pronomes átonos nalgúns complexos verbais do galego*. Traballo fin de Máster. Máster en Lingüística Aplicada. Director: Xulio Sousa Fernández. Data da defensa: 23 de xullo de 2015.

Sousa, Xulio (director), vid. Louredo Rodríguez, Eduardo; Mouzo Villar, Rosa; Santos Raña, Irene; Suárez Quintas, Soraya.

Suárez Quintas, Soraya: A percepción da variación lingüística en galego: os falantes e os dialectos. Tese de doutoramento en curso. Director: Xulio Sousa.

Varela Barreiro, Xavier (director), vid. Doval Iglesias, Lucía.

G. ESTADÍAS EN CENTROS DE INVESTIGACIÓN

Basanta Llanes, Noemi (2015): Goldsmiths University of London, entre o 5 de xaneiro e o 10 de abril baixo a supervisión da Dr. Pia Pichler.

Dubert García, Francisco (2015): Do 10/10/2015 ó 29/10/2015, estadía na Universidade Federal Fluminense, de Niterói (Brasil), financiada polo Ministerio de Educación, Cultura y Deporte do Gobierno de España no seo das "Subvenciones para proyectos de colaboración interuniversitaria con Brasil de la Modalidad A. Convocatoria de 2014", Resolución de 7 de xullo de 2014, BOE do 23 de xullo de 2014; concesión en resolución do 12 de marzo de 2015, BOE de 30 de marzo de 2015.

Fernández Rei, Elisa (2015): Do 10/10/2015 ó 29/10/2015, estadía na Universidade Federal Fluminense, de Niterói (Brasil), financiada polo Ministerio de Educación, Cultura y Deporte do Gobierno de España no seo das "Subvenciones para proyectos de colaboración interuniversitaria con Brasil de la Modalidad A. Convocatoria de 2014", Resolución de 7 de xullo de 2014, BOE do 23 de xullo de 2014; concesión en resolución do 12 de marzo de 2015, BOE de 30 de marzo de 2015.

Hermo González, Gonzalo (2015): Facultat de Filologia de la Universitat de Barcelona – Departament de Filologia Catalana: 9 de febreiro - 8 de maio de 2015 (estadía finanziada mediante o subprograma FPU para estancias breves e trasladados temporais, convocatoria de 2014).

Loureiro Rodríguez, Eduardo: Estadía de investigación no *Romanisches Seminar* (Universität Zürich, Suíza) baixo a supervisión do Profesor Dr. Johannes Kabatek (01/09/2015-20/12/2015).

Regueira, Xosé Luís: Estadía de investigación en El Colegio de México (México DF), 16 de abril a 20 de maio.

H. COMUNICACIÓNS PRESENTADAS NO ILG

Aguete Cajiao, Alba / Naír García Abilleira / Xosé Manuel Dopazo Entenza (2015): "O proxecto Corpus Oral Informatizado da Lingua Galega: CORILGA". Santiago de Compostela, 20 febreiro 2015. <<https://prezi.com/ujpup7hjkzxy/copy-of-corilga/>>.

Beis Silva, Sandra (2015): "Presentación do Diccionario dos apelidos galegos". Santiago de Compostela, 12 xuño 2015. <<https://prezi.com/4w1tu38lae67/diccionario-de-apellidos-galegos/>>.

Frontera, Manuela (2015): "Falantes galegos fronte a sons italianos: percepción e producción de oposiciones vocálicas e consonánticas". Santiago de Compostela, 17 abril 2015.

Pires, Marcelo (2015): "Navegando entre o Río e a Foresta: resultados preliminares e situación actual do *Atlas Geossociolinguístico das comunidades Quilombolas do Nordeste do Pará (AGQUINPA)*". Santiago de Compostela, 17 xullo 2015.

Suárez Quintas, Soraya / Laura Calaza Díaz (2015): "Dialectoloxía perceptiva: procesamiento e análise de datos". Santiago de Compostela, 11 decembro 2015.

I. BOLSAS E PREMIOS

Aguete Cajiao, Alba. Continuación como beneficiaria dun contrato FPU dentro do marco de *Ayudas para la Formación del Profesorado Universitario (FPU2013)* do Ministerio de Educación, Cultura y Deporte. Data de inicio: 11/10/2014.

Beis Silva, Sandra. Premio á calidade lingüística na modalidade de traballos fin de mestrado, área de Arte e Humanidades, polo traballo *Os dicionarios toponímicos: caracterización, análise crítica e proposta*, dirixido por Ernesto Xosé González Seoane.

Domínguez Oroña, María Beatriz. Concesión dunha axuda de apoio á etapa predoutoral do Plan galego de investigación, innovación e crecemento 2011-2015 (Plan I2C). Inicio: 30/04/2015.

Loureiro Rodríguez, Eduardo. Premio fin de carreira da Comunidade Autónoma de Galicia (Filoloxía Románica).

Martínez Lema, Paulo. Investigador pos-doutoral ao abrigo do Programa de Axudas á Formación Pos-doutoral da Xunta de Galicia (desde o 01/05/2015).

Pichel Gotérrez, Ricardo. Investigador pos-doutoral ao abrigo do Programa de Axudas á Formación Pos-doutoral da Xunta de Galicia (desde o 01/05/2015).

Suárez Quintas, Soraya. Concesión dunha axuda de apoio á etapa predoutoral do Plan galego de investigación, innovación e crecemento 2011-2015 (Plan I2C). Inicio: 30/04/2015.

K. INVESTIGADORES RECIBIDOS

Tamari Lomtadze. Investigadora posdoutoral. Akaki Tsereteli State University (Xeorxia) (outubro 2014 / xullo 2015).

Marcelo Pires Dias. Investigador predoutoral. Universidade Federal do Pará (setembro 2014 / maio 2015).

Manuela Frontera. Investigadora predoutoral. Università degli Studi della Calabria (novembro 2014 / abril 2015).

Jasmin Freiría Willers. Investigadora predoutoral. Universität Köln (xullo / agosto 2015).

André Felipe Cunha Vieira. Investigador predoutoral. Universidade Federal do Rio de Janeiro (setembro 2015 / agosto 2016).

Leonardo Lennertz Marcotulio. Investigador posdoutoral. Universidade Federal do Rio de Janeiro (novembro 2015 / outubro 2016)

L. PARTICIPACIÓN NA ORGANIZACIÓN DE REUNIÓNS CIENTÍFICAS

Simposio ILG 2015. Cambio lingüístico no galego actual

- **Comité organizador:** Xosé Luís Regueira, Elisa Fernández Rei, Sandra Beis Silva
- **Comité científico (membros ILG):** Francisco Cidrás Escáneo (ILG-USC), Ernesto González Seoane (ILG-USC), Lurdes de Castro Moutinho (Univ. de Aveiro), Alexandre Rodríguez Guerra (Univ. de Vigo).

Gallaecia- III Congresso Internacional de Linguística Histórica.

- **Comité organizador (membros ILG):** Rosario Álvarez (presidenta), Ernesto González Seoane (secretario), Ana Boullón Agrelo, Eduardo Moscoso, Henrique Monteagudo, María Álvarez de la Granja, María Beatriz Domínguez Oroña, Marta Negro Romero, Raquel Vila Amado, Xavier Varela Barreiro.
- **Comité científico (membros ILG):** Francisco Dubert García, Ramón Mariño Paz.

Álvarez, Rosario. Membro do Comité Científico do *XI congreso da Asociación International de Estudos Galegos. Os estudos galegos ante o cambio social e cultural: Identidades na fronteira, emigración e exilio. Bos Aires (Arxentina)*, 6-8 de abril de 2015

Álvarez, Rosario. Membro do Comité Científico do *I Encontro Brasileiro de Estudos Galegos. Homenaxe a Rosario Suárez Albán*. Centro de Estudos da Lingua e Cultura Galegas (CELGA). Universidade Federal da Bahia (13-15 de abril).

Álvarez, Rosario. Coordinadora da comisión organizadora dos *XVII Encontros para a normalización lingüística*. Consello da Cultura Galega. Centro de Documentación Sociolinguística de Galicia (15-16 de outubro).

Álvarez de la Granja, María. Vogal das Xornadas «O ensino da literatura ante o desafío dun novo modelo cultural». Santiago de Compostela, 6-7 marzo 2015.

Fernández Rei, Francisco. Membro do Comité Científico do *IV Colóquio de Lingüística Histórica*, Cáceres 13-14/10/ 2016. Organiza: Centro de Estudios Galegos da Universidade de Extremadura.

Fernández Rei, Francisco. Coorganizador, con Luís Rei, do *Roteiro en Cambados con Cabanillas*, organiza CAFI da Xunta de Galicia. Consellería de Cultura, Educación e Orientación Universitaria (Cambados 06-06-2015).

Fernández Rei, Francisco. Coorganizador, con Víctor Caamaño, e presentador do “Acto do centenario de Vento mareiro”, Auditorio da Xuventude de Cambados, 9 novembro 2015.

Fernández Rei, Francisco. Membro do Comité Científico do *II Congreso Internacional RELEX: A terminoloxía, unha necesidade da sociedade actual* (Santiago de Compostela 5-7 outubro 2015), organizado pola Rede de Lexicografía (RELEX).

González González, Manuel. Presidente do Comité organizador do *II Congreso Internacional RELEX: A terminoloxía, unha necesidade da sociedade actual*. Datas: 05-10-15 a 07-10-15

González Seoane, Ernesto. Membro do Comité Científico de *Multilex 2015. Lexicografía multilingüe en rede*, Universidade de Santiago de Compostela, 20-21 de outubro de 2015.

González Seoane, Ernesto. Membro do Comité Organizador das Xornadas de Lexicografía 2015. *Ferramentas lexicográficas ao servizo do usuario na era dixital*, Universidade

de Santiago de Compostela / Universidade da Coruña / Universidade de Vigo, marzo-xuño de 2015.

Henrique Monteagudo. Director do Curso de lingua e cultura galegas “Galego sen fronteiras”, para persoas de fóra de Galicia. Santiago de Compostela, 1-24 de xullo, 2015. Organiza: Real Academia Galega / Instituto da Lingua Galega (USC).

Monteagudo Romero, Henrique. Membro do comité organizador do congreso: *Filgueira Valverde na cultura galega do século XX*. Real Academia Galega / Consello da Cultura Galega / Museo de Pontevedra - Deputación de Pontevedra / Fundación Barrié. Santiago – Pontevedra – A Coruña, 10-27 novembro 2015.

Rodríguez Lorenzo, David. Organizador do *I Encontro Brasileiro de Estudos Galegos*. Universidade Federal da Bahia, 13-15 de abril de 2015.

Varela Barreiro, Xavier. Membro do Comité Organizador do III Coloquio de Lingüística Histórica (Vigo, 12-13 de novembro de 2015).

Convenios, contratos e contribución institucional

A. CONVENIOS E CONTRATOS

Durante o ano 2015 a Universidade de Santiago a través do ILG mantivo ou estableceu convenios:

- coa Consellería de Cultura, Educación e Ordenación Universitaria, a través da Secretaría Xeral de Política Lingüística, convenio para a realización de traballos de investigación sobre a lingua galega;
- coa Real Academia Galega, convenio para a realización do proxecto “Diccionario dos Apelidos Galegos”;
- coa Real Academia Galega, convenio para a realización dunha “Gramática da Lingua Galega”;
- co Consello da Cultura Galega, convenio para a elaboración dun informe sobre “Bibliografía sobre os estudos de sociolingüística en Galicia (1983-2015)”.
- coa Fundación Barrié, para a edición conxunta do *Atlas Lingüístico Galego*.

B. CONTRIBUCIÓN INSTITUCIONAL: ORGANIZACIÓN SOCIAIS, ACADÉMICAS ETC.

Álvarez, Rosario. Académica numeraria da RAG. Tesoureira. Coordinadora da sección de lingua. Directora do Seminario de Gramática.

Álvarez, Rosario. Membro do Padroado da Fundación Penzol.

Álvarez, Rosario. Membro do Padroado do Museo do Pobo Galego.

Álvarez, Rosario. Vicepresidenta do Consello da Cultura Galega.

Álvarez de la Granja, María. Membro da Rede de Lexicografía RELEX.

Álvarez de la Granja, María. Membro da Rede de Tecnoloxías e Análise dos Datos Lingüísticos TECANDALI.

Boullón Agrelo, Ana Isabel. Académica correspondente da Real Academia Galega e membro do seu Seminario de Onomástica.

Boullón Agrelo, Ana Isabel. Membro da Asociación Galega de Onomástica. Membro do equipo directivo.

Boullón Agrelo, Ana Isabel. Membro da Asociación de Traductores Galegos (Vigo).

Boullón Agrelo, Ana Isabel. Membro do International Council of Onomastic Sciences.

Cidrás Escáneo, Francisco Antonio. Académico correspondente da Real Academia Galega.

- Dubert García, Francisco. Coordinador da Rede de Tecnoloxías e Análise dos Datos Lingüísticos TECANDALI.
- Fernández Rei, Elisa. Tesoureira da Asociación Internacional de Estudos Galegos.
- Fernández Rei, Francisco. Membro numerario da Real Academia Galega. Membro do Seminario de Terminoloxía e do Seminario de Lexicografía.
- Fernández Rei, Francisco. Membro de número do Padroado da “Fundación Sotelo Blanco. Museo de Antropoloxía”.
- Fernández Rei, Francisco. Membro de número do Padroado do Museo do Pobo Galego.
- Fernández Rei, Francisco. Conselleiro de Honra do Consello d'a Fabla Aragonesa.
- Fernández Rei, Francisco. Membro da Rede de Lexicografía RELEX.
- González González, Manuel. Académico numerario da Real Academia Galega.
- González González, Manuel. Coordinador científico do Centro Ramón Piñeiro para a Investigación en Humanidades.
- González González, Manuel. Membro correspondente do Institut d'Estudis Catalans.
- González González, Manuel. Director de TERMIGAL.
- González González, Manuel. Membro da Asociación Europea de Terminoloxía (EAFT).
- González González, Manuel. Membro da Asociación Española de Terminoloxía (AETER)
- González González, Manuel. Membro de REALITER (Rede panrománica de terminoloxía).
- González González, Manuel. Membro de LIMMITER.
- González González, Manuel. Membro da Sociedade Española de Lingüística.
- González González, Manuel. Membro da Asociación Española de Acústica Forense.
- González González, Manuel. Membro da Société de Linguistique Romane.
- González González, Manuel. Membro da International Society for Dialectology and Geolinguistics (SIDG).
- González Seoane, Ernesto. Membro da Rede de Lexicografía RELEX.
- González Seoane, Ernesto. Académico correspondente da Real Academia Galega.
- Lorenzo, Ramón. Académico numerario da Real Academia Galega.
- Monteagudo Romero, Henrique. Académico numerario da Real Academia Galega. Secretario.
- Monteagudo Romero, Henrique. Membro do Plenario do Consello da Cultura Galega. Coordinador da Sección de Lingua, Literatura e Comunicación. Director do Centro de Documentación Sociolingüística.
- Navaza Blanco, Gonzalo. Académico correspondente da Real Academia Galega.
- Negro Romero, Marta. Membro colaborador do Instituto de Estudos de Literatura Tradicional da Universidade Nova de Lisboa.
- Palacio Sánchez, Antón. Académico correspondente da Real Academia Galega.
- Pichel Gotérrez, Ricardo. Membro da Red Internacional CHARTA (Corpus Hispánico y Americano en la Red: Textos Antiguos).
- Pichel Gotérrez, Ricardo. Membro asociado de PhiloBiblon. Bitagap (Bibliografía de Textos Antigos Galegos e Portugueses).
- Regueira Fernández, Xosé Luís. Académico numerario da Real Academia Galega.
- Regueira Fernández, Xosé Luís. Participante da Rede de Tecnoloxías e Análise dos Datos Lingüísticos TECANDALI.
- Rodríguez Guerra, Alexandre. Membro da Rede de Lexicografía RELEX.
- Rodríguez Guerra, Alexandre. Membro da Rede de Tecnoloxías e análise dos datos lingüísticos TECANDALI.
- Santamarina Fernández, Antón. Académico numerario da Real Academia Galega.
- Villanueva Gesteira, María Dolores. Membro do Padroado da Fundación Penzol.

Resumo económico

2015

INGRESOS

Contribución da Universidade de Santiago de Compostela	750,00
Subvención da Fundación Pedro Barrié de la Maza	12.100
Convenio entre a USC e a Secretaría Xeral de Política Lingüística <ul style="list-style-type: none"> • Coleccións diplomáticas • Materias Galegos do ALPI • Arquivo do Oral Galego • Xelmirez Corpus Romance • Traballo Lexicográfica 	129.951,82
Axuda Grupos de referencia competitiva (Consellería de Cultura, Educación e Ordenación Universitaria) <ul style="list-style-type: none"> • Consolidación e Estruturación: REDES 	48.000,00
Convenio Consello Cultura Galega	30.172,41
Proxectos en convocatorias competitivas no ámbito nacional <ul style="list-style-type: none"> • Corpus Dixital de textos galegos da idade moderna • Cambio lingüístico no galego actual 	4.120,00 8.560,00
Proxectos en convocatorias competitivas no ámbito autonómico <ul style="list-style-type: none"> • Consolidación e Estruturación (GRC) 	56.000,00
Gallaecia-III Congreso Internacional de Lingüística Histórica	39.024,22
Simposio: Cambio lingüístico no Galego Actual	433,50
Dereitos de Autor <ul style="list-style-type: none"> • "Ao sabor do texto" 	51,92
Producción científica	217,44
TOTAL	329.381,31

GASTOS

Material e Comunicóns	5.331,96
Reproducións	20.583,61
Biblioteca	3.675,86
Equipamento e reparacións	999,35
Persoal	258.434,56
Asistencia a Congresos e Cursos	35.377,78
Traballos encargados ao exterior	11.232,15
Atencións Protocolarias	2.584,36
TOTAL	338.219,63

Relación de recursos do ILG

RELACIÓN DE RECURSOS

- AMPER-Galicia
- Arquivo do Galego Oral (AGO)
- Biblioteca dixital da Galicia Medieval (BGM)
- Cartografía dos Apelidos de Galicia (CAG)
- Comparación dos dez nomes más populares en diferentes zonas no ano 2014
- Dicionario de dicionarios da lingua galega (DdD)
- Dicionario de dicionarios de xirias
- Dicionario de Dicionarios do Galego Medieval (DDGM)
- Dicionario de pronuncia da lingua galega
- Estudos de Lingüística Galega (ELG)
- FOLERPA - Ferramenta On-Line para ExpeRimentación PerceptivA
- Índices do Atlas Lingüístico Galego
- Inventario Toponímico da Galicia Medieval (ITGM)
- Portal de ditados tópicos galegos
- Ránking dos dez nomes más populares en Galicia (2000-2014)
- Recursos Integrados da Lingua Galega (RILG)
- Tesouro do léxico patrimonial galego e portugués
- Tesouro Informatizado da Lingua Galega (TILG)
- Tesouro Medieval Informatizado da Lingua Galega (TMILG)
- Vocabulario Ortográfico da Lingua Galega (VOLG)
- Xelmírez. Corpus lingüístico da Galicia medieval

Personal

PERSOAL DO CENTRO

Alba Aguete Cajiao	Investigadora en formación (FPU)
Ana García García	Persoal de apoio (contratada)
Ana Isabel Boullón Agrelo	Investigadora adscrita
Antón Santamarina Fernández	Investigador ad honorem
Carolina Pérez Capelo	Investigadora en formación (Predoutoural)
César Osorio Peláez	Persoal de apoio (contratado)
David Rodríguez Lorenzo	Investigador predoutoral
Eduardo Louredo Rodríguez	Investigador en formación (Predoutoural)
Eduardo Moscoso Mato	Investigador adscrito
Elisa Fernández Rei	Investigadora adscrita
Ernesto González Seoane	Investigador adscrito
Florentina Xoubanova Montero	Persoal de apoio (contratada)
Francisco Cidrás Escáneo	Investigador adscrito
Francisco Dubert García	Investigador adscrito
Francisco Fernández Rei	Investigador adscrito
Francisco Xavier Varela Barreiro	Investigador adscrito
Gonzalo Hermo González	Investigador en formación (FPU)
Irene Santos Raña	Investigadora en formación (contratada)
Isabel Corral Pérez	Investigadora en formación (Predoutoural)
Juan Jesús Gómez Noya	Persoal de apoio (contratado)
Laura Calaza Díaz	Persoal de apoio (contratada)
Lucía Doval Iglesias	Investigadora en formación (contratada)
Manuel González González	Investigador adscrito
María Álvarez de la Granja	Investigadora adscrita
María Beatriz Domínguez Oroña	Investigadora en formación (Predoutoural)
María Concepción Álvarez Pousa	Investigadora en formación
María del Carmen Pérez González	Persoal de apoio (contratada)
María do Carme Ares Vázquez	Investigadora adscrita
María do Carme Hermida Gulías	Investigadora adscrita
María Sol López Martínez	Investigadora adscrita
María Tomé Barbeira	Persoal de apoio (PAS)
Marta Negro Romero	Investigadora en formación (contratada)

Martín Vázquez Fernández	Investigador en formación
Mercedes Varela Señarís	Persoal de apoio (PAS)
Noemí Basanta Llanes	Investigadora en formación (Predoutoural)
Paulo Martínez Lema	Investigador posdoutoral
Ramón Lorenzo Vázquez	Investigador ad honorem
Ramón Mariño Paz	Investigador adscrito
Raquel Alonso Parada	Investigadora en formación
Raquel Vila Amado	Persoal de apoio (contratada)
Ricardo Pichel Gotérrez	Investigador posdoutoral
Rocío Dourado Fernández	Investigadora en formación
Rosa Mouzo Villar	Investigadora en formación (contratada)
Rosario Álvarez Blanco	Investigadora adscrita
Sandra Beis Silva	Investigadora en formación (contratada)
Soraya Suárez Quintas	Investigadora en formación (Predoutoural)
Xosé Antonio López Silva	Investigador en formación
Xosé Henrique Monteagudo Romero	Investigador adscrito
Xosé Luís Couceiro Pérez	Investigador ad honorem
Xosé Luís Regueira Fernández	Investigador adscrito
Xosé Manuel Dopazo Entenza	Investigador en formación (contratado)
Xulio Sousa Fernández	Investigador adscrito

COLABORADORES EXTERNOS

Alexandre Rodríguez Guerra
 Amparo Cereixo Silva
 Anik Nandi
 Antón Palacio Sánchez
 Antonio Romano
 Beatriz García Turnes
 Concepción Varela Orol
 Damián Suárez Vázquez
 Gonzalo Navaza Blanco
 Hakan Casares Berg
 Lurdes de Castro Moutinho
 Luz Méndez Fernández
 Pablo Sánchez Vidal

Serafín Alonso Pintos
 Xavier Gómez Guinovart
 Xosé Afonso Álvarez Pérez
 Xosé Henrique Costas González
 Xosé Xove Ferreiro

INVESTIGADORES VISITANTES

André Felipe Cunha Vieira
 Jasmin Freiría Willers
 Leonardo Lennertz Marcotulio
 Manuela Frontera
 Marcelo Pires Dias
 Tamari Lomtadze

Instituto da Lingua Galega
Universidade de Santiago de Compostela
Praza da Universidade, 4
15782 Santiago de Compostela (A Coruña)

ilgsec@usc.es | <http://ilg.usc.gal>
Teléfonos +34 8818 12810 | +34 8818 12802 | Fax +34 81572270